

LETNIK XXII, ŠT. 5/2021

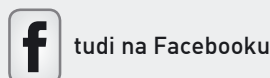
BOVEC, KOBARID, TOLMIN
ISSN 2350-4420

SOČA SNIK

Publikacija Posoškega razvojnega centra

- Naelektrena (pre)izkušnja
- Soustvarjamo prihodnost Posočja
- Novice iz občinskih uprav
- Kam po pomoč v duševni stiski

Številka vpisa v razvid medijev: 787
ISSN 2350-4420

Izdal in založil:
Posoški razvojni center
Trg tigrovcev 1, 5220 Tolmin

Zanj:
Simon Škvor, direktor Posoškega
razvojnega centra

Naslov:
Uredništvo SOČAsnika
Trg tigrovcev 1, 5220 Tolmin

Telefon:
05/38-41-502 (glavna urednica)
05/38-41-510 (pomočnica urednice)

E-pošta:
socasnik@prc.si

Spletne strani:
www.prc.si/socasnik
(arhiv izdaj od leta 2003 dalje)

Glavna in odgovorna urednica:
Mateja Kutin

Pomočnica urednice:
Tatjana Šalej Faletič

Izbor vsebin občinskih strani:
Nataša Hvala Ivančič (za Občino
Kobarid), Špela Kranjc (za Občino
Tolmin), Milan Štulc (za Občino Bovec)

Oglasno trženje:
05/38-41-510 (Tatjana Šalej Faletič)
Cenik oglasov najdete na spletni strani:
www.prc.si/socasnik/dodatno/cenik-
oglasevanja

Lektoriranje:
Polona Hadalin Baša, Špela Kranjc (strani
Občine Tolmin)

Fotografija na naslovnici:
Tatjana Baraga Wojčički

Ilustracija:
Marko Podjavoršek

Oblikovanje, tehnična priprava in tisk:
Gaya d.o.o.

Naklada:
7.300 izvodov

Distribucija:
SOČAsnik se brezplačno distribuira po
vseh gospodinjstvih Zgornjega Posočja.

Publikacijo sofinancirajo:
Občina Bovec, Občina Kobarid in
Občina Tolmin

Letnik XXII, št. 5, 2021

Tiskano na okolju prijaznem papirju.

Podarimo prijazno besedo in toplo stisnimo dlan

Globoko smo že zakorakali v ta čarobni mesec, ki v nas prebudi vznemirjenje, pričakovanja, upanje, da pride nekaj novega, da se uresničijo želje. Otroci nestrno pričakujejo dobre može, ki jim bodo prinesli zelena darila ... Tudi mi se nalezemo njihovega otroško nedolžnega pričakovanja in hrepenenja. To je čas praznikov, ko zadiši po domačih piškotih in potici, ko je hiša postavljena v red in postavimo jaslice ali novoletno jelko ... To je čas, ko se staro poslavlja in prihaja novo. A tudi letos so ti prazniki z napako.

Napako odmislim. Pravzaprav o njej niti ne razmišljam. Zadnje dni letošnjega leta preživljam pozitivno naravnana. Bela pokrajina spi zaslužno zimsko spanje. Otroški vrisk in smeh se slišita z zasneženega brega. Prižgane sveče razsvetlujejo prijetno topel prostor. Diši po domačih dobrotah. S knjigo, ki me vedno spremlja, sedim na kavču in počasi srkam kuhano vino. Radost v srcu. Spokoj. Duša je mirna. Prsti pa tokrat polzijo skozi poezijo **Toneta Pavčka**. Ustavim se pri *Preprostih besedah* ...

*»Treba je mnogo preprostih besed
kakor:
kruh,
ljubezen,
dobrota,
da ne bi slepi v temi
na križpotjih zašli
s pravega pota.*

*Treba je mnogo tišine, tišine
zunaj in znotraj nas,
da bi slišali glas,
tihi, plahi, pojemaajoči glas
golobov,
mravelj,
ljudi,
src
in njih bolečine
sredi krivic in vojskà,
sredi vsega tegà,
kar ni
kruh,
ljubezen
in ne dobrota.*

*Tišine. Tišine. Srca samó
naj merijo čas,
kažejo pota.»*

V tišini razmišljam ... Veliko hrupa je v tem svetu, morda preveč, da bi sploh lahko slišali glas »src in njih bolečine«. Ali sploh znamo slišati drugega ali v tej egocentričnosti vidimo le sebe? Drvimo »v vlakcu«, s katerega, se bojim, da ni več možno izstopiti. Pa vseeno ... morda še obstaja upanje, da stopimo s svojega piedestala in pogledamo okrog sebe. Tako malo je treba, da boste slišali tistega, ki za srečo ali preživetje lahko potrebuje samo vašo prijazno besedo in toplo dlan. Če bomo znali poskrbeti za človeka v stiski, bo svet boljši. Ne zatiskajmo si oči in pomagajmo.

Ko bomo v teh dneh obračali nov list, imejmo v mislih besede, kot »... kruh, ljubezen, dobrota«, preproste besede, ki pa imajo velik pomen. Hkrati ne pozabimo skrivnosti lisice iz *Malega princa*, ki nas desetletja dolgo opominja, da »kdor hoče videti, mora gledati s srcem. Bistvo je očem nevidno.«

Naj zadnji letošnji SOČAsnik pospre-mim z željami ... po miru v duši in svetu, po upanju in ljubezni. Srečno!

Mateja Kutin, glavna in odgovorna urednica

Utrinki

OB MEDNARODNEM DNEVU PRIJAZNOSTI POLEPŠALI DAN

Kobarid – Letošnjega 13. novembra smo že 23. obeleževali mednarodni dan prijaznosti. Akciji vseslovenskega gibanja naključne prijaznosti so se letos pridružili tudi na kobarški osnovni šoli. Učenci podaljšane bivanja so izdelali kamenčke prijaznosti in jih raznesli po kottičkih Kobarida, da so si jih naključni mimoidoči

»NASMEJ SE« JE BILO LE ENO OD SPOROČIL DNEVA PRIJAZNOSTI, ki so jih kobarški učenci namenili sokrajanom. **Foto: arhiv OŠ Kobarid**

lahko vzeli. Z majhno prijazno pozornostjo so mnoge razveselili.

Pisani kamenčki izpod rok učencev so lep opomnik, kako malo je treba, da nekomu polepšamo dan. Kobarškim osnovnošolcem je to uspelo.

Nataša Hvala Ivančič

Iz vsebine

- 4 Severnoprimska MRRA:
Razvojni svet Severne
Primorske (Goriške) razvojne
regije
- 6 Svetovanje za nove
možnosti in priložnosti (4):
Kakšno svetovanje?
- 8 PRC-jeva oglasna deska:
Brezplačni tečaji za
zaposlene in brezposelne
- 9 Partnerstvo za kadre:
Soustvarjamo prihodnost
Posočja
- 11 Projekt CROSSMOBY:
Naelektrena (pre)izkušnja

Iz občinskih uprav
- 13 Občina Bovec
- 20 Občina Kobarid
- 26 Občina Tolmin
- 32 Novost v ZD Tolmin:
Skupnostna psihiatrična
obravnavna
- 33 LAS Dolina Soče:
O pridobivanju novih
razvojnih idej in certifikata
- 34 Knjižna polica
- 36 Koledar prireditev

SOČA SNIK

BOVEC • KOBARID • TOLMIN

POSOŠKI RAZVOJNI CENTER
TRG TIGROVCEV 1
5220 TOLMIN

OGLAS V SOČASNIKU **BO PONESEL VAŠE**
IME V VSA POSOŠKA GOSPODINJSTVA –
IZKORISTITE TUDI MOŽNOST OBJAVE
BARVNIH OGLASOV.

Vse o oglaševanju v našem periodičnem tiskanem mediju z naklado 7.300 izvodov najdete na spletni strani www.prc.si, lahko pa se obrnete tudi na Tatjano Šalej Faletič (05/38-41-510, tatjana.sf@prc.si).

REZERVIRAJTE SI SVOJ OGLASNI PROSTOR

IN NAGOVORITE 7.300 GOSPODINJSTEV!

▶ **POSTANITE NAROČNIK/-ICA e-SOČAsnika**

Vsi, ki želite postati naročniki **e-SOČAsnika**, nam prek povezave <https://bit.ly/2GBGraz> posredujte vaš e-naslov, na katerega vam bomo pošiljali povezavo na naš spletni medij.

Uredništvo

▶ **IZID NASLEDNJE ŠTEVILKE**

Datum izida naslednje številke SOČAsnika bomo objavili na spletni strani Posoškega razvojnega centra v začetku prihodnjega leta. Tam bo objavljen tudi datum, do katerega nam lahko pošljete prispevke. Na spletni strani www.prc.si/socasnik/dodatno/objava-prispevka sta na voljo obrazec in podrobnejša navodila za vpis besedil, ki bi jih želeli objaviti. Objavili bomo samo tista, ki jih boste skladno z uredniško politiko poslali v okviru dane aplikacije, posredovane **fotografije** pa naj bodo v **visoki resoluciji** (vsaj 1 Mb).

Uredništvo

Razvojni svet Severne Primorske (Goriške) razvojne regije

Kdor je prebiral prejšnjo številko SOČAsnika, bo vedel, da vam bomo v treh zaporednih številkah postopoma predstavili organe, ki na ravni (tudi kohezijske) regije sprejemajo razvojne odločitve. Po tem, ko smo vam prejšnjič pojasnili, kakšne naloge pritičejo Razvojnemu svetu Zahodne kohezijske regije, vam tokrat predstavljamo Razvojni svet Severne Primorske (Goriške) razvojne regije, ki mu bomo v nadaljevanju rekli kar razvojni svet regije.

Sedež sveta se nahaja na naslovu regionalne razvojne agencije, vpisane v razvid pri pristojnem državnem organu. V naši regiji je to **Posoški razvojni center** (PRC), ki je januarja letos podaljšal vodilno oziroma nosilno vlogo v **Severnoprimorski mrežni regionalni razvojni agenciji** (MRRA). PRC razvojnemu svetu regije (RSR) nudi strokovno podporo in vsa potrebna druga tehnično-administrativna opravila. Pri tem mu po potrebi na pomoč priskočijo tudi preostale tri razvojne agencije v Severni Primorski (Goriški) razvojni regiji, ki so vključene v MRRA: **Idrijsko-Cerkljanska razvojna agencija**, **RRA Severne Primorske Nova Gorica** in **Regijska razvojna agencija ROD Ajdovščina**.

Glavne naloge

Delo RSR je javno. Lahko pa se pripeti, da je seja zaradi obravnavane problematike za javnost zaprta. V tem primeru predsednik tega razvojnega odločevalskega organa javnost o sprejetih odločitvah obvesti prek podane izjave ali sklicane konference za novinarje. Sicer pa se glavne naloge RSR vežejo na:

- imenovanje potrebnih odborov za pripravo regionalnega razvojnega programa, ki velja za ključni razvojni dokument v regiji;
- vodenje, usmerjanje in spremljanje priprave regionalnega razvojnega programa, ki ga RSR ob koncu tudi potrdi;
- sodelovanje na področju regionalnega razvoja z regijami drugih držav;

- sklepanje dogovorov za razvoj regije;
- sodelovanje v teritorialnem razvojnem dialogu;
- spremljanje izvajanja regionalnega razvojnega programa in dogovorov za razvoj regije;
- opravljanje drugih nalog v skladu z *Zakonom o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja*.

Odbori za pripravo in izvajanje RRP

Za pripravo predlogov, odločitev v postopku priprave in izvajanje regionalnega razvojnega programa je RSR imenoval štiri odbore:

- Odbor pametne regije,
- Odbor regije za ljudi,
- Odbor zelene regije,
- Odbor povezane regije.

V njih delujejo tako člani RSR kot predstavniki MRRA, zunanji strokovnjaki in predstavniki občin, izpostav državnih organov ter drugih institucij v regiji. Z njihovo pomočjo je bil *Osnutek Regionalnega razvojnega programa Severne Primorske (Goriške) razvojne regije 2021-2027* konec oktobra letos poslan na **Ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo**. Pristojna ministrstva bodo v nadaljevanju na prejeti osnutek podala pripombe oziroma mnenje in če bo šlo vse po načrtih, bo morda ta strateški regijski razvojni dokument RSR dokončno sprejel predvidoma v 2022.

Članstvo

Članstvo RSR je sestavljeno iz predstavnikov občin, gospodarstva in

Utrinki

NESREČA NIKOLI NE POČIVA

Pečine – Vojko Mrak se je konec oktobra iz službe vrnil domov in v nemoči ter obupu opazoval, kako so neobvladljivi ognjeni zubli popolnoma zajeli njegovo domačijo ter uničevali vse njegovo premoženje. Tudi klic gasilcem na pomoč ni več pomagal. Arnejčkova domačija je pogorela do tal, ogenj pa je, kot se je izkazalo, terjal tudi življenje Vojkove matere.

Gasilci in domačini so do danes s prostovoljnim delom požarišče že očistili ter Vojku hitijo pomagati, da bi ponovno prišel do lastne strehe nad glavo. Vojku skušajo po svojih močeh pomagati tudi krajevne skupnosti Pečine, Ponikve in Šentviška Gora ter različna društva, sploh ta, ki delujejo na Šentviški planoti. A finančni zalogaj je velik, zato se s

POŽAR PR' ARNEJČKU NA PEČINAH – Tudi pomoč gasilcev iz prostovoljnih gasilskih društev (PGD) Ponikve, Most na Soči in Tolmin ni več pomagala, saj se je ogenj razplamtel do te mere, da je od Vojkove domačije ostalo le še pogorišče. Vsem, ki ste se že in se še boste na kakršen koli način odzvali na Vojkovo hudo stisko, se iskreno zahvaljujemo. Foto: arhiv PGD Ponikve

prošnjo po donaciji obračamo tudi na vas, dragi bralci SOČAsnika. Le s skupnimi močmi bomo lahko vsaj deloma olajšali hudo stisko, v kateri se je znašel Arnejčkov Vojko.

V ta namen je Rdeči križ Slovenije (RKS) – območno združenje (OZ) Tolmin, Brunov drevored 23, 5220 Tolmin, odprl račun, kamor lahko nakažete svoj prispevek.

TRR: SI56 0475 3000 0342 314

Sklic: SI 00 7840-702

Koda namena: CHAR

Namen plačila: Požar pr Arnejčku – Pečine

Za vaše odprte roke se vam v Vojkovem imenu že vnaprej iskreno zahvaljujemo.

Teja Poberaj, mentorica in koordinatorka prostovoljcev, RKS – OZ Tolmin

nevladnih organizacij (NVO) v regiji. Skladno z omenjenim zakonom mora biti število predstavnikov občin in gospodarstva enako, medtem ko število predstavnikov NVO ne sme presegati polovice ter prav tako ne sme biti manjše od četrte števila predstavnikov občin. Sicer pa končno število članov sveta in sestavo določi svet regije, ki ga bomo spoznali prihodnjič. Poleg tega omenjeni zakon določa tudi, da je treba vsakemu območju upravne enote v regiji zagotoviti najmanj enega člana sveta. Kandidate za predstavnike občin predlaga občinski svet izmed izvoljenih občinskih funkcionarjev, medtem ko kandidate za predstavnike gospodarstva in NVO predlagajo njihovi organi (gospodarske zbornice in NVO) s sedežem v regiji.

Funkcija članstva se opravlja neprofesionalno, brezplačno in častno. To pomeni, da je vsak član s svojim delovanjem dolžan prispevati k ugledu razvojnega sveta in Severne Primorske (Goriške) razvojne regije, ki jo zastopa. Poleg tega morajo člani delovati v dobro enakomernega in trajnostnega razvoja v regiji. Sicer pa je njihov mandat vezan na programsko obdobje veljavnosti regionalnega razvojnega programa oziroma za čas trajanja mandatov imenovanj na poslovodsko funkcijo voljenih občinskih funkcionarjev.

Aktualno vodstvo RSR:

- predsednik dr. **Klemen Miklavčič**, župan Mestne občine Nova Gorica;
- podpredsednica **Iva Devetak**, pred-

NOVI ČLANI RSR so bili izvoljeni na ustanovni seji sredi junija letos, njihov mandat pa je vezan na mandat župana oziroma imenovanje na poslovodsko funkcijo.

sednica Medobčinskega društva prijateljev mladine za Goriško;

- podpredsednik dr. **Tomaž Vuk**, predsednik uprave Salonit Anhovo. Ti so bili izvoljeni na ustanovni seji 16. junija 2021, njihov mandat pa je vezan na mandat župana oziroma imenovanje na poslovodsko funkcijo. Ostali člani RSR:

- **Tadej Beočanin**, župan Občine Ajdovščina;
- **Petra Borovinšek**, direktorica podjetja TIK Kobarid;
- **Sandi Brataševac**, direktor podjetja Nomago;
- **Nataša Bratina**, prostovoljka C.M.A.K. Cerkno;
- **Uroš Brežan**, župan Občine Tolmin;
- mag. **Roberta Fortuna**, direktorica Območne obrtno-podjetniške zbornice Nova Gorica;

- **Tina Gerbec**, županja Občine Kanal ob Soči;
- **Andrej Grah**, član uprave podjetja ETA Cerkno in direktor operativnega področja;
- **Mauricij Humar**, župan Občine Miren-Kostanjevica;
- **Vladimir Jeklin**, član upravnega odbora Območne obrtno-podjetniške zbornice Tolmin;
- **Franci Jezeršek**, direktor podjetja Siapro;
- **Goran Kodelja**, župan Občine Vipava;
- mag. **Darijan Krpan**, izvršni vodja Ustanove fundacije BIT Planota;
- **Marko Matajurc**, župan Občine Kobarid;
- **Igor Miljavec**, predsednik Zveze slepih in slabovidnih Severne Primorske;

- **Valter Mlekuž**, župan Občine Bovec;
- **Kristjan Mugerli**, direktor podjetja Kolektor CPG;
- **Franc Mužič**, župan Občine Brda;
- **Sanja Popov Leban**, predstavnica Zveze MinK Tolmin;
- **Branimir Radikon**, direktor Kmetijsko gozdarskega zavoda Nova Gorica;
- **Rado Raspet**, predsednik Območne obrtno-podjetniške zbornice Idrija;
- **Marko Rondič**, direktor Območne obrtno-podjetniške zbornice Ajdovščina;
- mag. **Matej Stegovec**, vodja financ v podjetju Mahle electric drives Slovenija;
- mag. **Milan Turk**, župan Občine Šempeter-Vrtojba;
- **Gašper Uršič**, župan Občine Cerkno;
- **Rino Velikonja**, član IO Združenja borcev NOB;
- **Marjanca Velišček**, sekretarka Rdečega križa Slovenije – Območno združenje Tolmin;
- **Tomaž Vencelj**, župan Občine Idrija;
- **Marjan Zahar**, direktor podjetja Hit Nova Gorica;
- **Tarik Žigon**, župan Občine Renče-Vogrsko.

Besedilo in foto: Tatjana Šalej Faletič Viri:

- *Poslovnik o delu Razvojnega sveta Severne Primorske (Goriške) razvojne regije, julij 2012,*
- *Zakon o spodbujanju skladnega regionalnega razvoja,*
- *Spletna stran Posoškega razvojnega centra.*

Utrinki

GAŠILSKI DOM Z VEČNAMENSKO DVORANO DOBIVA VSEBINO

Srpenica – Objekt z gasilskim domom in večnamensko dvorano ter spremnimi prostori je po večini že v funkciji, saj so se vanj z vso opremo in voziloma že preselili srpeniški gasilci. Ob garaži imajo zdaj na voljo tudi dovolj veliko garderobo in druge logistične prostore, v stolpu pa že sušijo gasilske cevi.

V času, ko je v gradnji bovška športna dvorana, večnamensko dvorano uporabljajo za pouk športa tudi učenci OŠ Bovec, veliko pa je tudi zanimanje za druge športne dejavnosti. V ostalih prostorih so že uredili mladinsko sobo in pisarno Krajevne skupnosti Srpenica, v enega od večjih prostorov pa so namestili tudi opremo iz bovškega fitnesa. V naj-

NOV OBJEKT NA SRPENICI bo namenu uradno predan spomladi, ko bodo ob objektu dokončali še nekatera dela, za katera izvajalci del potrebujejo primernejše vremenske razmere in temperature.

višji etaži sta urejeni dve sejni sobi s potrebno opremo. Večja lahko služi

kot predavalnica za izobraževanje mladih gasilcev, ker pa je ob njej

postavljena tudi priročna kuhinja, bo prišla prav še za druge dogodke in prireditve. Sicer pa na Srpenici novo pridobitev vidijo kot posebno usklajenost z medgeneracijskimi in sonaravnimi razvojnimi cilji, ki uveljavljajo načela trajnosti kot temeljna kakovostna merila na vseh področjih razvoja. Sem zagotovo sodi tudi obnavljanje prebivalstva in preprečevanje razvojne izključenosti posameznih območij države.

Konec oktobra so ob objektu uredili tudi vse potrebno za postavitve tribun in otroških igral ob igrišču ter z grobo prevleko preplastili igrišče. Fina asfaltno prevleko in zaključno maso bodo položili spomladi, ko bodo vremenske razmere in temperature primernejše, takrat pa načrtujejo tudi uradno odprtje.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Kakšno svetovanje?

Odrasli pogosto ne vemo, da v Sloveniji obstaja tudi svetovalna dejavnost v izobraževanju odraslih in da imamo tudi mi možnost, da se na poti učenja in pridobivanja kompetenc obrnemo na svetovalca po informacijo, nasvet ali pomoč.

Ne veste, za kaj bi se sploh posluževali takšne podpore, ki vam je dosegljiva tudi na *Posoškem razvojnem centru* (PRC), enoti ljudska univerza (LU)? V nadaljevanju si lahko preberete nekaj mnenj in izkušenj tistih, ki so se obrnili na naše svetovalke.

Po informacijo in nasvet

Že kar nekaj let se udeležujem različnih tečajev in delavnic, ki jih organizira LU na PRC. Izbiram predvsem med vsebinami, ki so primerne za starejše. Pred odločitvijo za vključitev v neki program se večkrat obrnem na svetovalko, ki mi je z informacijami, nasveti in motivacijo v veliko podporo. Skozi pogovor lažje izrazim svoje želje in predloge, ki se upoštevajo. Tako se vsebine v programih prilagodijo predvsem našim predznanjem in sposobnostim.

Jadranka Jukič, občina Kobarid, udeleženka različnih programov izobraževanja odraslih

Za osvetlitev možnosti razvoja kariere

Vesela sem, da sem stopila v stik s svetovalkami na LU. Nisem vedela, kaj točno lahko pričakujem. A lahko povem, da je bilo vse tako zasnova, da me je usmerilo na prave vire, stike in kanale, kar mi je prihranilo veliko časa. Zadovoljna sem, da sem se odločila za svetovanje. Priporočala bi ga tudi drugim, saj pokriva širok spekter podpore glede možnosti, načrtovanja in razvoja karierni poti.

Renata Kenda, občina Bovec, vključena v svetovanje za karierni razvoj

Za podporo pri načrtovanju in organizaciji izobraževanja ter učenja

V društvu smo ugotovili, da velika večina zlasti starejših članov ne zna dovolj samostojno uporabljati računalnika in pametnega telefona. Ker je digitalna pismenost postala enako pomembna kot bralna, številne raziskave pa kažejo, da je izobraževanje pomembno tudi v starosti, saj pozitivno vpliva na zdravje, socialno in družbeno vključenost, smo se povezali s svetovalko na LU. Z našimi člani se je pogovorila glede njihovih potreb za boljšo in samostojnejšo uporabo računalnika ter pametnega telefona. Nasvete, podporo in pomoč je nudila tudi vodstvu društva, kar nam je zelo pomagalo pri analizi potreb članov ter načrtovanju tečajev in delavnic zanje.

Člani društva so bili zelo zadovoljni, saj so pridobili nova uporabna znanja. Pohvala gre tudi učitelju **Ediju Strosarju** za strokovno vodenje in PRC, da je omogočil udeležbo naši gibalno ovirani članici. Načrtujemo in veselimo se sodelovanja tudi v prihajajočem letu.

Dragica Rovšček, predsednica Medobčinskega društva invalidov Krn

Za strokovno podporo pri napotitvi v postopke ocenjevanja in certificiranja

PRC organizira veliko brezplačnih tečajev, ki se jih redno udeležujem; res so čudoviti. Predavateljice so požrtvovalne, pripravljene pomagati in polne znanja. Trenutno obiskujem

KAKŠNO STROKOVNO PODPORO DOBITE PRI NAS?

Več informacij o informativno-svetovalni dejavnosti v izobraževanju odraslih dobite na povezavi www.prc-lu.si/informiranje-in-svetovanje.

usposabljanje NPK socialnega oskrbovalca na domu. Pomagajo nam pri pripravi na izpit. Pri svetovalki **Patriciji Rejec** sem dobila veliko uporabnih nasvetov in napotkov, kako naj izdelam osebno zbirno mapo, ki jo potrebujem za pristop k izpitu. Zelo sem zadovoljna in hvaležna za njeno pomoč pri tem, kako naj napišem življenjepis, izdelam Europass ter kakšna dokazila, potrdila in priporočila naj predložim.

Anita Melinc Sinček, občina Tolmin, udeleženka NPK-usposabljanja

Za motivacijo in spodbudo pri samostojnem učenju

V zadnjih desetih letih nam je LU pripravila veliko zanimivih in bogatih izobraževanj ter dogodkov. Ne pozabne so ure, ko smo bili skupaj. Vedno nam je na voljo učilnica *Središča za samostojno učenje* (SSU) z računalniki in knjigami. Hvaležni smo za pomoč prijaznih svetovalk, ki so nam vedno na razpolago za nasvete, ko se nam kaj zalomi in potem lažje najdemo pot do cilja.

To jesen nas je svetovalka **Nataša Klobučar Štrancar** razveselila s povabilom na *Bralne urice*. Zbrale smo se štiri, ki nas branje v družbi navdihuje, in takoj smo bile enotne, da damo prednost zakladnici naših pi-

sateljev. Najprej smo spoznavale pisatelja **Cirila Kosmača** v noveli *Pot v Tolmin*, nadaljevale s *Pestno Franceta Bevka* in *Zgodbami iz Posočja*. Skozi branje v skupini spoznavamo tudi preteklost poselitve Posočja – od najstarejših obdobij do današnjih dni, težke čase, ki so jih preživljali naši predniki, ko jih je njihova pokončna drža, da človek mora preživeti in kljub vsemu sanjati ter upati v boljši svet, obdržala pri življenju.

Zlatka Šorli, občina Tolmin, udeleženka SSU

Za podporo pri učenju učenja tujega jezika

Po zaključenem tečaju angleščine sem želela svoje znanje vzdrževati in obnavljati, vendar sam težko najdeš primerna gradiva. Zasledila sem, da bo v SSU potekala *Angleška čajanka* pod vodstvom mentorice **Anje Colja**. Urice so potekale v času razsajanja koronavirusa, zato smo se v živo srečevali na daljavo, vaje in materiale za delo pa dobili na virtualni oglasni deski.

Malo sem bila skeptična, kako bo to delovalo, vendar je bila izkušnja zelo dobra. Pri delu smo imeli tako tehnično kot strokovno podporo, saj nam je Anja ves čas pomagala in nas usmerjala. Urice so bile zasnovane zelo domiselno, saj smo vedno obravnavali aktualne članke, se o njih pogovarjali in nato obdelali še slovnico. V knjižnici SSU smo imeli možnost izposoje knjig v angleškem jeziku, prirejene za učenje jezika.

Zvezda Uršič, občina Tolmin, udeleženka SSU

KAKO LAHKO Z BRANJEM IZBOLJŠATE ZNANJE TUJIH JEZIKOV?

V mini knjižnici *Središča za samostojno učenje* (SSU) imamo na voljo kar nekaj gradiv z različnih področij, ki so na voljo za izposajo. Med bolj priljubljenimi so knjige v tujih jezikih, ki so prilagojene tistim, ki se jezika šele učite. Kako vam te lahko pomagajo pri učenju? Tukaj je nekaj naših nasvetov:

Knjigo poskusite najprej prebrati brez ustavljanja in pomoči slovarja. S tem boste razvijali večino globalnega razumevanja (bistvo besedila). Ker so knjige precej krajše od originalov, jih lahko preberete večkrat.

Če ima knjiga tudi posnetek besedila, ga poslušajte med branjem (ali brez tiskanega besedila).

Na ta način razvijate slušne veščine in pravilno izgovorjavo.

Rešite vaje z besediščem ali slovnico, povezano z besedilom. Večina knjig ima vključene vaje (tiskane ali na zgoščenkah), ki jih lahko rešujete med ali po branju.

Razširite svoje besedišče tako, da si izpisujete nove besede in jih prevedete s pomočjo slovarja (podrobnosti v besedilu).

V NAŠI KNJIŽNICI boste našli knjige v angleškem, nemškem, italijanskem in ruskem jeziku. Izposodite si jih lahko na dom ali pa jih berete v prostorih SSU, sami ali v družbi. Predhodno si prostor rezervirajte. **Foto: Anja Colja**

ZA PODPORO DELODAJALCEM PRI RAZVOJU KADROV

Na svetovalko smo se obrnili za strokovno podporo pri izvajanju projekta *Aktivno staranje delovne sile*, in sicer zaradi analize potreb po usposabljanjih naših zaposlenih, priprave načrta usposabljanja, spodbud itd. Z izvedbo in potekom svetovanja smo bili zelo zadovoljni. Posebej nas je veselila zavzetost in takojšnja odzivnost svetovalke Patricije Rejec. Pridobili smo koristne informacije in napotke, ki nam bodo pomagali pri nadaljnjem delu.

Natalija Gaberšček, poslovni informatik in koordinator, Kmetijska zadruga Tolmin

Za ugotavljanje in vrednotenje predhodno pridobljenih jezikovnih znanj in kompetenc

Lani smo začeli s sodelovanjem v projektih *Erasmus+*. Vse mobilnosti strokovnih delavcev potekajo v tujini in posledično je glavnina komunika-

KOMU JE SVETOVANJE NAMENJENO?

- **Vsem odraslim**, ki so starejši od 15 let in si želijo pridobiti, razširiti ter poglobiti svoja znanja/spretnosti zaradi potreb dela, osebnega razvoja in aktivnega delovanja v družbi.
- **Delodajalcem, institucijam, društvom ...**, ki želijo izboljšati tiste kompetence zaposlenih oziroma članov, ki jih ti potrebujejo zaradi večje zaposljivosti ali narave dela.

Z vami lahko sodelujemo:

- pri analizi potreb po izobraževanju in usposabljanju,
- popisu kompetenc zaposlenih,
- pripravi načrta izobraževanja zaposlenih,
- informiranju o možnostih vključitve v izobraževanja in usposabljanja zaposlenih (tudi brezplačne),
- pri pripravi izobraževanj in usposabljanj po meri za podjetja.

cije v angleškem jeziku. Na željo zainteresiranih zaposlenih se je v sodelovanju s PRC zanje izvedlo vrednotenje znanja angleškega jezika. Najprej je vsak rešil krajši test, sledil je individualni razgovor v angleškem jeziku s strokovno sodelavko Anjo Coljo, ki je posamezniku podala povratno informacijo o ravni njegovega znanja glede na Skupni evropski referenčni okvir za jezike.

V začetku smo bili prestrašeni in zaskrbljeni glede našega znanja. Po

KAKO POTEKA SVETOVANJE IN KAKO SE LAHKO VANJ VKLJUČITE?

Svetovanja izvajamo **individualno** ali v **manjših skupinah**. Potekajo lahko:

- **v prostorih PRC, na terenu ali v podjetjih**, ki nas povabijo;
- **na daljavo** po telefonu, e-pošti ali predhodno dogovorjenem videokomunikacijskem kanalu.

REZERVACIJA TERMINA

Čas za osebni pogovor s svetovalko predhodno rezervirajte na svetovanje@prc.si ali po telefonu:

- 05/38-41-512 (Anja Colja),
- 05/38-41-887 (Nataša Klobučar Štrancar) in
- 05/38-41-506 (Patricija Rejec).

izvedenem vrednotenju pa se strinjamo, da je bila to zanimiva izkušnja. Večini se je dokazalo, da je naše znanje jezika na zavidljivem nivoju. Lahko smo zadovoljni, da so bili naši učitelji zahtevni in smo posledično od učenja veliko odnesli. Izkušnja vrednotenja nam je dvignila samozavest. Priporočamo jo vsem, ki želijo preveriti svoje znanje tujih jezikov.

Petra Vitez Costantini, ravnateljica OŠ Franceta Bevka Tolmin, vrednotenje predhodno pridobljenih znanj

Pripravili: Anja Colja in Patricija Rejec, Posoški razvojni center

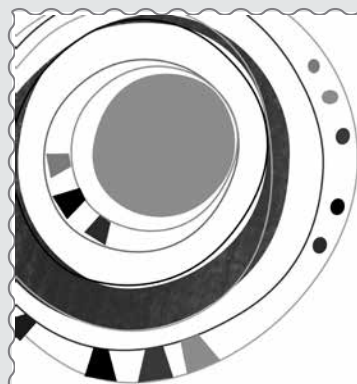

REPUBLIKA SLOVENIJA
MINISTRSTVO ZA IZOBRAŽEVANJE,
ZNANOST IN ŠPORT

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD
NALOŽBA V VAŠO PRIHODNOST

Projekt Informiranje in svetovanje ter ugotavljanje in vrednotenje neformalno pridobljenih znanj od 2016 do 2022 delno sofinancirata Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada ter Ministrstvo za izobraževanje, znanost in šport.

BREZPLAČNI TEČAJI ZA ZAPOSLENE IN BREZPOSELNE

Prednost pri vpisu imajo starejši od 45 let, ki imajo manj kot srednješolsko izobrazbo.

Tečaj italijanščine:

60-urni tečaj druge stopnje (raven A1 po evropski jezikovni lestvici) bo potekal v Kobaridu ob ponedeljkih v popoldanskem času.
Prijave: 05/38-41-513 ali jana.skocir@prc.si

Tečaj angleščine:

60-urni tečaj druge stopnje (raven A1 po evropski jezikovni lestvici) bo potekal v Tolminu enkrat tedensko v popoldanskem času.
Prijave: 05/38-41-512 ali anja.colja@prc.si

Mindfulness (Krepitev pozornosti in obvladovanje stresa):

60-urni tečaj ponuja skupek preprostih vaj in orodij, s katerimi si lahko pomagamo pri soočanju s stresnimi situacijami na delovnem mestu in v domačem okolju.

Prijave: 05/38-41-511 ali damijana.kravanja@prc.si

Nadaljevalni tečaj fotografije:

50-urni tečaj bo potekal v Tolminu dvakrat tedensko v popoldanskem času pod vodstvom izkušenega fotografa Nejca Fona. Teoretična znanja, pridobljena v računalniški učilnici, boste preizkusili na terenu.

Prijave: 05/38-41-887 ali natasa.ks@prc.si

UŽU – Izzivi podeželja:

Bi se radi naučili ali nadgradili znanja sonaravnega pridelovanja zelenjadnic, zelišč, jagodičja, sadja ...? Bi radi podaljšali pridelovalno sezono ali spoznali različne načine konzerviranja pridelkov (vlaganje, sušenje ...)? Želite več kuharskih zamisli in znanja za pripravljanje zdravih obrokov iz sezonskih pridelkov? Vas zanima, kako lahko s samoskrbo razbremenite družinski proračun ali z domačimi pridelki in izdelki prispevate k bogatejši lokalni ponudbi ter tako dodatno zaslužite?

Za vas smo pripravili celosten in zelo praktično naravnan program usposabljanja *Pridelano in prodano doma*.

Začetek: četrtek, 10. 2. 2022

Trajanje: 120 ur. Srečanja bodo potekala enkrat tedensko po štiri šolske ure v popoldanskem času in po dogovoru.

Kraj izvedbe: Tolmin, Posoški razvojni center in teren

Z nami bodo priznani strokovnjaki: ddr. **Ana Vovk**, znanstvenica z Univerze v Mariboru, vodja Mednarodnega centra za samoskrbo; dr. **Jan Bizjak**, agronom in vrtnar; **Miša Pušenjak**, kmetijska svetovalka, specialistka za zelenjadarstvo in okrasne rastline pri Kmetijsko gozdarski zbornici Slovenije Kmetijsko gozdarski zavod Maribor; **Tilen Praprotnik**, vodja ekološke kmetije Vegerila; **Mateja Reš**, nosilka dopolnilne dejavnosti na kmetiji Vrt okusov; **Sanja Lončar**, vodja največjega slovenskega nevladnega gibanja Skupaj za zdravje človeka in narave.

Prijava in dodatne informacije:

Nataša Klobučar Štrancar: 05/38-41-887 ali natasa.ks@prc.si
Patricija Rejec: 05/38-41-506 ali patricija.rejec@prc.si

UŽU – Izzivi podeželja – Sobivam z naravo:

120-urni program spoznavanja zelišč, ki nas obdajajo (nabiranje, sušenje, priprava, uporaba ...).

Prijave: 05/38-41-511 ali damijana.kravanja@prc.si

Posoški razvojni center ENOTA LJUDSKA UNIVERZA

Več informacij: • W: www.prc-lu.si/aktualno • FB: Ljudska univerza Tolmin

PRIDOBIVANJE
TEMELJNIH IN POKLICNIH
KOMPETENC
2018–2022

EVROPSKA UNIJA
EVROPSKI
SOCIALNI SKLAD

Tečaji so za udeležence brezplačni, saj projekt »Pridobivanje temeljnih in poklicnih kompetenc v dolini Soče II« sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada.

Soustvarjamo prihodnost Posočja

Že od leta 2015 se svetovno gospodarstvo sooča s pomanjkanjem tehniških kadrov, kar potrjujejo tudi raziskave, ki jih je opravila Organizacija za gospodarsko sodelovanje in razvoj (OECD). Med iskanimi poklici so tudi različne smeri tehniških poklicev – od kemije, elektronike, elektrotehnike, strojništva, gradbeništva do računalništva. Tovrstnega kadra pa primanjkuje tudi v Posočju in celotni Sloveniji.

Od leta 2018, ko je bil za promocijo tehničnih poklicev med mladimi v Posočju oblikovan projekt *Partnerstvo za kadre*, se sedem podjetij iz štirih posoških občin vztrajno trudi, da bi jim čim bolj približali tehniške poklice na drugačen, še bolj praktičen način.

Tehniški dan

V okviru projekta je bil oblikovan Tehniški dan, ki je bil predstavljen posoškim osnovnim šolam in Gimnaziji Tolmin. Cilj omenjenega dogodka je, da celoten razred obiše partnerstvo podjetje in se поближе seznani z njegovo dejavnostjo ter poklici. V okviru uvodne predstavitve se učenci in dijaki najprej seznajajo z zgodovino in razvojem podjetja ter možnostmi za zaposlitev. Predstavljeno jim je tudi štipendiranje za poklice, ki jih posamezno partnersko podjetje potrebuje za nadaljnji razvoj. Udeleženci si v nadaljevanju pod vodstvom ogledajo proizvodnjo in spoznajo proizvodne procese, hkrati pa lahko prisluhnejo poglobljeni razlagi o posameznem poklicu. Za učence in dijake so najzanimivejši del tega eno-

dnevnega dogodka krajše praktične delavnice, ki se odvijajo znotraj podjetja in jim pomagajo, da na pragmatičen način spoznajo tehniko ter tehniške poklice. Pri tem je vseskozi prisotna tudi nota razvijanja timskega dela, saj brez sodelovanja ni napredka.

Utrinki iz Tehniških dnevov šolskega leta 2021/2022

Učenci iz sodelujočih osnovnih šol so v prvih mesecih letošnjega šolskega leta obiskali štiri od sedmih v projekt vključenih podjetij. Prihodnje leto jih v okviru tega čakajo še Tehniški dnevi pri ostalih podjetjih, deležni pa bodo tudi drugih dejavnosti.

TKK Srpenica – Zgodovina tega podjetja sega v leto 1950, ko so začeli s prodajo krede. Danes podjetje spada med vodilne proizvajalce dodatkov za beton in sanacijskih materialov, poliuretanske montažne pene ter tesnilnih mas. Na lastnem znanju ustvarjeni poslovni rezultati so podjetje pripeljali med vodilne proizvajalce poliuretanske pene na svetu. Svoje izdelke izvažajo v Evropo,

Ameriko in Azijo. Učenci in dijaki si lahko tukaj ogledajo vse oddelke proizvodnje ter v laboratorijih opravijo različne poizkuse. V laboratoriju poliuretanske pene na primer ugotavljajo pravilnost strukture tega izdelka in vpliv temperature na strukturo pene. V betonskem laboratoriju merijo tlačno trdnost betonske kocke, v laboratoriju tesnilnih mas pa spoznajo osnovne surovine, potrebne za izdelavo teh mas. Te skušajo nato s pomočjo vonja tudi razlikovati.

Foto: M. Leban

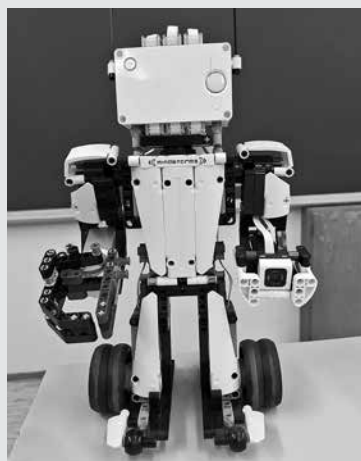
Foto: L. Reščič

Salonit Anhovo – Začetki podjetja segajo v leto 1919, ko je zidarski mojster iz Anhovega po naključju odkril prah odličnih veznih lastnosti, na osnovi katerega je podjetje začelo graditi svojo poslovno pot. V letu 2018 je podjetje postalo največji slovenski proizvajalec cementa. Danes sodi med najsodobnejše evropske cementarne. Učencem in dijakom ponujajo več različnih delavnic, med drugim tudi ogled opuščene kamnoloma Lastivnica, ki je preurejen v učno pot. S pomočjo vodnega

Utrinki

TEKMOVANJE V ROBOTIKI

Bovec – OŠ Bovec je bila pred časom povabljen k sodelovanju pri vseevropskem projektu »Content and Language Integrated Learning in German« (CLILiG). Z njim so želeli prijaviti mladim po vsej Evropi približati nemški jezik v povezavi s strokovnimi vsebinami in ne zgolj s klasičnim poučevanjem. Letošnja tema se je navezovala na robotiko, mladi pa so na koncu svoje izdelke predstavili na tekmovanju slovenskih ekip. Tu so sodelovale mešane skupine, sestavljene iz ene osnovnošolske in ene gimnazijske ekipe, pri čemer je vsaka šola prispevala

TEKMOVANJE V ROBOTIKI – Mešana skupina OŠ Bovec je na tekmovanju zasedla tretje mesto. Foto: Iztok Kenda

šestčlansko predstavnštvo. Našo šolo so ocenjevali v mešani ekipi skupaj s Tehniško gimnazijo Nova Gorica.

V bovški skupini je pod mentorstvom **Iztoka Kenda** robota programiral **Nejc Cuder**, pri delu pa sta mu pomagala **Mathias Mlekuž** in **Kristjan Arcet**. Spremljajoče zgodbe in posnet dialog v nemškem jeziku so pod mentorstvom **Maje Mihelič** in **Maje Richter** pripravile **Nina Komac**, **Ana Trstenjak** ter **Niki**

Mlekuž Kamarič. Dekleta so za nastop robota izdelala tudi sceno, ki je nastajala pod budnim očesom učiteljice **Katje Rutar**.

Zaradi trenutnih omejitvenih ukrepov glede druženja so bili organizatorji prisiljeni odpovedati tekmovanje v živo, ki bi se moralo odviti 12. novembra na Ptuj. Zato je strokovna komisija poslana besedila in videoposnetke ocenjevala kar po aplikaciji Zoom. Ob tem bralcem SOČASnika z veseljem sporočamo, da je mešana skupina OŠ Bovec na tekmovanju zasedla tretje mesto.

Maja Richter, učiteljica, OŠ Bovec

ogleda in informacijskih tabel učenci spoznavajo različne tematike – od nastanka Soške doline do mineralov, izvedo pa tudi, kako iz sivih kamnov nastane cement.

Gostol TST – Podjetje svoje začetke beleži v letu 1947, ko je bilo ustanovljeno pod imenom Gostol (v Gorici). Skozi leta so sledila njegova preimenovanja in preoblikovanja ter tudi ustanovitve novih podjetij v Indiji, na Kitajskem in v Rusiji. Gre za svetovno znanega proizvajalca peskalnih strojev z več kot 70-letnim znanjem. Povezan je s predstavniki iz več kot 20 držav sveta. Podjetje učencem in dijakom omogoča ogled unikatnih peskalnih strojev ter delavnico, kjer se lahko mladi samostojno preizkusijo v tehniških spretnostih in po predhodno pripravljenih načrtih sestavijo model.

Foto: D. Kravanja

MAHLE Electric Drives Bovec ima dolgoletno tradicijo proizvodnje vžigalnih tuljav in brizganih izdelkov – predvsem za namene avtomobilske industrije. Ustanovljeno je bilo leta 1957 pod imenom Iskra Bovec. Večino orodij proizvedejo v lastni sodobno opremljeni orodjarni. Proizvodni program nadgrajujejo z novimi izdelki za avtomobilsko industrijo. Za učence in dijake so pripravili praktično delavnico, kjer v timskem duhu in pod mentorskim vodstvom iz že pripravljenih polizdelkov izdelajo različne modele.

Projekt ponuja tudi druge dejavnosti

Seveda pa to niso edine dejavnosti, ki se odvijajo v okviru projekta Partnerstvo za kadre. Skladno z vsakoletnim izvedbenim načrtom se tudi na šo-

lah izvajajo različne brezplačne dejavnosti, ki mladim odpirajo nove poglede na tehniko. Ponudba teh se s pomočjo zamisli, ki prihajajo tako iz šolstva kot iz gospodarstva, vsako šolsko leto dopolnjuje. Tako je na primer letos PRC v sodelovanju z **Zavodom za zeleni razvoj Soške doline** in **Fakulteto za logistiko na Gimnaziji Tolmin** prvič izvedel delavnico na temo e-mobilnosti z naslovom **H2STUDENT**. Dijaki so se najprej seznanili z zelenimi tehnologijami, ki vedno bolj stopajo v ospredje našega življenja. Nato so se urili v »branju« načrtov in sestavljanju avtomobilov iz lego kock, ki jih poganja vodik. Po uspešno opravljeni prvi fazi delavnice so se z avtomobilčki po pripravljenem poligonu pomerili še v tekmovanju v voznih spretnostih.

Nadaljevanje dejavnosti v letu 2022

Povezovanje med gospodarstvom in šolstvom v Posočju je v času projekta pridobilo na moči. Tako ostaja vez močna tudi v času, ko nas pandemija upočasnjuje. Kljub danim covid-19 razmeram je bilo v letošnjem šolskem letu od predvidenih 26 tehniških dni doslej izvedenih že 16. To pomeni, da je okoli 465 učencev zaokrožilo po partnerskih podjetjih in spoznavalo tehniške poklice. Partnerska podjetja, ki zaradi splošne prepovedi zunanjih obiskov niso mogla sprejeti mladih, pa že iščejo nove poti, da bi jim s pomočjo IKT tehnologije omogočila čim boljši vpogled v njihova visoko tehnološko razvita podjetja in jim predstavila poklice, ki bi jih pritegnili.

Od šolskega leta 2018/2019 pa vse do danes so partnerska podjetja in občine v okviru projekta 4.120 učencem in dijakom iz vseh sodelujočih posoških šol ter Gimnazije Tolmin omogočila, da so se brezplačno srečali s poučnimi in praktičnimi delavnicami, ki so povezane s tehniko, tehnologijo ter tehniškimi poklici pri nas.

Glede na to, da se konec leta 2022 projekt zaključuje, so se na skupnem sestanku tako predstavniki šolstva kot tudi podjetij strinjali, da je treba s projektom nadaljevati, saj se bodo rezultati vlaganja v mlade pokazali šele na dolgi rok. Zato k sodelovanju vladno vabimo tudi nova podjetja iz Posočja, ki bi se nam pridružila na skupni poti do zastavljenega cilja.

mag. **Damijana Kravanja**, Posoški razvojni center

Foto: V. Kacin Perat

VIZITKA PROJEKTA:

NASLOV: Partnerstvo za kadre

TRAJANJE PROJEKTA: 1. 6. 2018–31. 12. 2022

NOSILEC PROJEKTA: **Posoški razvojni center**
SOFINANCERJI: **Gostol TST, Hidria – PE Hidria Dieseltel, ITW Appliance components, Mahle Electric driven Bovec, Salonit Anhovo, Siapro, TKK, Občina Bovec, Občina Kanal ob Soči, Občina Kobarid in Občina Tolmin.**

SODELUJOČE INSTITUCIJE: osnovne šole iz omenjenih občin in njihove podružnice (**OŠ Bovec, OŠ Deskle, OŠ Dušana Muniha Most na Soči, OŠ Franceta Bevka Tolmin, OŠ Kanal, OŠ Simona Gregorčiča Kobarid, OŠ Simona Kosa Podbrdo**), **Gimnazija Tolmin** in **Severno Primorska gospodarska zbornica, Nova Gorica.**

Foto: D. Kravanja

RESIDENCE SOČA ZAPOSLUJE

APARTMAJSKO NASELJE V KRAJU SOČA ODPIRA SVOJA VRATA V APRILU 2022.
V EKIPO VABIMO VEČ OSEB ZA POMOČ V **GOSPODINJSTVU**.

Prijave lahko pošljete na naslov **careers@residencesoca.si**
oziroma nas pokličete na **031 619 841**.

Investitor in upravitelj turističnega objekta Residence Soča je gradbeno investicijsko podjetje 123 Hiška, d.o.o.

Naelektrena (pre)izkušnja

Verjetno je v poletnih mesecih marsikateri prebivalec Posočja z zanimanjem obrnil pogled za nenavadno tiho mimo vozečim se Volkswagnovim ID.3. Matično parkirišče je avtomobil imel pred poslovno stavbo Posoškega razvojnega centra, a je od začetka julija do konca septembra pridno »švigal« po Posočju in pokukal tudi čez njegove meje. Bil je namreč glavni igralec v testni preizkušnji, s katero smo želeli pridobiti čim več informacij o uporabniški izkušnji vožnje e-vozila in stanju polnilne infrastrukture na našem območju.

O mrežje polnilnic in ponudba sistemov souporabe v periferijah in še zlasti hribovitih območjih običajno ni na enakem nivoju kot v večjih središčih, kar lahko predstavlja omejitveni dejavnik pri širitvi e-mobilnosti. Čeprav ta še zdaleč ni edini odgovor na vse bolj glasne zahteve po zniževanju ogljikovega odtisa v prometu, vseeno predstavlja dobrodošlo alternativo, še zlasti znotraj koncepta multimodalnosti. Če želi Slovenija doseči cilje na področju alternativnih goriv, mora temu nujno slediti povečanje števila e-vozil v prometu in ustrezno razvejano omrežje e-polnilnic. Električnim vozilom se iz dneva v dan večja priljubljenost, kljub temu pa za marsikatero ostajajo precejšnja neznanka, saj odpirajo številna vprašanja, vezana tako na vozne zmogljivosti, kot tudi, če ne še bolj, na omrežje razpoložljive polnilne infrastrukture.

Ker si na vsa taka in podobna vprašanja posameznik najlažje odgovori tako, da pridobi lastno izkušnjo, smo na *Posoškem razvojnem centru* (PRC) v sklopu projekta *Crossmoby* prebivalcem Posočja omogočili tri-dnevni najem popolnoma električnega Volkswagnovega (VW) ID.3. Vse, ki so vozilo preizkušali, smo prosili, da v predložen vprašalnik beležijo svojo uporabniško izkušnjo vožnje in storitev polnjenja na javnih polnilnicah. Iz 55 izpolnjenih in analiziranih vprašalnikov lahko izluščimo sliko percepcije e-mobilnosti in posnetek stanja na področju polnilne infrastrukture pri nas.

Tiha in udobna vožnja z dobrimi pospeški

Velika večina uporabnikov, ki so se usedli za volan VW ID.3, je električ-

ELEKTRIČNIM VOZILOM SE IZ DNEVA V DAN VEČA PRILJUBLJENOST, kljub temu pa za marsikoga ostajajo precejšnja neznanka, saj odpirajo številna vprašanja, vezana tako na vozne zmogljivosti kot tudi na omrežje razpoložljive polnilne infrastrukture. **Foto: Bine Kurinčič**

ni avto vozila prvič, uporabljali pa so ga večinoma za prostočasne dejavnosti, pri čemer so prevladovala vožnje na kratke in srednje dolge razdalje. Po zaključku najema jih je bila večina mnenja, da bi povprečen doseg avtomobila zadoščal za njihove dnevne potrebe. Na splošno so uporabniki zelo pohvalili vozne zmogljivosti vozila in inteligenčne asistenčne sisteme, ki vozniku olajšajo vožnjo in parkiranje. Všeč jim je bila tudi tiha, udobna vožnja z dobrimi pospeški in brez izpustov ogljikovega dioksida.

Vožnja z e-vozilom zahteva načrtovanje

Kot pomanjkljivosti so uporabniki navajali zlasti doseg avtomobila, torej razdaljo, ki jo je mogoče prevoziti z enim polnjenjem, in polnjenje samo. Slednje namreč zahteva več časa kot točenje goriva in lahko povzroči tudi kakšno nevšečnost, recimo v primeru

zasedene ali nedelujoče polnilnice. Pokazalo se je, da so uporabniki pogrešali več javnih polnilnih mest, zlasti v Posočju. Zmotilo jih je tudi dejstvo, da potovanje z električnim avtomobilom od voznika zahteva več načrtovanja (zlasti daljših) poti, v smislu predhodnega informiranja o lokacijah polnilnic in možnostih polnjenja.

Po pričakovanjih je v času testnega najema večina uporabnikov avtomobil polnila na javni polnilnici, saj nočno polnjenje na domači (šuko) vtičnici avtomobila žal ne napolni dovolj oziroma ga napolni le »za silo«. Za polnjenje doma je seveda najprimernejša domača polnilna postaja. Večina uporabnikov je avtomobil na javni polnilnici napolnila brez težav, nekaterim pa žal ni šlo vse tako gladko. Poročali so o težavah, ki so se v večini primerov nanašale na povezovanje avtomobila s polnilno

postajo oziroma prepoznavanje RFID-kartice. Včasih so naleteli tudi na nedelujočo polnilnico, bodisi zaradi okvare bodisi zato, ker je bila polnilnica vezana na delovni čas ponudnika storitve polnjenja.

Čeprav načeloma težav s samim iskanjem polnilnic ni bilo, pa so se nekateri uporabniki upravičeno obregnili ob dejstvo, da na področju ponudbe storitev polnjenja vlada precejšnja zmeda, saj veliko število različnih ponudnikov pomeni tudi različne načine plačevanja (RFID-kartice, mobilne aplikacije). Če bi bile polnilnice opremljene s POS-terminalom za neposredno plačevanje, bi bilo vse skupaj dosti bolj preprosto, menijo. Večini, ki so v času testnega najema polnili vozilo na javnih polnilnicah, se zdi, da njihovo omrežje v Posočju ni zadostno. Pogrešali so tudi možnost, da bi na polnilnicah lahko polnili kadarkoli in torej ne bi bili odvisni od delovnega časa lastnika polnilnice. Opazili so tudi, da je mreža polnilnic na podeželju precej manj razvita kot v mestih in večjih središčih.

Dobrodošel del širše strategije trajnostne mobilnosti

Večina uporabnikov električne avtomobile vidi kot vozila naše prihodnosti, vendar jih je kar četrtina mnenja, da niso nujno okolju bolj prijazni kot vozila na klasična pogonska sredstva. Pomembna pomanjkljivost se jim zdi zlasti okoljska spornost izdelave in reciklaže baterij. Zelo soglasni pa so bili uporabniki pri oceni, da so električni avtomobili še vedno predragi za nakup. Temu mnenju se pridružujejo štiri petine uporabnikov. Zanimiv in zelo spodbuden je podatek, da bi se kar dve

tretjini pridružili sistemu souporabe e-vozila, če bi obstajala ta možnost.

Ali si na naših cestah res želimo več električnih avtomobilov in »koliko več bi bilo dovolj« je vprašanje, ki ne omogoča enoznačnega odgovora. Upravičeni so številni pomisleki, ki

»letijo« nanje, na primer o »čistosti« izdelave in reciklaže baterij, pa o tem, kako »zelen« je energija, ki jih poganja in iz katerih virov je pridobljena. Nezanemarljivo je tudi dejstvo, da v bistvu ne rešujejo prometne problematike v mestih (z izjemo

izboljšanja kakovosti zraka), saj je e-avtomobil še vedno avtomobil in če kaj, si želimo, da bi bilo avtomobilov na cestah manj. E-mobilnost zato še zdaleč ni edina alternativa, je pa dobrodošel del širše strategije trajnostne mobilnosti in korak v pravo

smer. In gotovo drži, da je vožnja takega »čistokrvnega štomarja« (če si izposodim besede enega naših zadovoljnih testnih najemnikov) izkušnja, vredna doživetja!

Tjaša Maurič, Posoški razvojni center

E-VIKEND PAKET

Kako zgornjesoška družina preživi sončen jesenski vikend? V petek popoldne se ob pivu ponujajo drzne misli na osvojitve vsaj enega alpskega dvatisočaka, sobota prinese zaostale opravke in nujne nakupe, v nedeljo zjutraj bi pa nekam šli ... ležerno, če se le da.

Točno tako bi se odvil tudi ta konec tedna, če se ne bi žena na PRC dogovorila za najem električnega vozila. Kot skoraj vsakemu moškemu, pa naj si bo mlad ali starejši, so se tudi meni na plano prikradli vsi tisti občutki otroka, ko dobi novo igračo. Prijazno osebje PRC mi je avtomobil predalo v petek. Še par formalnosti okrog najema in že sem držal za volan Volkswagnovnega čistokrvnega »štomarja« ID.3.

Nak, ne bi o tehničnih detajlih, te si lahko preberete na njihovih uradnih straneh. Gre za opis čiste električne izkušnje. Takoj je sledil skok do bližnje trgovine, da si zadevo malo pobliže ogledam in se seveda čisto po moško malo pokažem. Nič vroom vroom, čista tišina. Edini zvok je bil tiho šumenje klimatske naprave. Odlično. Sledi prva vožnja do doma. Po nekaj kilometrih kot zanalašč naletim na turista, ki je s svojim vse prej kot majhnim avtomodom veselo opazoval bližnje alpske vršace in se ni kaj dosti menil za sitnobe zadaj. Ob prvi priložnosti sem pohodil gas in se izstrelil mimo. Ja, prav ste prebrali,

dobesedno izstrelil. Brutalni pospešek te zalepi v sedež in ni časa niti za pozdrav v slovo zdaj že daleč zadaj vozečemu se avtomodu. Navkljub bolj živahni vožnji do doma je prikazovalnik preostalih kilometrov prikazal pošteno oceno. Petnajst manj. Sledila je vožnja do Nadiže in na voznikov sedež je suvereno sedla žena. Je tiste sorte, ki vse ve in zna, dokler ... tokrat je res vedela in znala vse. »Poglej: pritisni na zavoro, da se avto vžge, tukaj imaš gumb za naprej in nazaj, ostalo ne tikaj,« sem jo hotel na hitro odpraviti. Kje pa! Do Sužida je že naravnala klimatsko napravo, prelistala radijske postaje in spremenila barvni odtenek notranje osvetlitve na

olivno zeleno.

Sledila je sobota. Skok do Čezsoče in nazaj bo ravno pravi zalogaj. Požiranje ovinkov gre e-vozilom na splošno v slast, saj je baterija nameščena precej nizko in tipičnega nagnanja tukaj skoraj ni. Opazil sem malce večjo porabo, kar je normalno, saj smo rinili navkreber. Sledilo pa je presenečenje nazaj grede; večino izgube zaradi klanca je korenjak nadoknadil. Vsa zaviranja je lepo pospravil nazaj v baterijo in števec preostalih kilometrov je ponovno pokazal pošteno oceno. Prav, sem si mislil, boš jutri imel priložnost pokazati adute. Čaka te Bohinj čez Petrovo Brdo.

Nedelja se je zbudila v septembrsko sveže jutro. Kot se za glavo družine spodobi, sem preveril vse možne zaplete in razplete. V e-rezervoarju je pohlevno čakalo dobrih 200 kilometrov. Do Ukanca in nazaj mora biti dovolj. Polnilnica je v Ribčevem Lazu, aplikacija pa mi pravi, da je v delujočem stanju. Bližnje so še na Jesenicah in Radovljici, za vsak slučaj. In res je bilo tako. Kot bi mignil, smo bili na bohinjskem koncu. Polnilnica je bila prosta in sklep je bil na dlani: ne glede na zadovoljivo stanje preostalih kilometrov damo stroj vseeno na polnjenje, pa še parkirnega mesta nam ni treba iskati. Manj kot minuto je trajal priklop, še »bip« s kartico MoonCharge sistema in polnjenje je steklo. Na tem mestu je prav opozoriti, da niso vse polnilnice enako močne in niso vse v lasti istega ponudnika storitve polnjenja e-vozil, kar lahko predstavlja vsaj sitnost, če že ne težave. Vsekakor priporočam nekaj spletnega raziskovanja na to temo in malo priprave pred odhodom na daljšo pot. Ob vrnitvi nas je avto pričakal skoraj do vrha poln. Pravo veselje je z očmi ošvrkniti osrednji zaslon, kjer znak za polno baterijo naznanja brezskrbno vožnjo nazaj v domači kraj.

Namesto zaključka: zares hvala vsem udeležencem pri pripravi in izvedbi možnosti najema e-vozila. Aja, kdaj ga lahko pridem spet iskat?

Besedilo in foto: Bine Kurinčič

TRAJNOSTNA MOBILNOST ZA VIŠJO KAKOVOST ŽIVLJENJA

Evropsko omrežje za spremljanje prostorskega razvoja (ESPON) je 1. in 2. decembra v sodelovanju z Ministrstvom za okolje in prostor na Bledu organiziralo seminar z naslovom *Kakovost življenja za javne politike, osredotočene na prostor in ljudi*. Ena od delavnic je naslavljala temo razvoja turizma na način, ki ne vpliva negativno na kakovost življenja domačinov. Udeleženci so spoznali pristop skupnosti Julijske Alpe, ki celovito

V OKVIRU TEDNA EVROPSKEGA OMREŽJA ZA SPREMLJANJE PROSTORSKEGA RAZVOJA je na Bledu potekal seminar *Kakovost življenja za javne politike, osredotočene na prostor in ljudi*. Na eni od delavnic je sodeloval tudi **Miro Kristan** s Posoškega razvojnega centra. **Foto: zajem zaslona**

naslavlja sobivanje. Perspektivo upravljavca prostora je predstavila **Majda Odar** z Javnega zavoda Triglavski narodni park, **Miro Kristan** s Posoškega razvojnega centra pa je na primeru sistema trajnostne mobilnosti in izkušenj projekta *Crossmoby* orisal sinergije ter morebitne pasti razvoja turizma. Udeleženci so se strinjali, da se s fokusom na vsebinskih izzivih kreirajo novi (funkcionalno) regijski pogleddi, ki presegajo obstoječo administrativno razdelitev med občine in državo.

M. K.

Občina Bovec

O projektih, s katerimi se je v zadnjih mesecih urejala javna infrastruktura na območju TNP

Občina Bovec je letos iz 10. in 11. člena Zakona o Triglavskem narodnem parku (ZTNP-1) za sofinanciranje prijavila in na območju Triglavskega narodnega parka (TNP) skupaj izvedla 11 projektov. Večino sredstev je namenila urejanju ustrezne komunalne opreme in druge gospodarske javne infrastrukture. Kot je pojasnil **Davorin Koren** iz Javnega zavoda TNP, so »podrobnejša merila in kriteriji za pridobitev nepovratnega denarja, ki lahko dosega tudi do 100-odstotno sofinanciranje, določena z uredbo, ki jo je resorno ministrstvo sprejelo letos«.

LETOŠNJE NALOŽBE SKUPNO VREDNE VEČ KOT MILIJON EVROV

Po besedah mag. **Cecilije Avsenik** iz oddelka za gospodarstvo na Občini Bovec je bilo občini iz ZTNP-1 letos na voljo 1.250.670 evrov, v letu 2022 pa ji zakonsko pripada za okoli 50.000 evrov manj kot letos. S pomočjo omenjenih nepovratnih sredstev je občina v 2021 pristopila k ureditvi parkirišča s parkomatom in sanaciji ter asfaltaciji vozišča na odseku javne poti Trenta-Zadnjica – za ta projekt je porabila nekaj več kot 204.300 evrov. S skoraj 71.000 evri je uredila območje pri izviru Soče, s približno 324.100 evri pa tudi parkirišče in cesto Soča-Lepena. Največ denarja, nekaj več kot 528.100 evrov, je uporabila za izvedbo sanacijskih del na gozdni cesti Soča-Vas na Skali. Okoli 46.500 evrov je nato v sklopu vzdrževalnih del v javno korist namenila za obnovo prepusta pod občinsko cesto na relaciji Soča-Lepena. Z več kot 12.000 evri pa je poskrbela za zavarovanje brežine pred spodjedanjem poplavnih vod reke Soče za otoki. Sanirala je tudi dve dotrajani brvi, in sicer brv Mlinarica in brv Možnica, katerih naložba je znašala skupaj okoli 11.800 evrov. Del sredstev, v višini skoraj 38.500 evrov, je bovška občina namenila izvedbi del na kapelici Josefa Vachala v Soči, nekaj več kot 14.200 evrov pa za pridobivanje projektne dokumentacije za nove naložbe.

PREGLED AKTUALNIH PROJEKTOV, KI SO ZAZNAMOVALI ZADNJE MESECE LETA

Ker smo večino zgoraj omenjenih projektov našim bralcem že predstavili med letom, smo se odločili, da tokrat pripravimo podrobnejši pregled le tistih šestih, ki so zaznamovali zadnje obdobje leta.

ZAKLJUČENA JE PRVA FAZA UREDITVE OBMOČJA PRI IZVIRU SOČE – Občina je v drugi polovici novembra zaključila s prvo fazo ureditve

Spoštovani občanke in občani,

Živimo v negotovih časih in letošnji prazniki ne bodo tako sproščeni, kot bi lahko bili. Pa vendar mora v nas goreti upanje, da nam bo novo leto prineslo tudi vrnitev v normalno življenje. Druženje v družinskem krogu ali ožji družbi prijateljev je lahko še bolj srčno, če smo le zdravi.

Osnovno sporočilo božičnih praznikov je prav upanje, je zarodek novega, na prehod v novo leto pa naj nas vodi zavedanje, da je v veliki meri prav od nas odvisno, kakšno bo leto 2022. Iskreno vam želim, da bi v prihajajočem letu doživeli vse tisto, kar si sami najbolj želite, da bi sprejemali modre odločitve, predvsem pa, da bi bili vsi zdravi! Veliko osebnih sreč in uspeha vam želim!

Valter Mlakuž, župan

območja pri izviru Soče, s katerim si prizadeva za še bolj nadzorovano parkiranje v tem občutljivem naravnem območju. Ob pomoči podjetja **Avtoprevoznništvo in storitve s TGM Vladimir Jeklin** je poskrbela za ureditev dodatnih parkirišč, in sicer na obstoječih platojih ob lokalni cesti Trenta-izvir Soče. V sklopu del se je uredilo dve večji parkirišči, kjer je zdaj na voljo 20 na novo urejenih parkirnih mest – vsako parkirišče ima po deset parkirnih mest. Ta so označena z granitnimi kockami, ki nakazujejo pravokotno parkiranje osebnih vozil. Sicer sta naročnik in izvajalec na območju parkirišč

Foto: Milan Štulc

poskrbela tudi za asfaltno preplastitev obstoječe lokalne ceste in odvodnjavanje z urejenimi muldami. Novih parkirnih mest se bodo zagotovo najbolj razveselili obiskovalci izvira Soče in širšega okoliša.

KONČANA SO DELA NA CESTI DO VASI NA SKALI – Zaključena so tudi sanacijska dela na gozdni cesti Soča-Vas na Skali, o katerih smo pred časom že poročali. Zato naj tokrat le na kratko spomnimo, da je naložba vključevala utrditev in izdelavo nove voziščne konstrukcije, ureditev robnih elementov vozišča, izvedbo priključkov, izogi-

Foto: Milan Štulc

bališč in odvodnjavanja, gradnjo podpornih zidov in vgradnjo jaškov. V zaključni fazi se je celoten cestni odsek preplastil z asfaltno prevleko, poleg tega pa je izvajalec del **Kolektor CPG** na izpostavljenih mestih, nad mostički in prepusti poskrbel tudi za zaščitno ograjo.

REKONSTRUKCIJA LOKALNE CESTE SOČA-LEPENA – Gre za dvoletno naložbo, ki zajema rekonstrukcijo lokalne ceste Soča-Lepena in ureditev parkirišč ter zaščitnih ograj pri Velikih koritih Soče. Dela potekajo v skladu s predvideno časovnico. V prvi fazi je izvajalec **Kolektor CPG** nad cesto

Foto: Milan Štulc

najprej odstranil drevesa skupaj s panji in zaradi širjenja cestne trase in ureditve odvodnjavanja na območju parkirišč izvedel izkope. Širitev se v večji meri izvaja s kamnitimi zložbami. Poleg tega se izvaja tudi ročno oblaganje zložb z obdelanim kamnom, vezanim s cementno malto in globokimi fugami, kar pomeni, da na površini ni vidnega betona. Takšne zložbe se lepo vklapljajo v okolje, saj ohranjajo videz krajevno značilnih suhozidnih zložb. Pomemben del omenjenih zložb je že zaključen, trenutno pa poteka gradnja kamnitih zložb do mostu čez Velika korita Soče.

OBNOVA PREPUSTA V LEPENI – Občina je v sklopu vzdrževalnih del v javno korist obnovila prepust pod občinsko cesto na relaciji Soča-Lepe-na, ki se nahaja na manjšem, desnem hudourniškem pritoku Lepenjice. Izvedba sanacije je obsegala dve fazi. V prvi se je vzpostavil premostitveni objekt; izvedel se je obvoz s postavitvijo cevi, nasipavanjem in namestitvijo začasne pete nasipa. V nadaljevanju so se izvedla rušitvena dela (rezanje in rušenje asfalta ter stare dotrajane AB-plošče), izkop, postavitve opaža in armature ter betoniranje nove AB-plošče. Zaključna dela v tej fazi so zajemala odstranitev obvoza, asfaltno preplastitev ceste in postavitve lesenih varovalnih ograj. V

Foto: Milan Štulc

drugi fazi se je pristopilo k urejanju struge hudournika. Tako je izvajalec del, podjetje **Zlate gradnja**, najprej poskrbel za posek dreves, izkop in odvoz materiala ter izdelavo kamnite zložbe, ki je v betonu ojačana z armaturno mrežo. Dela so se zaključila s planiranjem – vzpostavitev terena v prvotno stanje in zatratitev površin.

OBNOVLJENA BRV, KI PREČI MOŽNICO – Po tem, ko je bovška občina v sklopu vzdrževalnih del v javno korist letošnje poletje obnovila visečo brv, ki vodi v korita Mlinarice (več o tem smo pisali v prejšnji številki **SOČAsnika**), je konec oktobra poskrbela še za obnovo dotrajane brvi v Možnici. Tudi ta brv ni več izpolnjevala ustreznih standardov nosilnosti. Naložba je vključevala demontažo in odvoz dotrajane lesene pohodne površine, ojačitev temeljev na desnem bregu in temeljenje na levem bregu. Poleg tega je brv, katere dolžina znaša nekaj več kot osem metrov, dobila dodatne jeklene vrvi, novo pohodno površino iz hrastovih plohov, debe-

Foto: Jože Šerbec

line štiri centimetre, in nov lesen ograjni ročaj, s katerim se zagotavlja dodatna varnost. Dela je opravilo podjetje **Višinska dela, Nejc Šerbec**.

NOVI PROJEKTI – Občina je del sredstev namenila tudi pridobivanju projektne dokumentacije za nove naložbe. Letos sta bili tako izdelani projektni dokumentaciji za:

- obnovo vozišča javne poti Soča-Mišja Vas v skupni dolžini okoli 2.157 metrov in
- obnovo vozišča ceste v Loško Koritnico, ki v naravi predstavlja nadaljevanje oziroma relacije naprej od izteka javne poti Loška Koritnica vse do drugega betonskega mostu, ki se nahaja na gozdni cesti – gre za skupno dolžino okoli 1.460 metrov. Projektni dokumentaciji je izdelala projektantka iz podjetja **GPIS Mojca Černe, gradbeno projektiranje, inženiring, svetovanje**.

Pripravili: Tatjana Šalej Faletič, Marjeta Kavčič in Milan Štulc

Viseča brv Jablanca predana svojemu namenu

Predzadnji novembrski torek je bila nova viseča brv Jablanca predana svojemu namenu. Dela za postavitve so bila zaradi obilnega deževja v maju in juniju ter posledično zahtevnega plazovitega terena večkrat onemogočena, zato je bil rok za

izvedbo nekajkrat podaljšan. Prejšnja dotrajana in močno poškodovana brv je bila zaradi varnosti že več let zaprta, ravno tako tudi dostopna pot, zato je investitorica **Občina Bovec** odločno pristopila k izgradnji nove. Projektant viseče brvi, zasnovane v soško-trentarskem tipu, je **Milan Sorč** iz ljubljanskega podjetja **Projekt PA**, glavni izvajalec del pa sevniška družba **Rafael**. Nova brv, speljana čez reko Sočo, je glede na prejšnjo premaknjena nekoliko gorvodno. Zaradi višinske razlike je bilo treba zato urediti tudi dostopne stopnice. Pogodbena vrednost za izvedbo del je z vključenim davkom znašala skoraj 126.000 evrov, vendar pa ob zaključku del zaradi nepredvidenih dogodkov in posledično nepredvidenih del končna vrednost naložbe presega 150.000 evrov.

Podizvajalec del **Kaskader** je po izgradnji temeljev na obeh straneh v nekaj dneh čez strugo Soče napel vse jeklenice, med katerimi so nosilne debeline 30 φ, prav tako je tudi podizvajalec **Višinska dela Nejc Šerbec** v le nekaj dneh postavil leseno pohodno površino z vsemi obrobi.

Ob predaji brvi Jablanca svojemu namenu je zadonela harmonika **Aleksa Klavore**, ki je za uvodno skladbo izbral *Bovško dolino*. Dogodka so se ob županu Občine Bovec **Valterju Mlekužu** s sodelavci udeležili še podžupana Občine Bovec **Vasja Vitez** in **Miro Bozja**, predsednika krajevnih skupnosti (KS) Čezsoča in Kal - Koritnica **Ambrož Skočir** ter **Ivan Hoznar**, predstavniki izvajalca in podizvajalcev, direktor zavoda Turizem Dolina Soče **Viljam Kvalič** ter veliko občanov.

V uvodnem nagovoru se je župan zahvalil vsem, ki so pripomogli k tej novi pridobitvi, pri čemer je izpostavil tudi lastnika parcel **Petra Cudra** in **Zlatka Vertelja**, ki sta občini omogočila, da je odkupila del njunih zemljišč, kar je bila osnova za začetek gradnje brvi. Ob tem je župan povedal, da je samo gradnjo spremljal praktično dnevno, »moram pa priznati, da me je bolelo srce, ko sem videl čez reko Sočo že postavljeno brv, prehod pa ni bil še mogoč. Odločil sem se, da takoj po ureditvi dostopov predamo brv v uporabo. Zdaj lahko vidimo,

PRI ZASELKU JABLANCE NA LEVEM BREGU SOČE STOJI NOVA VISEČA BRV z razponom 60 metrov, ki velja za tretjo najdaljšo brv v Zgornjem Posočju. Prekašata jo le viseča mostova na Srpenici in v Trnovem ob Soči. Brv je izjemno pomembna iz turističnega vidika, saj predstavlja krožno pot od Bovca do Jablanca, naprej do Čezsoče in po zeleni trasi nazaj do Bovca. Zagotovo pa bo nova viseča brv zelo zaželeno med pohodniki poti Juliana Trail in Alpe Adria Trail.

na kako zahtevnem terenu so delavci izvajali dela, zato res vsem iskrena hvala. V zadovoljstvo vseh domačinov in seveda turistov smo zopet povezali levi in desni breg Soče med zaselkom Jablanca in Kalom - Koritnico». Dodal je še, da je bila sama naložba velika, vendar je hkrati poudaril, da mu ni žal, da so jo izvedli. Glede na predvideno pogodbeno vrednost, težavnost terena in nepredvidene vremenske vplive je končni znesek po županovih besedah sprejemljiv, saj se zaveda, da bi lahko bila ta vsota še veliko večja. Župan je nato v družbi obeh predsednikov omenjenih KS prerezal trak in s tem slovesno odprl novo visečo brv. Zbrani so se prvič sprehodili čez novo pridobitev, na desnem bregu pa so s penino najprej nazdravili vsi vpleteni v gradnjo, ki so se jim kasneje ob prigrizku in zvokih harmonike podružili še z ostalimi navzočimi.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Stekla prva gradbena dela na novem športnem objektu

Potem ko sta septembra predstavnik investitorice, župan Občine Bovec **Valter Mlekuž**, in predstavnik izvajalca del, direktor podjetja Kolektor Koling **Tine Vadnal**, podpisala pogodbo za izgradnjo Športne dvorane Bovec, je bil 18. oktobra izvajalec uveden v delo. Pri tem so bili prisotni tako predstavniki investitorice kot

V NOVEMBRU SO STEKLA GRADBENA DELA ZA POSTAVITEV NOVE ŠPORTNE DVORANE – Izvajalec del je v prvi fazi porušil betonske zidove, s starega igrišča odstranil asfaltne podlage in začel z izkopom gradbiščne jame ter odvozom materiala. Tega z namenom reciklaže odlagajo na začasni deponiji na Žarščah, zemljinjo pa odvažajo na deponijo Lisičja Vodenca. **Občina Bovec** ob tem sporoča, da je to območje namenjeno izključno deponiranju odvečne zemlje z omenjenega gradbišča, zato občane poziva, da tam ne odlagajo drugih materialov.

tudi nadzora, projektanti in koordinator varnosti pri delu. Izvajalec je ob tej priložnosti županu zagotovil, da bo korektno pristopil k pogodbenemu delu, saj je tudi njemu v interesu, da se projekt zaključi kakovostno in skladno z zastavljeno časovnico. V vmesnem času so območje sondažno preverili tudi arheologi, ki pa niso našli morebitnih arheoloških ostalin, tako da so lahko v prvi polovici novembra dela nemoteno stekla.

Po ureditvi potrebnih administrativnih zadev in zaščiti gradbenega območja je izvajalec v prvi fazi po-

rušil betonske zidove, s starega igrišča odstranil asfaltne podlage in začel z izkopom gradbiščne jame ter odvozom materiala. Slednjega bodo deloma reciklirali za ponovno uporabo, zato ga odlagajo na začasni deponiji na Žarščah, medtem ko zemljinjo odvažajo na deponijo Lisičja Vodenca. Ob tej priložnosti **Občina Bovec** obvešča, da je to območje namenjeno izključno deponiranju odvečne zemlje z omenjenega gradbišča, zato občane poziva, da tam ne odlagajo drugih materialov.

Župan je 18. novembra v imenu

investitorice, Občine Bovec z direktorjem družbe Lokainženiring, podjetje za svetovni inženiring **Srečem Barbič** podpisal pogodbo za opravljanje strokovnega nadzora nad izvajanjem gradbenih, obrtnih in instalcijskih del (GOI) in opreme omenjene novogradnje, katere skupna vrednost znaša skoraj 8,9 milijona evrov.

Pogodbeni rok za izvedbo del se zaključi maja 2023, kar daje upati, da bodo bovški šolarji z vadbo v novi športni dvorani predvidoma začeli v šolskem letu 2023/2024.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Novinarska konferenca ob začetku zimske sezone na Kaninu

Na Kaninu je 3. decembra potekala novinarska konferenca, na kateri je **Sončni Kanin** najavil odprtje letošnje zimske sezone, predstavljenih pa je bilo tudi nekaj pomembnih novosti – heliskiing in turno smučanje z vodnikom. Za smuko na obeh smučiščih je trenutno potreben nakup vozovnic tako za slovensko kot italijansko stran.

Bovški župan **Valter Mlekuž** je prisotnim povedal, da je »danes jasno, da je bila odločitev za rekonstrukcijo dostavne žičnice Kanin leta 2016 pravilna, saj smo se vsi zavedeli, da bovški turizem brez Kanina ne more celoletno obstati. Zato smo vztrajali

Utrinki

ODPRTJE PRENOVLJENEGA TRGA

Trbiž (Italija) – Župan Občine Bovec **Valter Mlekuž** se je s sodelavcem na povabilo trbiškega župana **Renza Zanetteja** udeležil odprtja prenovljenega središčnega mestnega trga. Svečanosti so se udeležili tudi kranjskogorski župan **Janez Hrovat**, iz sosednje občine Kluže je prišel župan **Fabrizio Fuccaro**, iz avstrijske Bistrice ob Zilji pa župan **Dieter Mörtl**.

Častni gost je bil predsednik Furlanije - Julijske krajine (FJK) **Massimiliano Fedriga**, spremljal pa ga je podpredsednik Deželnega sveta FJK **Stefano Mazzolini**. To je bila tudi priložnost za izmenjavo mnenj med omenjenima predstavnikoma in bovškim županom. Tako župan Občine Trbiž kot častni gost sta v nagovorih poudarila, kako pomembno je sodelovanje med občinami, še po-

SREČANJA, KOT JE BILO ZADNJE V TRBIŽU, NAJVEČKRAT POMENIJO TUDI PRILUŽNOST ZA POGOVORE O AKTUALNIH ZADEVAH. Na ta način je denimo podpredsednik FJK izvedel za odločitev, da letos čezmejna povezava Kanin-Sella Nevea ne bo vzpostavljena, s čimer se na bovški strani nikakor ne strinjajo.

sebeno čezmejno, ker lahko na tak način na tem območju skupaj dose-

žemo nesluten razvoj. Predsednik FJK je posebej izpostavil sodelova-

nje na področju turizma in njegove velike razvojne priložnosti.

»Taka srečanja niso samo vpljudnostna, temveč največkrat pomenijo tudi priložnost za pogovore o aktualnih zadevah. Tokrat smo podpredsedniku FJK izrazili protest proti odločitvi, da letos čezmejna povezava Kanin-Sella Nevea ne bo vzpostavljena.« Kot je pojasnil Mlekuž, je Mazzolini za namere podjetja Promoturism, ki je lastnik smučišča na italijanski strani, izvedel šele ob omenjenem srečanju, kar pomeni, da o tem tudi Dežela FJK še ni bila seznanjena. »Ne nazadnje je tudi sam predsednik poudaril pomembnost čezmejnega povezovanja prav na področju turizma, smučišče Kanin-Sella Nevea pa je pri tem zagotovo paradni konj,« je bil jasen bovški župan.

Besedilo in foto: Milan Štulc

KANIN JE PRVE SMUČARJE PRIVABIL V ZAČETKU DECEMBRA. Letošnji novosti sta heliski-ing in turno smučanje z vodnikom, v prihodnjem letu pa se začne 50 milijonov evrov vredna celovita prenova smučišča.

in se odločili za prenovalo v prepričanju, da bomo kmalu prišli tudi do novih naprav.« Poudaril je, da niti Kanin niti druga smučišča v obdobju epidemije ne bi preživela brez konkretne pomoči države, za katero se je zahvalil in dodal, da je pri življenju ohranila tudi turistično gospodarstvo. »Pri načrtovanju gradnje novih žičniških naprav na smučišču Kanin pa popolnoma zaupam svojemu prijatelju, poslancu **Danijelu Krivcu**, ki se za dosego teh ciljev izredno trudi na vseh ravneh,« je hvaležno poudaril Mlekuž.

Kot je dejal Krivec, poslanec v Državnem zboru RS in predsednik Komisije za obnovo Kanina, so bile

doslej v glavnem vse napovedi izvedene. »Ko smo se po treh letih zaprtega smučišča odločili za rekonstrukcijo žičniških naprav v prvi fazi, smo dokazali, da ima Kanin močno perspektivo. Je naše edino čezmejno smučišče. Dolina Soče, regija in ne nazadnje Slovenija tako smučišče potrebuje, zaradi podnebnih sprememb pa visokogorsko smučišče Kanin zagotavlja dolgoročno stabilnost smučarske ponudbe. Nespametno bi bilo, če država tega ne bi razumela in podprla, zato na vseh pristojnih resorjih zadeva poteka v pravo smer.« Povedal je, da so dogovarjanja glede pridobivanja sredstev v zaključni fazi. Prepričan je, da bodo po novem

letu objavili razpis za pridobitev izvajalca, ki bo postavil novo žičnico oziroma celosten žičniški kompleks. »Obstoječe naprave moramo zamenjati do konca leta 2023. Nov projekt predvideva vložek dobrih 50 milijonov evrov in mislim, da za našo državo to ne sme pomeniti prevelikega napora. Verjamem, da bomo imeli do konca tega leta v rokah dokument, ki nam bo v naslednji fazi omogočal objavo razpisa, pridobitev izvajalca in začetek gradnje v prihodnjem letu,« je optimistično zaključil.

Ob koncu leta pa Krivec dodaja, da si želi, »da bi vsi prepoznali naša prizadevanja za prebroditev težkih časov na vseh ravneh ter graditev svetle prihodnosti in bi z optimizmom

zrli v prihodnost. Tudi s to popotnico vsem čestitam ob dnevu neodvisnosti in enotnosti, želim lepe, mirne in doživite božične praznike v družbi najdražjih, v letu 2022 pa predvsem zdravja, sreče in vse tisto, kar si sami najbolj želite.«

Besedilo in foto: Milan Štulc

Nova igrala razveselila otroke

Sredi novembra je bovški župan **Valter Mlekuž** svojemu namenu predal nova otroška igrala, postavljena v urejenem parku ob glavni avtobusni postaji v Bovcu in neposredni bližini vrtca. Zaradi veljavnih pporočil in ukrepov je bila predaja simbolična, novo pridobitev pa so si

BOVŠKI OTROCI SO SE RAZVESELILI NOVIH IGRAL. Njihova raznolikost ponuja dejavnosti za različne starostne skupine.

Utrinki

BOVŠKI PRVOŠOLCI V MEDNARODNEM PROJEKTU

Bovec – Prvošolci iz OŠ Bovec letos pridno sodelujejo pri mednarodnem projektu »The T(h)ree Musketeers« v sklopu »eTwinninga«. V uvodnih predstavitvah so predstavili nas in našo šolo. Nato so nadaljevali na »EU Code Week 2021«, kjer so se prelevili v prave male računalniške programerje in sestavili kodo za varovanje naših gozdov. Oblikovali pa so tudi predlog logotipa, ki bi predstavljal projekt. Med tem časom je svoje popotovanje iz Grčije začel drevesni list »Filimona«, ki ga na šoli že nestrpno pričakujemo.

Zelo so se razveselili akcije, v okviru katere so posadili kaki in s tem obogatili šolski sadovnjak. Največje veselje pa so otroci pokazali na virtualnem srečanju z vrstniki iz partnerskih držav. Prek ekrana so po-

BOVŠKI PRVOŠOLCI so z učiteljem vrtnarskega krožka **Iztokom Kendo** v okviru mednarodnega projekta »The T(h)ree Musketeers« posadili kaki in tako obogatili šolski sadovnjak.

mahali in se pozdravili. Po premagani začetni sramežljivosti so zapeli slovensko ljudsko pesmico in jo ta-

ko ponesli v svet.

Besedilo in foto: Manuela Doles, učiteljica na OŠ Bovec

NA OŠ BOVEC LETOS PRVIČ TUDI TEHNIŠKI KROŽEK

Bovec – V projekt Partnerstvo za kadre, ki ga od leta 2018 financirajo gospodarske družbe in občine iz Posočja, vodi pa Posoški razvojni center, se je letos vključila tudi OŠ Bovec. Gre za projekt, ki temelji na povezovanju gospodarstva (podjetij) in šolstva z namenom promocije ter s tem boljše prepoznavnosti tehniških poklicev med mladimi v naši dolini in celotni regiji.

V sklopu omenjenega projekta je v tem šolskem letu na naši šoli prvič zaživel tehniški krožek, ki sestošolcem približuje svet elektronike, strojništva in programiranja. Pri tej šolski interesni dejavnosti letos z navdušenjem sodeluje 19 učencev, ki so že zdaj izrazili željo, da bi krožek obiskovali tudi v prihodnjem šolskem letu. Kot je povedal učenec 6. a razreda **Jurij Černuta**, je krožek zelo

ogledali vrtčevski otroci in nekaj osnovnošolskih učencev. Otroci iz vrtca so v sklopu svojega programa in sprehoda v naravi ob igralih zapeli pesmico ter pomagali županu pri prerezu traku, zadoneli pa sta tudi harmoniki.

»Lepo je videti iskrice v očeh teh otrok, ki izražajo veselje in navdušenje. Če imamo denar za graditev cest in mostov ter drugih objektov, ga moramo zagotoviti tudi za otroke, saj vemo, kako so jim igrala v središču Bovca pri srcu. Naložba **Občine Bovec** je res kar 50.000 evrov, vendar se je res splačala. Zahvaljujem se tudi vsem sodelavcem, ki so mi namignili, da bi bilo dobro to območje z igrali na novo urediti, sam pa sem se odločil, da ne bomo le urejali, temveč postavili nova igrala. Naložba ni majhna, a veselje teh otrok odtehta ves denar,« se je v svojem nagovoru župan veselil skupaj z otroki.

Stara igrala ne bodo zavržena, temveč v celoti obnovljena in postavljena ob nogometnem igrišču v Čezsoči. V Bovcu bodo kmalu postavili še dve zanimivi igrali, potem pa bodo sproti ugotavljali možnosti njihove nadgradnje, je še povedal župan.

Novosti se je razveselila tudi ravnateljica OŠ Bovec **Denise Šuler Rutar**, saj je še posebej v času gradnje nove športne dvorane to velika pridobitev za bovške otroke. Ti igrala že pridno uporabljajo, njihova raznolikost pa ponuja dejavnosti za različne

SREČANJE S PROSTOVOLJCI OB PRVI OBLETNICI DELOVANJA PROSTOFERJA. Ob tej priložnosti predstavniki Občine Bovec in vozniki prostovoljci vabijo vse starejše prebivalce iz Bovškega, ki nimajo lastnega prevoza, da izkoristijo možnosti, ki jim jih nudi Prostofer. Prav tako v svoje vrste vabijo nove prostovoljce, s pomočjo katerih bi se lahko število prevozov še povečalo, hkrati pa delo oziroma čas bolj enakomerno porazdelili glede na posameznika.

starostne skupine otrok. Za arhitekturno zasnovo je poskrbela arhitektka **Ana Hawlina**, igrala je dobavilo podjetje **Euromix**, postavila pa jih je **Komunala Tolmin**.

Besedilo in foto: Milan Štulp

Prvo leto delovanja Prostoferja na Bovškem

Od začetka izvajanja prevozov po sistemu *Prostofer* v občini Bovec je 15. oktobra minilo natanko eno leto. Gre za prevoze, namenjene starejšim osebam, ki nimajo lastnega prevoza ali možnosti pomoči svojcev oziroma uporabe javnega prevoza do zdravstvenih storitev. **Občina Bovec** je sicer že pred tem za prevoze na pre-

ventivne preglede DORA nudila službeno vozilo, lani pa je nato najela še električno vozilo in z njim vstopila v omenjeni sistem.

Ob prvi obletnici delovanja na Bovškem je župan **Valter Mlekuž** na srečanje povabil vse prostovoljne voznike. Srečanje je bilo v prvi vrsti namenjeno zahvali za neprecenljivo delo, ki ga opravljajo prostovoljci, pa tudi za medsebojno delitev izkušenj s terena in morebitne pripombe ter predloge, s katerimi bi lahko to dejavnost v prihodnje še izboljšali. Po besedah župana je bilo sprva »kar hudo gledati, da je vozilo parkirano na parkirišču, zadnje čase pa se vedno pogosteje dogaja, da ste na vo-

žnjah celo z obema službenima voziloma. Vsekakor brez vas, prostovoljcev to ne bi bilo mogoče.« Dejal je še, da gre za pomemben prispevek in dodano vrednost bivanjske kakovosti v tej dolini.

Srečanja se je udeležila tudi **Jožica Kavs** iz službe za družbene dejavnosti na Občini Bovec. Kot je poudarila, je čas, ki ga prostovoljci namenjajo tej dejavnosti, neprecenljiv in ga je nemogoče ovrednotiti. Nanizala je nekaj osnovnih dejstev. Med drugim je dejala, da je trenutno v ta sistem vključenih 11 prostovoljnih voznikov. »Kot veste, je pobuda za organiziranje teh prevozov prišla od sester z Zdravstvene postaje Bovec, in to že dve leti

Utrinki

BOVŠKI ŠESTOŠOLCI IMAJO LETOS PRVIČ MOŽNOST, DA SODELUJEJO V TEHNIŠKEM KROŽKU. V prednovoletnem času so se skupaj z mentorji iz podjetja Mahle Electric Divers Bovec odločili, da bodo izdelali novoletno jelko z lučkami. Foto: Davor Gašperčič

zanimiv, zabaven in poučen. »Običajno izdelujemo robote. Iz delov sestavljenke lahko sestavimo vozilo, dvigalo, formulo in druge uporabne predmete, ki si jih sami zamislimo. V prednovoletnem času smo se odločili, da bomo izdelali

novoletno jelko z lučkami.« Po njegovih besedah je za vse izdelke značilno to, da imajo električni pogon ali osvetlitev. Z zadovoljstvom pa je ob koncu dodal, da »kar naredimo, tudi opišemo, izdelke pa lahko nato odnesemo domov«.

Omenjeno interesno dejavnost izvaja podjetje Mahle Electric Divers Bovec, ki našim »krožkarjem« nudi ustrezno mentorsko in finančno podporo (op. uredništva: več na strani 35). Zato se tako mentorjem kot vodstvu podjetja iz srca zahvaljujemo in se uspešnega sodelovanja nadejamo tudi v prihodnje.

Denise Šuler Rutar, ravnateljica OŠ Bovec

TEDEN KUHANJA NA OSNOVNI ŠOLI BOVEC

Bovec – Ob letošnjem tradicionalnem slovenskem zajtrku smo tako na OŠ Bovec kot tudi na obeh podružničnih šolah pripravili projekt, ki smo ga poimenovali Teden kuhanja v šoli. Pri pouku smo se pogovarjali o zdravem prehranjevanju, pomenu lokalno pridelane hrane, kmetijstvu, čebelarstvu in varovanja okolja. Nekaj časa smo posvetili tudi kulturi prehranje-

vanja. Učenci so se ozaveščali o pomenu pitja vode in nesladkanega čaja ter škodljivosti prekomernega uživanja sladkih prigrizkov in pijač. Pri pouku slovenščine so zapisovali zanimive recepte, na to temo pa so ustvarjali tudi pri likovnem pouku.

Učenci posameznih razredov so skupaj s kuharicami sodelovali pri pripravi šolskih malic in kosil. Ves teden je bilo v šolski kuhinji veselo in ustvarjalno vzdušje. Mlajši učenci so se preizkusili v pripraviokusnega zelenjavnega namaza iz sveže zelenjave in zelišč, slastnega jogurta z gozdnimi sadeži, starejši učenci pa so pomagali pri peki jabolčnega zavitka, pripravljali pa so tudi zelenjavo za juhe, prikuhe itd.

Letošnji Tradicionalni slovenski zajtrk se je navezoval na mednarodno leto sadja in zelenjave ter je potekal pod sloganom Zajtrk s sadjem – super dan. V petek, 19. novembra, je v šoli zadišalo bovško kosilo. Jedil-

pred začetkom izvajanja prevozov znotraj sistema Prostofer. Prostovoljci so takrat uporabnike prevažali z lastnimi vozili, zato je Občina Bovec julija lani podpisala pogodbo za sodelovanje v projektu Prostofer, ki je bil za nas najbolj sprejemljiv. Takrat smo najeli električno vozilo.« Pojasnila je še, da za koordinacijo prevozov skrbi **Zavod Zlata mreža**, medtem ko na občini zagotavljajo vozilo in krijejo materialne stroške. Skupno je bilo po njenih besedah v tem letu izvedenih 92 prevozov in prevoženih več kot 14.200 kilometrov. To je povprečno okoli osem prevozov in skoraj 1.200 kilometrov mesečno. V zadnjem obdobju pa se število prevozov in prevoženih kilometrov še povečuje. Ob tej priložnosti je izpostavila tiste, ki še posebej izstopajo po številu prevozov. »Nekateri ste v tem letu opravili deset, drugi pa celo okoli dvajset prevozov.«

Prisotni prostovoljni vozniki so med izmenjavo izkušenj povedali, da gre pri večini za več kot zgolj prevoz od točke A do točke B. Opažajo namreč, da se večina starejših uporabnikov težko znajde in da se v njihovem spremstvu počutijo bolj varne. Čisto vsi so zatrili, da z veseljem pomagajo in da jim ni težko pospremiti uporabnike v zdravstvene objekte, še posebej, kadar gre za preglede na

ljubljanskem onkološkem inštitutu. Ob tem so opozorili na še eno pomembno prednost Prostoferja – dostop do vseh točk, kamor sicer dostopajo reševalna vozila. To pomeni, da se lahko s Prostoferjem pacienta pripelje pred vrata zdravstvene ustanove.

Besedilo in foto: Milan Štulec

Krepitev prijateljskih odnosov z Rezijani

Z županom Občine Bovec **Valterjem Mlekužem** sva sredi oktobra obiskala županjo Občine Rezija **Anno Micelli**. Pridružil se nam je tudi njen sodelavec **Gabriele Pascutti**. Čeprav je bil obisk namenjen krepitvi prijateljskih odnosov med občinama, sta župana spregovorila tudi o priložnostih in težavah, s katerimi se soočajo v Reziji.

Pogovor je tekel o možnostih sodelovanja v prihodnjem obdobju, pri čemer se te kažejo predvsem na področju turizma. V Reziji načrtujejo vzpostavitev kolesarskih poti, ki bi lahko bile povezane tudi z Bovškim, možnosti sodelovanja pa se kažejo tudi na več drugih področjih. Svetla točka je dosedanje odlično sodelovanje **Triglavskega narodnega parka** (TNP) in **Naravnega parka Julijskih Predalp** s sedežem v rezijanski Ravenci.

BOVŠKI ŽUPAN VALTER MLEKUŽ JE SKUPAJ S SODELAVCEM MILANOM ŠTULCEM OBISKAL REZIJO. Obisk je bil namenjen krepitvi prijateljskih odnosov, začrtali pa so tudi nekaj skupnih dejavnosti.

Na tokratnem srečanju smo se dogovorili za izvedbo etnološko-kulturnega dogodka na Krnici (Sella Carnizza), in sicer tik pred naslednjo glavno poletno turistično sezono. Na njem bi sodelovali ponudniki lokalnih dobrot in izdelkov, glasbeniki ter drugi ustvarjalci iz obeh občin, ki bi poskrbeli za kulturni in morda tudi športno obarvan program.

Po pogovorih v prostorih občine sva si z županom ogledala še muzej v Koritih (Coritis), kjer je trenutno na ogled razstava *Od rojstva do krsta*. Skozi zgodovino življenja Rezijanov

pa sta naju popeljala **Luigia Negro** in **Sandro Quaglia**.

Ob koncu srečanja nas je na sedežu Naravnega parka Julijskih Predalp v Ravenci sprejel še direktor **Antonio Andrich**, ki je potrdil dosedanje odlično sodelovanje s TNP. Nakazal je možnost pridobivanja evropskih sredstev za skupne projekte obeh parkov, ki sta, kot je poudaril, v evropskem prostoru edini čezmejno povezani tovrstno zaščiteni območji. Pascutti je podal tudi konkreten predlog, da bi v sodelovanju obeh občin obnovili hudo poškodovan križ na špici

Utrinki

NA ŠOLI JE ZADIŠALO ZNAČILNO BOVŠKO KOSILO – Jedilnik je bil sestavljen iz jote iz kisle repe, čomp, slane skute lokalnega sirarja in buških krafov, ki so jih šestošolci in osmošolci izdelali pod mentorstvom na kuharski delavnici. Foto: Andreja Šulin

► nik je bil sestavljen iz jote iz kisle repe, čomp, slane skute lokalnega sirarja in buških krafov, ki so jih šestošolci in osmošolci izdelali pod mentorstvom **Pavle Komac**. Na izvrstno bovško kosilo smo povabili tudi podžupana Občine Bovec **Vasja Viteza** in **Jožico Kavs** iz Službe za družbene dejavnosti na Občini Bovec.

Za izvedbo Tedna kuhanja v šoli se najlepše zahvaljujemo našima kuharicama **Heleni Kravanja**, **Anamariji Leskovar** in kuharju **Darku Skubinu**, ki so potrpežljivo priskočili na pomoč mladim kuharjem, pa tudi ravnateljici **Denise Šuler Rutar**, ki je zamisel podprla.

Marija Kravanja, učiteljica, vodja tima Zdrava šola, OŠ Bovec

NA BOVŠKI OŠ SO BILI NAVDUŠENI nad igranjem na tako imenovane »boomwhackerse«. Foto: Tatjana Kašca

GLASBA MALO DRUGAČE

Bovec – Sredi novembra je na bovški OŠ potekala glasbena delavnica z akademskim glasbenikom, tolkalcem in profesorjem tolkal **Jako Strajnarjem**. V svet ritmov nas je popeljal z zabavnimi glasbenimi cevmi – »boomwhackersi«. To so uglasene cevi različnih barv in dolžin; vsaka dolžina in barva pa je uglasena

na določen ton. Na zabaven način so učenci razredne stopnje centralne šole in podružnic Soča ter Žaga prek zanimivih dejavnosti spoznali tehnike igranja nanje. Jaka je navdušil s svojo energičnostjo, zato so učenci z zanimanjem sodelovali in bili pri izvajanju ritmov zelo ustvarjalni.

Izvajalskega užitka pa niso izkusili samo učenci. V popoldanskem času

Kanina oziroma tam postavili neki drug objekt, ki bi na vrhu te povezovalne gore izkazoval prijateljsko sodelovanje dveh čezmejnih območij.

Srečanje se je na povabilo županje Micellijeve zaključilo na Krnici ob pokušini značilnih rezijanskih dobrot. Za doseg tokrat izraženih zamisli pa so se dogovorili za operativni sestanek z vodstvom Javnega zavoda za turizem Dolina Soče.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Les kot gradbeni in dizajnerski material

V mali dvorani Kulturnega doma Bovec je bila od 26. oktobra do 11. novembra na ogled razstava *Bivanje z lesom*. V sodelovanju z **Občino Bovec** jo je pripravil **SLOWOODLIFE**, pred tem pa je že bila postavljena v nekaterih drugih slovenskih krajih. Razstava prispeva k prepoznavanju lesa kot gradbenega in dizajnerskega materiala, ki daje priložnost za izdelavo tako hiš kot estetsko dovršenega pohištva oziroma opreme za delo in bivanje. Po eni strani spodbuja pozitivni odnos do lesa in popularizira kulturo gradnje ter rabe lesa, po drugi pa omogoča kakovostnim proizvajalcem, arhitektom, ponudnikom, oblikovalcem in projektantom, da predstavijo svoje reference širši javnosti.

RAZSTAVA BIVANJE Z LESOM JE OD ZAČETKA POLETJA POTOVALA PO SLOVENIJI in se konec oktobra predstavila tudi v Bovcu.

Kot lahko preberemo na spletni strani **SLOWOODLIFE**, ta »vseslovenski 'road-show' dogodek predstavlja izbor kakovostnih lesenih produktov in objektov, postavljenih v različnih geografskih in ekonomskih okoljih; poleg arhitekturne in vsebinske zasnove stanovanjskih, javnih, poslovnih in turističnih objektov, namenja prostor in dialog dizajnerski leseni opremi prostorov, pohištva in projektov v lesu.«

Na odprtju je najprej spregovoril soustanovitelj platforme **SLOWOODLIFE** **Dušan Waldhütter**, ki je uporabljal tega materiala predstavil sko-

zi njegovo ljubezen do lesa in lesenih izdelkov, ki ga spremlja od malih nog. »Naše poslanstvo je ljubezen do ljudi in do bivalnega okolja, ki je zapisana v lesu. Menim, da je ta razstava čudovit odraz tega, kar počnemo, odraz tega, da želimo povzdigniti to našo lesno zgodbo v Sloveniji na tisto mesto, ki mu dejansko pripada. Želimo, da od tega preprosto pridobimo vsi – država, družba, lokalne skupnosti – in ne nazadnje, da imamo tudi posamezniki zaradi tega zagotovljeno neko zeleno prihodnost,« je med drugim poudaril. Zbrane je nagovorila tudi soustanoviteljica

omenjene platforme **Liljana Vogri-nec**.

Bovški župan **Valter Mlekuž**, ki je z veseljem sprejel ponudbo za postavitev te razstave, je spomnil, da je imelo Bovško pred leti močno lesno industrijo oziroma tovarno, ki je žal ni več. »Danes me boli srce, ko vidim številne tovarnjake, ki odvažajo les drugam, po dolini, predvsem v Italijo in Avstrijo. Upam, da bo tudi ob ogledih te razstave utrnila kakšna dobra zamisel. Res si zelo želim, da bi se morda našla skupina ljudi, ki se ukvarja z lesarstvom in bi iz našega lesa izdelovali polizdelke in izdelke, ki bi pomenili veliko dodano vrednost.«

Odprtja razstave sta se udeležila tudi **Zoran Bricman** in **Alenka Dolinar** iz Direktorata za lesarstvo pri Ministrstvu za gospodarski razvoj in tehnologijo. Bricman je med drugim poudaril, da želi tudi ministrstvo s to razstavo približati les širši javnosti in dokazati, da gre za okolju in ljudem prijazen material. Dogodke za promocijo predelave lesa želijo predstaviti v vseh slovenskih regijah.

Za popestritev odprtja sta s kulturnim programom na kitarah poskrbela učenca Glasbene šole Tolmin **Andrej Bizjak** in **Neja Mlekuž**. Mimgrede, tudi ta instrument je iz lesa.

Besedilo in foto: Milan Štulc

Utrinki

smo se delavnice udeležili tudi učitelji in vzgojitelji. Dobili smo veliko novih zamisli za popestritev ur glasbene umetnosti v šoli in dejavnosti v vrtcu, saj so cevi zaradi preprostosti igranja nanje izjemno uporabne na vseh ravneh izobraževanja.

Daša Mlakar Komac, učiteljica razrednega pouka, OŠ Bovec

TRADICIONALNI SLOVENSKI ZAJTRK – NOVA SPOZNANJA IN DOŽIVETJA

Bovec – Vsak tretji petek v novembru obeležujemo tako imenovani Dan slovenske hrane. V sklopu tega je 19. novembra že enajstič potekal projekt Tradicionalni slovenski zajtrk. Vanj smo vključeni številni slovenski vrtci, osnovne šole, zavodi za vzgojo in izobraževanje otrok in mladostnikov s posebnimi potrebami ter druge institucije oziroma javni zavodi.

V bovškem vrtcu smo se na ta projekt temeljito pripravili, saj je to čudovita priložnost, da najmlajše seznanimo z zdravo in kakovostno pre-

OTROCI IZ BOVŠKEGA VRTCA so spoznali, kakšen je čebelji dom, kako nastane med in kakšen vsakdanjik imajo čebele. Zahvala za zanimivo in poljudno predstavitev gre čebelarki **Maji Kokove** iz bovškega turističnega čebelnjaka Vesela čebela (Bee Happy).

hrano. V skupinah so se otroci pogovarjali, od kod dobimo mleko, spoznavali, kaj je to molza in pokušali mlečne izdelke. Raziskovali so tudi, kako nastane kruh in kakšne dobrote vse lahko pridobimo, spečemo ali skuhamo iz jabolk.

Dva dni pred tradicionalnim slovenskim zajtrkom pa smo imeli v našem vrtcu prav poseben dan, saj nas je

obiskala čebelarka **Maja Kokove** iz bovškega turističnega čebelnjaka Vesela čebela (Bee Happy). Na ogled nam je prinesla prazen čebelji panj in razložila, kakšen je čebelji dom, kako nastane med ter predstavila čebelji vsakdanjik. Ogledali smo si opremo, ki jo potrebujejo čebelarji, pokušali pravi domači med in kot čebelice srkali medeno pijačo.

Spoznali smo matico in čebele delavke ter izmenjali izkušnje o tem, kako se vedemo, da nas čebela ne piči ter kaj naredimo, če nas vseeno zbode. Za naše otroke je bil to izjemno zanimiv dogodek, ki je pritegnil veliko pozornosti, potešil marsikatero radovednost in s tem pripomogel k učenju.

Besedilo in foto: Ida Šemrov, pomočnica ravnateljice, Vrtec Bovec

DIJAKI RAZISKOVALI O KULINARIKI NEKOČ IN DANES

Skuhajmo zgodbo je projekt Biotehniške šole ter Srednje ekonomske in trgovske šole Šolskega centra Nova Gorica, ki je del vseslovenskega projekta Zavoda za varstvo kulturne dediščine Slovenije z naslovom Dober tek! Izbran je bil med več kot 400 prijavljenimi in predstavljen 24. septembra na uradnem odprtju Dnevov evropske kulturne dediščine in Tednu kulturne dediščine v Ljubljani. Primorsko območje bogati raznovrstna kulturna dediščina in tudi naše vsakdanje življenje dopolnjuje z

Občina Kobarid

Izboljšanje prometne varnosti na lokalnih in državnih cestah

V okviru potrjenega akcijskega načrta Triglavskega narodnega parka (TNP) je **Občina Kobarid** pristopila k ureditvi izboljšanja prometne varnosti na lokalnih cestah na območju parka. Za ta namen je v proračunu namenila 175 tisoč evrov.

Na delu ceste Smast-Vrsno in Jezerca-Zaprikraj so bile postavljene nove varnostne ograje. Na javni poti Jezerca-Drežniške Ravne-planina Zaprikraj je bila postavljena nova kamnita zložba in preplastena cesta v skupni dolžini 30 metrov. Na gozdni cesti Zaprikraj se je izvedlo betoniranje vozišča. Na lokalni cesti med Vrsnim in Krnom so bile sanirane kritične točke, preplaščen je bil del ceste med vasjo Krn in planino Kuhinja ter del javne poti v vasi, ki predstavlja dostopno pot do kmetijskih in gozdnih zemljišč znotraj TNP.

Direkcija RS za infrastrukturo je na območju občine Kobarid začela z deli na različnih lokacijah. Pri benčinskem servisu na Goriški cesti v Kobaridu so stekla dela za izgradnjo krožišča, ki bodo zaključena predvidoma do oktobra prihodnje leto. Prav tako se je začela rekonstrukcija ceste od Napoleonovega mosta do kampa Lazar, v skupni dolžini 240 metrov, ki bo v času večmesečne popolne zapore državne ceste Kobarid-Žaga služila kot obvozna pot mimo kampa

Spoštovani občanke in občani,

pred nami je praznični čas, ki ga bomo že drugo leto zapored preživeli drugače. Ne smemo pozabiti, da je zdravje najbolj pomembno, zato tudi v tem obdobju spoštujemo ukrepe ter vstopimo v novo leto zdravi in veseli. Praznični čas izkoristite zase in svoje najbližje. Veselite se dobrih in uspešnih zgodb ter pogled usmerite v prihodnost, ki naj bo prepletena z optimizmom in brezskrbnostjo.

Želim vam, da praznike preživite mirno in v krogu ljudi, ki jih imate radi. Dom naj napolni upanje, veselje in toplina. Vesele božične praznike in vse dobro v novem letu 2022!

Marko Matajuroc, župan

V KOBARIDU SO STEKLA DELA ZA IZGRADNJO KROŽIŠČA, ki bodo zaključena predvidoma do oktobra prihodnje leto.

Lazar. Po rekonstrukciji omenjene ceste pod Tonocovim gradom bo vožnja bolj varna, promet pa bolj tekoč. Trenutno se izvajajo zaščitni ukrepi pred padajočim kamenjem na brežinah, ki bodo zaključeni predvidoma do maja prihodnjega leta. Sledila bodo gradbena dela, v okviru katerih bodo postavili deset podpornih konstrukcij in zgradili 79-metrski viadukt.

Besedilo in foto: Nataša Hvala Ivančič

Opravljen intervencijski del na območju občine Kobarid

Neurja so v zadnjem obdobju na Kobarškem povzročila kar nekaj nevšečnosti in škode ter so zahtevala intervencijsko odpravo posledic. Dela so bila opravljena na podlagi odredbe poveljnika Civilne zaštite Občine Kobarid **Aleksandra Vončina**.

Zaradi posledic neurja z močnim deževjem je bilo na lokalni cesti Livek-Avsa treba očistiti prepuste, odstraniti kamenje, zemeljske plazine in veje, na lokalni cesti Avsa-Jevšček pa utrditi zemeljski podor. Interventno je bilo treba urediti tudi dostop do zaselka Plohi. Nad hišo s hišno številko Avsa 4 je zaradi meteorne vode prišlo do podora zemlje kot posledica večjih padavin in neurij. Ker je bila ogrožena stanovanjska hiša in parkirišče pred njo, je bil zgrajen podporni zid ter urejeno odvodnjavanje meteorne vode.

Pri naselju Borjana je na več lokal-

Utrinki

► žlahtnimi okusi preteklosti in sedanjosti. Vključitev v projekt evropske kulturne dediščine je čudovita iztočnica, da dijaki spoznajo tradicijo kulinarne dediščine primorskega prostora. S tem vplivajo na svoje razmišljanje o zdravi hrani, se zavedajo svoje vpetosti v prostor, kjer živijo, ter bogatijo vsakdanje življenje z vsem dobrim, kar nas obdaja.

Dijaki programa gastronomije hotelir so pri pouku raziskovali kulinariko nekoč in danes. Pri tem so se osredotočili na živila, ki so včasih predstavljala temelj preživetja. Jedi iz teh živil so danes poznane kot specialitete,

V OKVIRU PROJEKTA SKUHAJMO ZGODOBO SO DIJAKI PRIPRAVILI PONUDBO JEDI IZ LOKALNIH ŽIVIL, značilnih za Goriško, Kras, Goriška brda in Soško dolino. Nekdaj so bila vir preživetja, danes pa predstavljajo gastronomsko zanimivost. Pri pripravi jedi so uporabili albuminsko skuto, jagnječe meso, rume no polento, postrv, ajdo, bob, med, hruške pituralke in jabolka. Foto: Erika Vidič Ferfolja

pripravljene na sodoben način. Dijaki programa ekonomski tehnik so pri predmetu turizem v domačem okolju iskali tradicionalne jedi in značilne predmete, ki so jih uporabljali pri njihovi pripravi. Sestavili so zgibanko receptov, ki povezuje Goriško, Kras,

NEURJA SO V PRETEKLIH MESECIH ZAHTEVALA INTERVENCIJSKA DELA. Pod vasjo Smast je bilo treba očistiti del struge Močivnca. Foto: arhiv Civilne zaščite Občine Kobarid

nih nekategoriziranih javnih poteh potekala intervencijska ureditev odvodnjavanja – prepustov, vzpostavitev prevoznosti javnih poti, poglobljanje strug hudournikov, odstranjevanje plazov in utrditev bankin. Zaradi večje količine meteorne vode je prišlo tudi do plazov.

Pod vasjo Smast so očistili zaprti del struge Močivnca, na lokalni cesti Drežnica-Drežniške Ravne pa odstranili in utrdili zemeljski usad.

Nataša Hvala Ivančič

Nepovratna finančna sredstva za nakup in vgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav

Občinski svetniki so na 20. redni seji 28. oktobra obravnavali in sprejeli *Pravilnik o dodeljevanju nepovratnih finančnih sredstev za nakup in vgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav v občini Kobarid*. S sprejetjem pravilnika želi **Občina Kobarid** lastnike objektov izven meja aglomeracij spodbuditi ter delno sofinancirati ureditev

načina odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda z izgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav ter poskrbeti za čistejše okolje v občini.

Na območju občine Kobarid so bile s sprejetjem državnega *Operativnega programa odvajanja in čiščenja komunalne odpadne vode* (OP) ter *Uredbe o odvajanju in čiščenju komunalne odpadne vode* (uredba) določene aglomeracije, za katere je v predpisanih rokih treba zagotoviti opremljenost z javno infrastrukturo oziroma ob izpolnjevanju predpisanih pogojev zagotoviti opremljenost z drugo ustrezno infrastrukturo za odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda.

Aglomeracija je območje poselitve, kjer sta poseljenost ali izvajanje gospodarske ali druge dejavnosti zgoščena tako, da je mogoče zbiranje komunalnih odpadnih voda v kanalizaciji in njihovo odvajanje po kanalizaciji v komunalno čistilno napravo ali na končno mesto izpusta.

OP podrobneje določa obveznosti v zvezi z opremljanjem posameznih

objektov na območjih zunaj meja aglomeracij oziroma na območjih, ki niso opremljena z javno kanalizacijo in opremljanje tudi ni predpisano. Na območjih zunaj meja aglomeracij, kjer opremljanje z javno kanalizacijo ni predpisano, morajo lastniki obstoječih objektov zagotoviti odvajanje in čiščenje komunalnih odpadnih voda skladno s predpisanimi zahtevami uredbe (praviloma zadošča mala komunalna čistilna naprava ali nepretočna greznica) najpozneje ob prvi rekonstrukciji objekta, če je ureditev odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda v skladu s predpisi, ki so veljali v času gradnje. Če pa se komunalne odpadne vode odvaja v okolje brez kakršnega koli čiščenja oziroma obstoječa ureditev odvajanja in čiščenja komunalnih odpadnih voda ni v skladu s predpisi, ki so veljali v času gradnje, pa je rok za izpolnitev obveznosti 31. december 2021.

Na območju občine Kobarid so z javnim kanalizacijskim omrežjem že opremljene naslednje aglomeracije: Idrsko, Kobarid, Mlinsko in Spodnje Drežniške Ravne. Občina bo skladno z vsakoletnim sprejetim proračunom postopno pristopila k izgradnji kanalizacijskega omrežja na območju Breginja, Drežnice, Kreda, Livka, Magozda, Sedla, Smasta, Starega sela, Sužida, Svina, Trnovega ob Soči in Vrsna.

Za naselja Avsa, Borjana, Gornje Drežniške Ravne, Homec, Jevšček, Jezerca, Koseč, Krn, Libušnje, Livške Ravne, Logje, Perati, Piki, Plohi, Podbela, Potoki, Robič, Robidišče, Stanovišče in Šturmi, ki spadajo izven aglomeracije, pa so v sprejetem pravilniku določeni pogoji ter postopki za dodeljevanje nepovratnih finančnih sredstev za nakup in vgradnjo malih komunalnih čistilnih naprav za čišče-

nje komunalnih odpadnih voda iz stanovanjskih stavb na območju občine Kobarid.

Lastniki ali solastniki stanovanjske stavbe, ki stoji izven aglomeracij in imajo stalno prebivališče v občini Kobarid, se bodo lahko prijavili na javni razpis Občine Kobarid, ki bo po sprejetem proračunu za leto 2022 objavljen na spletni strani občine ter na krajevno običajen način. Višina sredstev sofinanciranja za posamezno stanovanjsko stavbo je odvisna od velikosti male komunalne čistilne naprave, višina sofinanciranja pa je določena v pravilniku. Izjemoma je do sredstev upravičena tudi fizična oseba, ki je lastnik ali solastnik stanovanjske stavbe, ki stoji znotraj aglomeracije, kjer je zgrajena javna kanalizacija, in fizična oseba za dokončanje novogradnje izven in znotraj meje aglomeracije, če javno kanalizacijsko omrežje in čiščenje komunalnih odpadnih voda še ni zgrajeno. Pogoji za pridobitev sredstev so definirani v pravilniku, na podlagi katerega bo objavljen javni razpis, ki bo določil pogoje, roke, postopke in vsebino vloge.

Nataša Hvala Ivančič

Prizadevanja občine za dezinfekcijo pitne vode z UV-žarnicami

Letos je **Občina Kobarid** v proračunu zagotovila 153.500 evrov za dezinfekcijo pitne vode na območju občine. Izvajalec del, **Komunala Tolmin**, je na vodovodnem sistemu v Idrskem in na Vrsnem namestila UV-žarnice, v Drežnici in v vasi Smast pa je morala najprej urediti električno napeljavo do vodohranov in šele nato so bile nameščene UV žarnice, ki so zamenjale dezinfekcijo vode s škodljivim klorom.

Utrinki

Goriška brda in Soško dolino ter tako prikazuje kulinarčno pot kot del turistične ponudbe. Teoretična spoznanja so dopolnili z obiskom krajev, kjer so jim lokalni ponudniki, društva in prostovoljci predstavili svoje dejavnosti ter gastronomsko kulturno dediščino in običaje.

Prispevke o vseh dejavnostih v okviru projekta so dijaki skupaj z mentorji zbrali v publikaciji (objavljena je na povezavi <https://bit.ly/3l6cYGC>) in jih prikazali na predstavitvenih filmčkih, do katerih je možen dostop s QR-kodami.

Andrejka Pisk Rutar, mentorica

KTŠ SE OZIRA NAZAJ IN HKRATI ŽE KUJE NAČRTE ZA NAPREJ

Zgornje Posočje – Okrašene ulice, obdarovanja in mrzli decembrski dnevi naznanjajo, da se leto bliža h koncu. Ko se v Klubu tolminskih študentov (KTŠ) ozremo nazaj, lahko vidimo, da je tudi letos za nami uspešno leto, polno skupnih srčnih tre-

V ZAČETKU DECEMBRA JE POTEKAL TRADICIONALNI AKTIVNI VIKEND, na katerem so KTŠ-jevci nazdravili preteklim uspehom in že kovali načrte za prihodnje. Foto: arhiv KTŠ

V vseh štirih vodohranih so uredili merilce motnosti in povezavo na sistem daljinskega vodenja. Občina Kobarid bo dejavnosti za uvedbo sistema dezinfekcije vode z UV žarnicami v vodovodnih sistemih nadaljevala tudi v letu 2022.

Metka Gregorčič, direktorica občinske uprave

Skupaj do novega ultrazvočnega aparata v Zdravstveni postaji Kobarid

Pravočasno odkrivanje zdravstvenih težav in pravočasna diagnostika sta ključna pri zagotavljanju kakovostne zdravstvene oskrbe. K slednji bo zagotovo pripomogel tudi nov ultrazvočni aparat v **Zdravstveni postaji Kobarid**, ki deluje pod okriljem **Zdravstvenega doma (ZD) Tolmin**. Sredstva za nakup sta prispevali tudi **Občina Kobarid** in **Zavarovalnica Triglav**, **Območna enota Nova Gorica** v sklopu tradicionalne letoletne preventivne akcije *Za boljši jutri*. Poleg tega je zavarovalnica sredstva namenila tudi **Varstveno delovnemu centru (VDC) Tolmin** za nakup posebne gugalnice za boljše počutje.

Sodobna ultrazvočna naprava omogoča hitrejšo preiskavo pacientov in tako pripomore k učinkovitemu diagnosticiranju različnih bolezenskih stanj ter pomaga pri odkrivanju odklonov v telesu. Direktor zdravstvenega doma Tolmin **Gaudencio Lucas Triep** je ob tem povedal, da sta se »oba programa ultrazvočnih preiskav, tako za potrebe ginekologije kot tudi ostalih ultrazvočnih preiskav, v preteklosti v Kobaridu že izvajala

SODOBNA ULTRAZVOČNA NAPRAVA bo v **Zdravstveni postaji Kobarid** omogočala hitrejšo preiskavo in tako pripomogla k učinkovitemu diagnosticiranju različnih bolezenskih stanj ter pomagala pri odkrivanju odklonov v telesu.

prek koncesionarja. V lanskem letu se pogodba z njim ni podaljšala, zato smo se v **ZD Tolmin** odločili, da sami nabavimo omenjeni aparat.«

Župan Občine Kobarid **Marko Matajurc** je poudaril pomen dostopnosti do kakovostnih zdravstvenih storitev v občini, ki prebivalcem prihranijo številne kilometre in čas. »Našim starejšim občanom omogočamo brezplačne prevoze do zdravstvenih storitev v drugih krajih po Sloveniji prek projekta *Prostofer*. Teh je res veliko. Nakup ultrazvočnega aparata, ki omogoča specialistični pregled doma oziroma bližje domu, smo brez pomislekov podprli in v proračunu zagotovili sredstva v višini 22 tisoč evrov. Vesel sem, da je zavarovalnica potrebi **ZD Tolmin** in **VDC Tolmin** prepoznala in ju finančno podprla, za kar se ji v imenu občine iskreno zahvaljujem.«

Nove pridobitve – gugalnice za gi-

balno ovirane osebe – so se razveselili tudi v **VDC Tolmin**, kjer si nenehno prizadevajo zagotoviti še kakovostnejšo obravnavo njihovih uporabnikov. »Okrnjeno ravnotežje je pogosto pri osebah z motnjo v razvoju, osebah z nevrološkimi težavami in starostniki. Lahko so celo nezmožni samostojnega funkcioniranja v dnevnih aktivnostih in posledično odvisni od pomoči drugih. Posebna gugalnica je pripomoček za krepitev vestibularnega sistema, z njo pa želimo omogočiti uporabnikom novo izkušnjo prepoznavanja položaja telesa v prostoru,« je pomen novega pripomočka opisala direktorica dr. **Sandra Medveš Berginc**. Gugalnica bo nameščena na igrišču zavoda in jo bodo uporabljali tako mlajši uporabniki, ki za gibanje potrebujejo invalidski voziček kot tudi starejši, ki lahko hodijo le ob pomoči hojce, bergel ali ob neposredni opori zaposlenega.

V zadnjih sedmih letih je Zavarovalnica Triglav skozi akcijo *Za boljši jutri* podprla že več kot 180 preventivnih projektov po vsej Sloveniji, medtem ko jih bo letos še 25; skupaj torej več kot 200. Z novoletno preventivno akcijo želijo prispevati k ozaveščenju ter zmanjševanju nevarnosti in potencialnih nezgod. »Poslanstvo Zavarovalnice Triglav je odgovornost do družbe in ustvarjanje varnejše prihodnosti za vse generacije. Zato smo se odločili, da v sklopu naše tradicionalne letoletne akcije pomagamo oziroma podpremo tiste projekte, ki pušajo pečat v lokalni skupnosti in so preventivno naravnani. Dva od njih sta prav gotovo tudi podpora nakupu za **Zgornje Posočje** pomembne naprave, ki bo lahko pomagala številnim prebivalcem, in nakupu novega pripomočka za ravnotežje **tolminkeskega VDC**, ki bo olajšal vsakdan tamkajšnjim varovancem,« je ob simbolični predaji sredstev povedala **Tina Žgavc**, direktorica novogoriške območne enote Zavarovalnice Triglav.

Besedilo in foto: Nataša Hvala Ivancič (povzeto po informaciji Zavarovalnice Triglav za javnost)

Dom starejših občanov v Kobaridu

Na **Občini Kobarid** je 26. oktobra potekal sestanek glede možnosti gradnje doma starejših občanov na lokaciji nekdanje policijske postaje v Kobaridu, kjer ima občina še vedno veljavno gradbeno dovoljenje. Udeležili so se ga predstavniki Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Doma upokojen-

Utrinki

► nutkov in dogodkov, ki bodo marsikomu v spominu ostali za vedno. Na poletne počitnice je sicer ostal le še bled spomin, se pa zato toliko bolj spominjamo zadnjega tradicionalnega **KTŠ-brucovanja**, ki je letos ob pomoči članov skupine **Joker Out** konec oktobra popestril dogajanje v **tolminski Tropikani**. Kljub bolj pandemično obarvanemu novembru smo člani **KTŠ** še naprej z zavihanimi rokavi delali v polnem zagonu. Prvo novembrsko soboto smo se skupaj s predstavniki ostalih študentskih klubov zbrali v **Velenju**, kjer so potekale volitve za novo vodstvo **Zveze študentskih klubov Slovenije (ŠKIS)** in **Sveta študentskih organizacij lokalnih skupnosti (ŠOLS)**.

Omenjenega meseca smo se udeležili še **ŠKIS-delavnic**, kot že nekaj let zapored pa smo sodelovali tudi v projektu **Božiček** za en dan in v prostorih našega kluba zbirali darila za otroke iz socialno ogroženih družin ter osamljene starejše osebe.

Končno je napočil tudi december in z njim udeležba na tradicionalnem aktivnem vikendu za vse aktivne člane. Tu smo skupaj nazdravili na uspehe preteklega leta in že začeli z načrtovanjem prihajajočih novih dogodkov. Kaj vse se nam obeta v prihodnje, boste lahko spremljali na profilih **Facebook** ali **Instagram**, kjer sproti objavljamo vse novice in dogodke.

Nina Zornik, aktivna članica **KTŠ**

150. OBLETNICA USTANOVITVE NARODNE ČITALNICE V KOBARIDU

Kobarid – Letos mineva 150 let od ustanovitve Narodne čitalnice v Kobaridu. Ob tej priložnosti smo v kobarški enoti **Knjižnice Cirila Kosmača Tolmin** skupaj z učenci **OŠ Simona Gregorčiča Kobarid** pripravili tematsko razstavo. Učenci petih razredov pa so poleg likovnih izdelkov pripravili že tradicionalni kulturni program za prireditev **Prižgimo lučko pesniku**, ki vsako leto poteka ob **Gregorčičevem rojstnem dnevu**.

Glavna pobudnika za ustanovitev kobarške čitalnice sta bila duhovnik in pesnik **Simon Gregorčič** ter notar **Ignacij Gruntar**. Njen namen je bil buditi in utrjevati narodno zavest ter

spodbujati uporabo slovenskega jezika. Zanimanje so ustvarjali z razgibanim društvenim delovanjem, s podarkom na kulturnem in družabnem življenju ter tudi narodnopolitičnem prebujanju. Program prireditev – *besed* – so sestavljali nastopi pevskih zborov, deklamacije, gledališke igre ter poučni in zabavni govori. Navadno je kulturnemu programu sledil ples. Čitalnica je delovala po pravilih, ki jih je napisal Gregorčič in so visela v društveni sobi. Vsak njen član je imel pravico brati časopise in knjige ter si jih po določenem redu izposojati, lahko pa se je tudi udeleževal *besed*.

Razstavo si lahko do konca leta ogledate v kobarški knjižnici.

Metka Sok Razpet, Knjižnica Cirila Kosmača Tolmin

KONEC OKTOBRA SO NA OBČINI KOBARID GOSTILI PREDSTAVNIKE Ministrstva za delo, družino, socialne zadeve in enake možnosti ter Doma upokojencev Podbrdo. Po besedah predstavnikov ministrstva bi država prevzela gradnjo doma in naložbo v celoti financirala, če občina na ministrstvo prenese lastninsko pravico na zemljišču in celotno projektno dokumentacijo z gradbenim dovoljenjem.

cev Podbrdo. Po besedah predstavnikov ministrstva bi država prevzela gradnjo doma in naložbo v celoti financirala, če občina na ministrstvo prenese lastninsko pravico na zemljišču in celotno projektno dokumentacijo z gradbenim dovoljenjem.

Z vsebino sestanka so se na 20. redni seji seznanili tudi občinski svetniki, ki so se z omenjenim predlogom strinjali in potrdili sklep, da se stavba nekdanje policijske postaje Kobarid prenese nazaj na ministrstvo in s tem omogoči naložbo.

Če bo vse potekalo po načrtu in bo država sredstva zagotovila v proračunu, bo Kobarid do konca leta 2023 dobil dolgo pričakovani dom za starejše občane.

Besedilo in foto: Nataša Hvala Ivančič

Uspešna poletna turistična sezona

Turistična sezona se je letos začela dokaj negotovo. Bolj, kot smo se približevali poletju, bolj optimistično smo zrlj vanjo. Z odprtjem dejavnosti konec maja so na Kobarisko začeli prihajati prvi gostje. Sprva so prevladovali Slovenci, ki so koristili turistične bone, nato pa smo se razveselili tudi gostov iz tujine, ki so ob koncu sezone predstavljali polovico obiskovalcev. Do konca septembra smo v Kobaridu in okolici zabeležili približno 157.000 nočitev, kar je en odstotek več kot lani. V celotni dolini (v občinah Bovec, Kanal ob Soči, Kobarid in Tolmin) je bilo v tem obdobju zabeleženih 690.949 nočitev. Zadnji podatek je v primerjavi z lanskim višji

LETOŠNJA POLETNA TURISTIČNA SEZONA JE BILA USPEŠNA. Na Kobariskem so do konca septembra zabeležili 157 tisoč nočitev, kar je en odstotek več kot lani. V začetku sezone so prevladovali Slovenci, ob koncu pa so gostje iz tujine že predstavljali polovico vseh obiskovalcev. **Foto: Nataša Hvala Ivančič**

za 12 odstotkov.

V kobariskem turistično-informacijskem centru (TIC) smo letos sprejeli nekaj manj kot 7.000 gostov. Z gotovostjo pa lahko trdimo, da je bil Kobarid z okolico obiskan še veliko številčnejše, saj je zaradi epidemioloških omejitev v naše prostore prihajal po en, mogoče dva posameznika iz celotne skupine. Od tujih gostov so prevladovali Nemci, sledili so jim Italijani, Francozi, Avstrijci in Španci. Zabeležili smo tudi nekaj gostov iz Amerike, Japonske in Izraela, zato na podlagi tega upamo, da se bodo k nam počasi začeli vračati tudi tisti iz bolj oddaljenih držav.

V poletni sezoni smo se ponovno usmerili na trajnostno mobilnost, v okviru katere so po dolini in celo v Čedad vozili turistični avtobusi.

Zaključili smo jo z Festivalom – festivalom okusov in umetnosti, o tem pa je beseda tekla že v prejšnji številki **SOČAsnika**.

Verjamemo, da je številčen obisk posledica dobre promocije tako Kobarida kot tudi doline Soče. K temu pa poleg institucij, ki skrbijo za to, veliko prispevajo tudi posamezniki, ki s svojim delom širijo dober glas po Sloveniji in svetu. Na Kobarisko privabijo tako nove goste kot tudi tiste, ki se vračajo leto za letom, odkrivajo naravne in kulturne znamenitosti ter srčnost in prijaznost domačinov.

Z 31. oktobrom je po uspešni turistični sezoni svoja vrata zaprla tudi vstopna točka slapa Kozjak, ki si ga je ogledalo več tisoč obiskovalcev.

Andreja Jurkovič, TIC Kobarid

Utrinki

V KOBARIDU SO OBELEŽILI 150. OBLETNICO USTANOVITVE NARODNE ČITALNICE. Ob tej priložnosti so učenci OŠ Simona Gregorčiča Kobarid pripravili tematsko razstavo, ki je na ogled do konca letošnjega leta. **Foto: Katja Ozebek**

16. FESTIVAL ODMEVI DEDIŠČINE

Baška grapa – Prvi oktobrski konec tedna je Kulturno tehnično turistično Društvo Baška dediščina (KTT DBD) v sodelovanju z Občino Tolmin z razpršenimi dogodki izvedlo 16. FESTIVAL Odmevi dediščine. Ta je bil prežet z govorico dediščine, ki postaja gradnik identitete Baške grape. Obiskovalcem je ponudil aktivno sodelovanje, v turistični malhi pa je prvič povečal nočitev.

V Podbrdo so organizatorji vabili na vodeno razstavo etnološke in industrijske dediščine ter ogled dokumentarnega filma o nekdanji Tovarni volnenih izdelkov Bača Podbrdo in promocijskih filmov iz projekta Mrouce cajta. Na Grahovem ob Bači in

Koritnici je z 9. pohodnom po tematski poti Na svoji zemlji predstavilo produkte nadgradnje poti, pridobljene iz projekta Podeželje in dediščina v dolini Soče.

V Stržišču je festival spomnil na 60. obletnico izgradnje nekdanje vaške šole, zdaj urejene v dom krajanov. V sodelovanju s Krajevno skupnostjo (KS) Stržišče je v dvorani tri dni »delovala« šolska soba z nekdanjimi klopmi, tablo in računalom. Predsednik KS je »prevzel« ravnateljstvo, nekdanji učenci so spet reševali teste in trepetali pred ocenami. Pukali so lahko v učbenike od leta 1900 dalje, stare zvezke, spričevala in pevsko delavnico. V pomoč so jim bili videozapis spominov ter zgibanke in razstava Naše šole, ki prikazu-

KOBARIŠKI GASILCI SO V MONOGRAFIJI PREDSTAVILI 130 LET DELOVANJA DRUŠTVA. Predstavljena je bila v začetku novembra v kobariškem kulturnem domu. Foto: arhiv PGD Kobarid

Poklon kobariškim gasilcem

Prostovoljno gasilsko društvo (PGD) *Kobarid* si je vrsto let prizadevalo za izdajo monografije o delovanju društva. Še posebno je bilo prizadevanje usmerjeno v praznovanje njihove 130-letnice delovanja, ki so jo praznovali lani. Epidemija covid-19 je vse dejavnosti zaustavila in načrti so se premaknili v letošnje leto.

Na prvo novembrsko soboto je v kobariškem kulturnem domu potekala predstavitev knjige *Poklon kobariškim gasilcem*, avtorice **Darje Rakušček Colarich**. Prisotni so z navdušenjem prisluhnili pripovedi avtorice in predsednika PGD Kobarid **Saša Rosiča**. Z njima se je o motivu za izdajo knjige, izzivu avtorice, da se je lotila tako obsežnega dela, virih, predstavljeni zgodovini gasilstva na

Kobariškem in bogatem slikovnem gradivu pogovarjal **Vojko Hobič**. *Okret Simon Gregorčič Kobarid* je s pesmijo o zavetniku gasilcev sv. Florjanu in drugimi popestril večer.

Avtorica je prehojeno pot kobariških gasilcev razdelila na tri obdobja. Prvo govori o obdobju od 1873 do 1947, drugo obsega obdobje od 1947 do 1990, zadnje pa od 1990 do 2020. V njej so zapisana prva pravila delovanja društva iz leta 1905, ki so se dopolnjevala in spreminjala glede na razvoj samega gasilstva na Kobariškem. Predstavljene so tudi pomembne obletnice društvenega delovanja.

Največ gradiva je avtorica črpala iz zbirke svojega očeta **Alojza Rakuščka**, ki je bil dolgoletni predsednik in poveljnik PGD Kobarid. Iz zadnjega obdobja delovanja pa je največ fotografskega gradiva zbral dolgoletni

V KOBARIDU SO NA MIKLAVŽEV VEČER ZAGORELE PRAZNIČNE LUČKE. V upanju, da se bodo razmere dopuščale organizacijo prazničnega dogajanja v manjšem obsegu, so na občini pripravili program za otroke z obiskom Dedka Mraza na prostem in dva koncerta v kulturnem domu. Foto: Tanja Skočir

poveljnik društva **Marjan Stres**.

Dogodka se je udeležil tudi župan Občine Kobarid **Marko Matajurc**. Gasilcem se je zahvalil za sodelovanje in pomoč, ki jo nudijo občanom in širše ter jim čestital za izdajo knjige. Kobariški gasilci so se s predajo monografije zahvalili vsem podpornikom, ki so pripomogli k njeni izdaji.

Nataša Hvala Ivančič

Božično-novoletno dogajanje v Kobaridu

Praznične luči so v Kobaridu tradicionalno zagorele na Miklavžev večer. Žal nam tudi letošnje razmere, povezane s koronavirusom, ne dopuščajo organizacije vseh prazničnih dogodkov in v obsegu, kot si ga želimo. V upanju, da se bo stanje okužb umirilo in nam bodo ukrepi

dopuščali organizacijo prazničnega dogajanja v manjšem obsegu, smo na občini pripravili program za otroke z obiskom Dedka Mraza na prostem in koncertno dogajanje v kulturnem domu.

Na odru Kulturnega doma Kobarid bomo 17. decembra prisluhnili *Pihalnemu orkestru Tolmin*, 28. decembra pa bo potekal dobrodelni božično-novoletni koncert z nastopom *Kvatro-pirce*. Oba dogodka se bosta odvila v skladu s takrat veljavnimi ukrepi za preprečevanje širjenja koronavirusa. Dedek Mraz pa je svoj prihod na Kobariško najavil za torek, 21. decembra.

Sprejem novorojenčkov in njihovih staršev pri županu smo bili žal primorani odpovedati in čestitko župana z darilom našim 19 najmlajšim

Utrinki

RAZSTAVA NAŠE ŠOLE je spodbudila krajanke k zbiranju gradiva o nekdanjih šolah v zgornjem delu Baške grape. Foto: Cveto Zgaga

jeta šole v Podbrdu, Rutu, Stržišču, na Grahovem ob Bači, v Hudajužni, Poreznu in na Bači pri Podbrdu od začetkov do danes. Od leta 2003 v zgornjem delu Baške grape deluje še podbrška OŠ. Reševalci testov so si prislužili odlično spričevalo, spominsko nagrado in šolsko malico: krheljce, kruh z marmelado in jabolka.

Društvo je vse tri dni v skladu s sloganom Dnevoev evropske kulturne dediščine, ki se glasi »Dober tek!«, postreglo z lokalnimi jedmi. Predstavilo je tudi lokalne ustvarjalce in ponudnike ter spomnilo na štiri pionirje zmagarstva iz Koritnice, ki so začeli leteti že leta 1977.

Olga Zgaga, članica KTT DBD

NAGRAJENO PROSTOVOLJSTVO MILANA VALENTINČIČA

Postojna – V okviru Dnevoev slovenskega turizma 2021 je Turistična zveza Slovenije (TZS) na srečanje povabila predstavnike turističnih društev in zvez. Po pozdravnem nagovoru predsednika **Pavleta Hevke** je predstavila nekaj pomembnejših dejavnosti, ki jih je TZS v zadnjem obdobju prepoznala kot priložnost za učinkovitejše povezovanje na poti k razvoju slovenskega turizma. Podelili pa so tudi priznanja najzaslužnejšim društvenim prostovoljcem. Kot so zapisali, se na TZS zavedajo, »da je prostovoljstvo podlaga za delovanje turističnih društev, ki ga ne moremo plačati, lahko pa ga nagradimo«. Žal društva lahko predlagajo le

ŽUPAN MARKO MATAJURC SE JE JESENI SREČAL Z OSMIMI DIPLOMANTI. Predstavili so mu svoja zaključna dela, ki so vsem na voljo tudi v kobariški knjižnici. Foto: Tanja Skočir

poslali po pošti. Vsem skupaj je zaželel vesele božične praznike in srečno novo leto 2022. V preteklem letu, natančneje od 15. novembra 2020 do 15. novembra 2021, se je v občini Kobarid rodilo 19 otrok, od tega štiri deklice in 15 dečkov. Največ otrok, sedem, prihaja iz Breginjskega kota, trije iz Kobarida, dva iz Livškega, trije iz Drežniškega, s sončne strani pa štirje otroci.

Že drugo leto zapored je zaradi že omenjenih razmer odpovedano tudi tradicionalno srečanje starejših občanov, ki ga **Občina Kobarid** organizira v sodelovanju z **Rdečim križem Slovenije – Območno združenje Tolmin** in **Karitasom Kobarid**, kulturni program pa oblikujejo kobariški osnovnošolci. Nadomestili smo ga z lepimi željami in darilom, ki smo ga poslali po pošti.

Nataša Hvala Ivančič

Županovo srečanje z diplomanti

Jesenski čas je na Kobarškem zaznamovalo tudi srečanje župana **Marka Matajurca** z osmimi diplomanti iz občine Kobarid. Iskrenim čestitkam ob uspešnem zaključku študija in željam po uspešnem nadaljevanju življenjske poti so sledile predstavitev študijskih izkušenj ter zaključnih del. Vsem zainteresiranim so že na voljo tudi v kobariški knjižnici.

Naslednje srečanje diplomantov z županom je predvideno v poznem spomladanskem času v prihodnjem letu. Vse diplomante vabimo, da spremljajo spletno stran **Občine Kobarid** (www.kobarid.si), kjer bo objavilo predhodno javno objavljeno.

Nataša Hvala Ivančič

KONEC OKTOBRA JE POTEKALA TRADICIONALNA SLOVESNOST v spomin na padle v prvi svetovni vojni, ki so bili v prvi vrsti ljudje, sinovi, možje in očetje. Foto: Jerica Pavšič

Spominska slovesnost na kostnici

Pri italijanski kostnici nad Kobaridom je 23. oktobra potekala tradicionalna spominska slovesnost v spomin padlim med prvo svetovno vojno. Zbrane so nagovorili državni sekretar Ministrstva za obrambo mag. **Janez Žakelj**, veleposlanik Republike Italije v Sloveniji **Carlo Campanile**, župan Občine Kobarid **Marko Matajuroc**, županja Občine Čedad **Daniela Bernardi** in generalni konzul Italije v Kopru **Giovanni Coviello**. Državni sekretar je spomnil na trpljenje evropskih narodov v preteklem stoletju in današnje življenje v miru označil za privilegij. »*To mesto, ki je vedno bilo in je velik kraj spoštljivosti do umrlih, nam daje jasno sporočilo, da je vojna strašna tragedija in da življenj, izgubljenih v njej, ni mogoče povrniti. Poleg tega nas poziva k te-*

mu, da naredimo vse, kar je v naših močeh, da se kaj tako krutega nikoli več ne ponovi,« je dejal.

Župan Matajuroc je poudaril, da je spomin na dogodke in osebe, ki so jo oblikovale, ključen za razumevanje sedanjosti, še bolj pa za naše korake, ki jih bomo še storili. »*Danes se s spoštovanjem poklonimo vsem padlim, ki so bili v prvi vrsti ljudje, sinovi, možje, očetje in s tem opomnimo, da se kaj takšnega nikoli več ne ponovi,*« je zaključil kobariški župan.

Spominskega dogodka so se udeležili tudi državnoborski poslanci **Andrej Černigoj**, **Monika Gregorčič** in **Danijel Krivec**. Po zaključku je sledila slovesnost na pokopališču v Kobaridu, kjer je zbrane nagovoril načelnik Uprave enote Tolmin mag. **Simon Leban**.

Nataša Hvala Ivančič

Utrinki

NAJZASLUŽNEJŠIM DRUŠTVENIM PROSTOVOLJCEM je predsednik TZS Pavle Evkva podelil priznanja. Med prejemniki je bil tudi **Milan Valentinčič** iz KTT DBD. Foto: Alenka Zgaga

enega nagrajenca letno.

Iz Kulturno tehnično turističnega Društva Baška dediščina (KTT DBD) je posebno priznanje prejel **Milan Valentinčič**, ki je dejaven od leta 2005, ko je bilo društvo ustanovljeno. Njegova društvena dejavnost je od vsega začetka usmerjena v ohranjanje tehnične dediščine, predvsem kovaške. Kot poklicni kovač je najprej dejavno sodeloval pri ponovni vzpostavitvi Jakove kovačije, ki jo ima društvo v najemu z namenom spodbujanja razvoja turizma v Baški grapi. Že skoraj desetletje je njen skrbnik. Vzdržuje in obnavlja kovaško

orodje in naprave ter sodeluje pri urejanju okolice stavbe. S prikazom kovanja deluje v izobraževalnem programu, ki ga je društvo pripravilo za šolske ekskurzije, in turističnem programu, namenjenem zainteresirani javnosti. V Jakovi kovačiji je skoval tudi nov turistični izdelek – žebelj. Valentinčič je bil član disciplinske komisije, sedaj pa že drugi mandat deluje v upravnem odboru. Z delom, prevozi in ustvarjalnimi idejami sodeluje tudi pri pripravi ter izvedbi društvenih prireditev in drugih dejavnosti doma in na gostovanjih. Tako je s svojo dolgoletno vpetostjo v društveni vsakdan postal nepogrešljiv član v verigi društvenih prostovoljcev.

Olga Zgaga, članica KTT DBD

Občina Tolmin

Svetniki na daljavo obravnavali spremembe proračunskih dokumentov in strateški dokument za starejše

Predloge treh pomembnih dokumentov je na svoji 24. seji, ki je 25. novembra potekala na daljavo, obravnaval tolminski občinski svet. Najprej v prvi, nato pa še v drugi obravnavi so svetniki potrdili predlog sprememb proračuna za leto 2021. V nadaljevanju so v prvi obravnavi potrdili predlog sprememb proračuna za leto 2022, druga obravnavi jih čaka na prihodnji seji, ki bo predvidoma 21. decembra. Na prihodkovni strani proračuna je razlog za največjo spremembo dvig povprečnine za leto 2022, na podlagi katerega naj bi **Občina Tolmin** iz državnega proračuna prejela skoraj 182.000 evrov več, kot je veljalo v času sprejema aktualnega proračuna za prihodnje leto. Med naložbami, ki zahtevajo spremembo trenutno veljavnega proračuna za leto 2022, je župan **Uroš Brežan** pri predstavitvi gradiva izpostavil predvsem izgradnjo obvoznice Tolmin,

Drage občanke in občani,

kolo časa nas je vnovič pripeljalo do meseca posebnega pomena, ki nas spominja in opominja na pomembnost družinskih vrednot, moč tople besede, povezanost, medsebojne odnose ter človeško potrebo po druženju in sobivanju. Prazniki pred nami so priložnost, da postanemo, se v družbi najdražjih umirimo, poveselimo in posvetimo vsemu, za kar nam med letom zmanjka časa.

Iztekajoče se leto naj bo odskočna deska za novo, še boljše in trdnjše prihodnost za vsakega od nas ter za skupnost kot celoto – bodimo tisti, ki ustvarjamo dobre zgodbe v letu 2022! Skozi vsakdanjik naj vas spremljajo osebna sreča, razumevanje in iskrenost vam dragih ljudi. Naj vam izzivi prinesejo zmage, naj vas težki trenutki okrepijo in vam dobri dajo spodbudo, predvsem pa naj vam prihajajoče leto prinese obilo zdravja, smeha in osebno rast.

Srečno!

Uroš Brežan, župan

urejanje središča Tolmina (Mestni trg, tržnica), izgradnjo komunalne infrastrukture ob investiciji v državno

cesto v Podbrdu, izgradnjo vodovoda na Široko, naložbe v cestno infrastrukturo do vasi v Triglavskem na-

rodnem parku (TNP), ki so pogojene s sredstvi, ki so jih občine končno pridobile v povezavi z 10. in 11. členom Zakona o TNP, izgradnjo sončne elektrarne na Zbirnem centru v Volčah, ureditev odvodnjavanja v Oblokah ter asfaltacijo ceste na Utrskem vrhu. Med dolgoročnejšimi projekti, za katere se nakazujejo možnosti za kandidacijo na razpise v okviru Načrta za okrevanje in odpornost ter drugih državnih razpisov, pa je izpostavil projekt ureditve satelitskega urgentnega centra ter centra za krepitev zdravja v okviru **Zdravstvenega doma Tolmin**, projekt obnove ostalin srednjeveškega gradu na Kozlovem robu ter nadaljevanje urejanja vodo oskrbe na območju Kanalskega Loma.

Na isti seji je občinski svet potrdil tudi predlog *Strateškega dokumenta za starejše v občini Tolmin 2021-2026, Starejši smo in bomo - vsi*. Dokument je pripravila desetčlanska delovna skupina, ki jo je v začetku leta 2019 imenoval župan in so jo sestavljali predstavniki služb ter organizacij, ki se pri svojem delu sre-

Utrinki

PREJEMNICA PLAKETE NAJ PROSTOVOLJKA 2021

Slovenija – Državni svet Republike Slovenije vsako leto najzaslužnejšim prostovoljcem podeli plakete. Letos je to na predlog Turistične zveze Gornjega Posočja (TZGP) v okviru Mednarodnega dneva prostovoljstva, ki poteka 5. decembra, prejela tudi **Olga Zgaga**. Naj prostovoljka 2021 je ob svojem možu **Cvetu Zgagi** vzljubila njegovo rodno Baško grapo in njeno zgodovino. Skupaj sta se kot prostovoljca že davno vključila v delo raznih društev, po upokojitvi pa jima tovrstna dejavnost zapolnjuje večino njunega časa.

Olga se že vrsto let dokumentarno loteva davno pozabljenih tem. Na osnovi pripovedi starejših krajanov Baške grape si zapisuje stare običaje, modrosti, vremenske pregovore, domače jedi, dogodke in legende. Te že več kot 20 let objavlja v različnih tiskanih in spletnih medijih. Zadnjih šest let je spisala povprečno sto

NAJ PROSTOVOLJKA 2021 je Olga Zgaga, ki je od Državnega sveta RS prejela plaketo. Foto: Tatjana Šalej Faletič

objav na leto. Samo v SOČAsniku (prej EPIcentru) je med letoma 2005 in 2016 objavljenih več kot 200 njenih reportaž, raziskovalno

in čustveno obarvanih člankov, njeni prispevki pa ta periodični tiskani medij, kot lahko opazite tudi sami, bogatijo še danes. Prispevala je tudi levji delež v petih zbornikih, napisala knjigo o zgodovini Podbrda, vsebinsko pomagala pri uresničitvi projekta Mrouce čajta in pomagala soustvariti dokumentarno videoprodukcijo dediščine Baške grape. Ljudsko izročilo prenaša na mlajše generacije tudi s pomočjo dijakov in študentov, ki jo prosijo za pomoč pri seminarskih in diplomskih nalogah.

Aktivno sodeluje pri organizaciji prireditvev, s svojimi pisnimi in drugimi prispevki ter projekti pa je Olga nepogrešljiva promotorka delovanja planinskih, športnih, turističnih in kulturnih društev v Baški grapi in Posočju. Vse od ustanovitve dalje je denimo članica Kulturno tehnično turističnega Društva Baška dediščina (KTT DBD), kjer skrbi za zapis društvenih dejavnosti. Prav njej gre marsikatera zasluga za prejeto pri-

znanja KTT DBD. Svoje zapise o dediščini nesebično deli z različnimi muzeji in občinskimi publikacijami. Sicer pa je Olga tudi prejemnica priznanj Občine Tolmin (2011), Turistične zveze Slovenije (2008) in Planinske zveze Slovenije (2013).

Alenka Zgaga in **Žarko Rovšček**, TZGP

GIBANJE ZA ZDRAVE DOJKE

Posočje – Društvo za zdrave dojke je 16. oktobra kljub omejitvam zaradi covida-19 uspešno izvedlo sedmo prireditev Miganje za zdrave dojke, ki smo jo letos poimenovali MI-DO trail. Idejna zasnova dogodka ostaja enaka: z miganjem v dobri družbi se zabavamo in ozaveščamo javnost o pomenu zdravega življenja ter preventive proti raku dojke. Letošnje srečanje je večinoma potekalo na svežem zraku. Udeleženci, med katerimi so prevladovala ženske, so po skupinah prišli iz Bovca, Kobarida, Livka, Mosta na Soči, Šentviške Gore in Tolmina, na mes-

čujejo z ljudmi v tretjem življenjskem obdobju: mag. **Kristina Šturm Leban** s Centra za socialno delo Severna Primorska, Enota Tolmin kot vodja ter mag. **Matjaž Kos** oziroma v nadaljevanju **Matej Kavčič** (Občina Tolmin), **Majda Maglica** (Društvo upokojencev občine Tolmin), **Doro-teja Dakskobler** (Tolminska območna Karitas), **Ines Krajnik** (Dom upokojencev Podbrdo), **Marko Simnjanski** (Zdravstveni dom Tolmin), **Marjanca Velišček** (Rdeči križ Slovenije, Območno združenje Tolmin), **Friderik Lapanja** (Zveza klubov zdravljenih alkoholikov Slovenije), mag. **Anka Čufer** (Spominčica Zgornjega Posočja, društvo za pomoč pri demenci) in **Urša Čimžar** (Posoški razvojni center). Kot je povedal Brežan, »sta naraščajoč delež starejših in podaljševanje življenjske dobe vidika, ki ju bo treba v prihodnje upoštevati pri snovanju tudi lokalne politike. Po tem, ko smo v skupaj z mladimi pripravili in sprejeli Lokalni program za mlade in ga že izvajamo, smo na podoben vključujoč način pripravili tudi Strateški dokument za starejše. V postopku smo ugotovili, da je Tolminska že trenutno v primerjavi s podobnimi sredinami zelo bogata s programi in dejavnostmi za starejše, ki jih izvajajo tako javne institucije kot tudi nevladne organizacije.«

Ob snovanju dokumenta so deležniki lahko ugotovili, na katerih pod-

ročjih se njihove aktivnosti vsebinsko prepletajo, kako bi jih bilo možno smiselno združiti, da bi lahko še učinkoviteje zadostile potrebam ljudi na terenu, in kako jih na še učinkovitejši način promovirati med ciljno populacijo. Vzpostavljena so bila izhodišča za njihovo potencialno povezovanje in skupno nadgradnjo že obstoječih programov, ob tem pa je bilo opredeljeno tudi, s katerimi deležniki bo treba usklajeno delovati v prihodnje »s ciljem izboljšati ponudbo programov za starejše, jih medgeneracijsko povezati in pridobiti tudi dodatne proračunske vires,« je še povedal župan. V osrednjem delu dokumenta so jasno začrtani cilji, ukrepi, nosilci in kazalniki, ki bodo k temu pripomogli. Njegovo končno besedilo je bilo oblikovano na podlagi pripomb, prejetih v septembrski javni obravnavi. Strategija sicer predvideva vrsto ukrepov, glede na predhodno izvedene ankete pa se bodo mnogi razveselili ustanovitve centra dnevnih aktivnosti za starejše z informacijsko točko, ki predstavlja prostor druženja in aktivnega udejstvovanja starejših. Ukrep je v Tolminu možno pilotno izvesti v stavbi na Brunovem dreveredu, kjer so tudi prostori **Rdečega križa Slovenije – OZ Tolmin**, ob ustreznem povpraševanju pa name-rava občina iskati sredstva za sofinanciranje dnevnih oblik varstva v okviru razpisov **Ministrstva za delo,**

družino, socialne zadeve in enake možnosti. Smiselno je še razmislek o možnostih, ki jih ponujajo razni objekti na podeželju, ki ne služijo več svojemu prvotnemu namenu, so pa v dovolj dobrem stanju, da bi v njih lahko zaživel drugi programi, tudi za starejše. Za uresničitev tovrstnih namer pa bo vsekakor velikega pomena posluh krajevnih skupnosti.

Špela Kranjc

Participativni proračun z Mlado pobudo tudi v 2022

Občina Tolmin je model participativnega proračuna, ki ga nakazujejo tudi projekti krajevnih skupnosti, nadgradila s sprejetjem proračuna za leto 2021, v katerem je 20.000 evrov namenila financiranju mladinskih projektov v občini. Mlade občane med 15. in 30. letom je s projektom, poimenovanim **Mlada pobuda**, letos znova pozvala k sodelovanju pri razporeditvi istega zneska v občinskem proračunu za leto 2022. Do roka za oddajo pobud, ki se je iztekel 5. decembra, je prek spletne strani www.mladapubuda.si prispelo 23 prijav. Delovna skupina, ki jo sestavljajo pretežno predstavniki mladih, je nato preverila, ali posamezna pobuda v celoti izpolnjuje zahtevane kriterije, in bodo tako njeno izvedbo lahko mladi podprli v elektronskem glasovanju, ki bo 15. januarja. V tako imenovani volilni katalog se lahko prek

omenjene spletne stani vse do dneva prej prijavijo vsi mladi v starosti 15–30 let s stalnim prebivališčem na območju občine Tolmin. Vsak bo lahko glasoval za največ tri projektne predloge in tisti z največ glasovi do zapolnitve predvidenega finančnega okvirja bodo v prihodnjem letu tudi izvedeni. Mladi odločevalci bodo na dan glasovanja lahko izbirali med 15 pobudami, ki so že predstavljene na spletni strani, in sicer:

- **Nakup opreme za street workout v Podbrdu;**
- **Foodtruck fešta v Tolminu;**
- **Ureditev sanitarij v večnamenski stavbi v Kanalskem Lomu;**
- **Nakup športne opreme, ureditev prostora za shranjevanje in obnova športnega igrišča v Dolenji Trebuši;**
- **Koncert domačih metal skupin na Grahovem ob Bači;**
- **Nakup športne opreme za igrišče na Grahovem ob Bači;**
- **Nakup notranje opreme za večnamenski objekt na igrišču v Volčah;**
- **Postavitev mreže za tenis in zaris črt na igrišču v Gabrijah;**
- **Nakup opreme za garage gym v večnamenskem objektu na igrišču v Volčah;**
- **Nakup športne opreme za igrišče v Volčah;**
- **Nakup opreme za tekmovalni gasil-ske mladine v Gasilski zvezi Tolmin;**
- **Ureditev prostora za mlade na Sla-pu ob Idriji;**

Utrinki

LETOŠNJI MI-DO JE ZARADI RAZMER POTEKAL NEKOLIKO DRUGAČE, idejna zasnova dogodka pa ostaja enaka: z miganjem v dobri družbi se zabavamo in ozaveščamo javnost o pomenu zdravega življenja ter preventive proti raku dojke. **Foto: Nace Uršič**

tu osrednjega dogodka pa sta jih s svojima harmonikama pričakala **Jakob Kurinčič** in **Matic Rakušček**. Vadbe za ogrevanje so na vstopnih točkah vodile **Urška Ivančič**, **Nataša Jan Faletič**, **Vesna Leban**, **Mojca Maurič** in **Katarina Žagar**.

Udeleženci so na omenjenih relacijah štel kilometre in tako zbirali prispevke. Izkupiček od nabranih kilometrov bo namenjen pomoči pri udeležbi na taborih na Mostu na Na-diži – en tabor bo namenjen mladim iz socialno šibkejših družin, drugi pa

spodbujanju otrok k humanitarnosti in prostovoljstvu. Prijavljenih je bilo 65 udeleženk. Pri izvedbi je sodelovalo veliko prostovoljcev, ki so ponovno dokazali, da se z dobro voljo in pozitivnim pristopom do življenja da narediti veliko.

Udeleženke so nagovorili predsednica društva **Barbara Klinkon** ter župana občin Bovec in Kobarid **Valter Mlekuž** in **Marko Matajurc**. Sledila je pogostitev s toplim obrokom, družabni klepet in izmenjava izkušenj, za lažjo prebavo pa smo se nasmejali ob nastopih stand-up komika **Matica Kokošarja** ter Gledališke skupine BC. Vsak udeleženec je v dar dobil MI-DO rutico.

Tudi letos smo pokazali, da se podpiramo, razumemo, zaupamo, da se znamo nasmejati in na življenje gledati s pozitivne strani. Vse bolj čutimo, da moramo take vezi ohranjanj, saj nam pomagajo ohranjanj ne samo fizično, ampak tudi duševno zdravje. V društvu smo zelo veseli pozitivnih odzivov. Čeprav brez telesnih objemov in stikov nam je spet uspelo dokazati, da ni nič nemogoče. Vidimo se prihodnje leto!

Damjana Teodorovič, Društvo za zdrave dojke

V PRVI IZVEDBI MLADE POBUDE so mladi odločevalci letošnja proračunska sredstva med drugim namenili ureditvi nevarnega dostopa do igrišča in tribun na igrišču v Kanalskem Lomu, širitvi igral v medgeneracijski park v Volčah, motivacijskemu večeru Na-V-Dih Posočja v Tolminu in postavitvi foto točke na Sotočju v Tolminu. **Foto: arhiv Mlade pobude in Katarina Rutar Ipavec**

- Nakup namiznega nogometa za večnamenski objekt na Šentviški Gori;
- Tečaj tenisa v Tolminu ali okolici;
- Obnova igrišča in ureditev njegove okolice na Ponikvah.

Župan **Uroš Brežan** je prepričan,

da je takšno vključevanje mladih, ki ga med drugim predvideva tudi leta 2017 sprejet Lokalni program za mlade v občini Tolmin Mi smo – mi bomo, prava usmeritev. »Izvajanje participativnega proračuna z Mlado po-

budo se je po mojih ocenah za Občino Tolmin izkazalo kot pozitivna izkušnja. Prepričan sem, da se bo projekt v prihodnjih letih še razvijal in da bomo nekatere stvari še izboljšali, predvsem pa, da bomo k sode-

lovanju pritegnili še več mladih, ki se bodo v pobudo vključili kot predlagatelji, izvajalci ali pa nenazadnje kot odločevalci, ki bodo odločali, katere predloge velja podpreti.«

Spomnimo, da so mladi v prvi izvedbi Mlade pobude letošnja proračunska sredstva namenili osmim projektom, in sicer ureditvi nevarnega dostopa do igrišča in tribun na igrišču v Kanalskem Lomu, ureditvi prostora za druženje mladih in izvedbo dogodkov v nekdanji šoli v Kanalskem Lomu, opremitvi za fitnes na prostem ob vznožju Kozlovega roba v Tolminu, motivacijskemu večeru Na-V-Dih Posočja v Tolminu, zamenjavi opreme na igrišču na Slapu ob Idrijci, širitvi igral v medgeneracijski park v Volčah, športno-zabavni prireditvi Sprostitev po pandemiji v Tolminu (bo izvedena, ko bodo razmere znova primerne) ter postavitvi foto točke na Sotočju v Tolminu.

Špela Kranjc

Prispelo 75 novih pobud za spremembo namenske rabe zemljišč

Pri **Občini Tolmin** gre h koncu postopek prvih sprememb in dopolnitev občinskega prostorskega načrta (OPN), v okviru katerih je pristojna občinska služba obravnavala 131 ustreznih pobud za spremembo namembnosti zemljišč. Ker pa je zanimanje prebivalstva za omenjene postopke izredno velik in bi mnogi želeli priti do zemljišča za gradnjo ali

Utrinki

OZAVEŠČANJE OB SVETOVNEM DNEVU RAKA TREBUŠNE SLINAVKE

Posočje – Tudi letos smo tretji četrtlet v novembru obeležili svetovni dan raka trebušne slinavke. Občine Bovec, Kobarid in Tolmin so se ponovno pridružile slovenskemu oziroma svetovnemu gibanju ter tega dne v vijoličasto obarvale Stergulčevo hišo v Bovcu ter občinski stavbi v Kobaridu in Tolminu. S tem so podprle ozaveščanje z namenom, da bi čim več ljudi izvedelo za to obliko raka, predvsem pa se poučilo o njegovih simptomih. Tako po svojih močeh prispevajo k zgodnejšemu odkrivanju te bolezni, ki še vedno terja previsok davek.

Na ta dan so bile osvetljene tudi številne druge stavbe v več kot 30 državah po vsem svetu. »Za to boleznijo pri nas vsako leto na novo zboli okoli 410 ljudi, umre pa jih okoli

385, kar je za skoraj osem avtobusov ljudi! Večina obolelih je starejših od 60 let, a se starostna meja tako kot pri vseh rakih tudi tukaj spušča. Pet let po diagnozi živi le še okoli pet odstotkov bolnikov, v povprečju pa živijo le 4,6 meseca! To je statistika, ki jo moramo kot družba na vsak način spremeniti in predvsem popraviti. Naredimo vsi skupaj korak v smeri boljšega stanja na področju tega raka,« se glasi sporočilo predsednice Združenja EuropaColon Slovenija **Ivke Glas**.

Znaki raka trebušne slinavke so splošno slabo počutje, bolečina v zlički in/ali v sredini hrbta, izrazita nepojasnjena izguba telesne teže, svetlo blato in zelo temen urin. Prav informiranje o simptomih in pomenu čim zgodnejšega odkrivanja bolezni je eno ključnih sporočil omenjenega združenja, ki zaključuje dveletno ozaveščevalno kampanjo Skupaj

smo v tem! Zgodnje odkrivanje raka je zelo pomembno, saj ga je tako lažje zdraviti, zdravljenje je krajše, stopnja ozdravljivosti pa zelo visoka. To je pri raku trebušne slinavke še toliko pomembnejše, pravi Glasova. Realne možnosti za daljše preživetje in celo ozdravitev imajo namreč le tisti bolniki, ki jim raka odkrijemo v stadijih, ko je še možna operacija.

Milan Štulc

OBELEŽILI SVETOVNI DAN SLADKORNE BOLEZNI

Most na Soči – Vse od leta 2007 dalje sladkorni bolniki 14. novembra obeležujejo svetovni dan sladkorne bolezni. Na ta dan se je namreč rodil kanadski znanstvenik **Friderick Banting**, ki je skupaj s svojim asistentom **Charlesom Bestom** leta 1921 v laboratoriju izoliral beljakovino, kasneje imenovano inzulin. Za ta

dosežek je dve leti kasneje prejel Nobelovo nagrado za medicino. Svetovni dan sladkorne bolezni poteka pod okriljem Združenih narodov, ki je s svojimi članskimi organizacijami sklenil zavezo, da se v čim večji meri posvetijo tej pandemiji in jo s konkretnimi programi ter nalogami skušajo čim bolj omejiti. Modri krog, ki sestavlja logotip, ponazarja podporo vsem dejavnostim, ki so usmerjene v preprečevanje in uravnavanje sladkorne bolezni. Zato na omenjeni dan z namenom ozaveščanja o pomenu omejevanja pojavnosti novih bolezni in njihovih posledicah tudi pri nas številni kulturni objekti simbolično zasijejo v modrih odtenkih. Tako so lahko mimoidoči tisti dan tudi pred mostarsko OŠ opazili modro barvo. Naši učenci se namreč vsako leto pripravljajo na tekmovanje v znanju o sladkorni bolezni in so pri tem uspešni. Letošnjega, 23.

opravljanje dejavnosti, se občinska uprava sočasno že loteva tudi postopka za druge spremembe in dopolnitve OPN, za katerega je bil oktobra objavljen poseben poziv za zbiranje pobud, med drugim tudi v prejšnji številki SOČAsnika.

Do izteka roka 17. novembra je občina prejela 75 novih pobud, skupaj s predhodno zbranimi jih je trenutno na seznamu za obravnavo zdaj že 150, prispele pa so iz vseh koncev občine, od Soške doline do Baške grape, Planote, doline Trebušice in območja obeh Lomov, Kanalskega in Tolminskega. Pričakovano prevladujejo želje po spremembah namenske rabe iz gozdnih oziroma kmetijskih zemljišč v stavbna, bodisi iz želje po stanovanjski gradnji ali odprtju in širjenju turistične dejavnosti. Je pa med njimi tudi okoli deset odstotkov takšnih, s katerimi želijo posamezniki zemljišče spremeniti v kmetijsko.

Predvideni postopek se bo vodil z upoštevanjem veljavne prostorske zakonodaje in določil *Zakona o interventnih ukrepih za omilitve posledic drugega vala epidemije covid-19 PKP6*, ki v primeru sprememb namenske rabe kmetijskih zemljišč v skupnem obsegu do deset hektarov omogoča vodenje postopka brez nekaterih vsebin in strokovnih podlag (kot so določitev ureditvenih območij naselij in območij za dolgoročni razvoj naselij, določitev trajno varovanih kmetijskih zemljišč), kar postopek nekoliko poenostavi in skrajša.

Sicer pa velja omeniti, da posamezniki pobude pri pristojni občinski službi lahko vložijo kadarkoli in se nato obravnavajo ob naslednjih spremembah in dopolnitvah OPN. Takša ob vlogi za spremembo osnovne namenske rabe prostora znaša 200 evrov, za spremembo podrobne namenske rabe prostora pa 100 evrov.

Tanja Volarič Karlo

Januarja razpis za tri stanovanja za mlade

Zavedajoč se potreb po reševanju stanovanjske problematike zlasti pri mladih občanih, ki so na začetku svoje profesionalne poti in tudi na poti ustvarjanja lastnih družin, je **Občina Tolmin** v zadnjih letih uvedla niz ukrepov na tem področju, s čimer jim želi olajšati pot do lastnega doma. Med drugim je lani prvič objavila *Javni razpis za dodelitev pomoči za spodbujanje stanovanjskih naložb* in nato v letošnjem sredstva več kot podvojila. Mlade družine in mladi so opredeljeni kot prednostna kategorija prosilcev v občinskih razpisih za tržna ter za neprofitna stanovanja. Leta 2018 in 2020 je prek razpisa za obdobje petih let in za neprofitno najemnino tudi že dala v najem po dve stanovanji, namenjeni izključno mladim družinam oziroma mladim.

Trend objave omenjenega razpisa, ki ga Občina Tolmin ponavlja na vsaki dve leti, se bo nadaljeval tudi v letu 2022. Župan **Uroš Brežan** je namreč decembra trem izpraznjenim

neprofitnim stanovanjem v občinski lasti s sklepom spremenil status v stanovanja za mlade, kar mu omogoča tudi *Pravilnik o dodeljevanju tržnih in službenih stanovanj ter stanovanj za mlade*, zato bo občina januarja za vse tri enote pripravila nov razpis. Oddajali se bosta enosobni stanovanji na Ulici prekomorskih brigad 7 (33,19 m²) in na Gregorčičevi 12a (38,92 m²) ter garsonjera na Ulici prekomorskih brigad 4 (19,92 m²), razpis pa bo objavljen na spletni strani občine ter v lokalnih medijih. Vsa tri stanovanja se bodo oddajala za določen čas petih let za neprofitno najemnino, prijavi pa se bodo lahko posamezniki v starosti med 18 in 35 let (dopolnjenih v letu razpisa). Na-

tančni pogoji bodo objavljeni v razpisu.

Tanja Volarič Karlo

Nova lokacija za množično hitro testiranje nekdanji Hotel Paradiso

Z novim šolskim letom in ponovnim izvajanjem pouka v živo ter zaradi povečanih potreb drugih uporabnikov športne dvorane v tolminskem šolskem centru se je izkazalo, da so tamkajšnje dejavnosti z več vidikov nezdružljive z opravljanjem množičnega testiranja s hitrimi antigenskimi (HAG) testi na koronavirus. V *Zdravstvenem domu* (ZD) **Tolmin** so zato občino prosili za pomoč pri iskanju nadomestne lokacije in jo našli v

MNOŽIČNO TESTIRANJE S HITRIMI ANTIGENSKIMI TESTI z novembrom v Tolminu opravljajo na novi lokaciji – v objektu nekdanjega Hotela Paradiso na Dijaški ulici 18. Namenjeno je zgolj osebam brez znakov okužbe in tistim, ki niso v karanteni.

Utrinki

državnega tekmovanja, ki je v organizaciji Zveze društev diabetikov Slovenije potekalo 20. novembra, se je udeležila tudi naša učenka **Eva Kofol**, ki je osvojila srebrno priznanje.

Agnes Kozorog, učiteljica, OŠ Dušana Muniha Most na Soči (povzeto po spletni strani www.diabetes-zveza.si)

NE ZMANJKA JIM CILJEV, DELA, ENERGIJE, ŽELJA IN USPEHOV

Most na Soči – Kajakaši, ki pod okriljem Kajak Kluba Soške elektrarne (KKSE) iz Solkana delujemo na Mostu na Soči, smo izjemno ponosni na naš podmladek, ki rase in pridno trenira v želji, da bo kmalu dosegel ter presegeel svoje klubske vzornike. Naši mladi slalomisti so nase opozorili z nekaj medaljami na državnem prvenstvu. Posebej pa so bili v tej sezoni uspešni mladi mirnovodaši, ki so na

TEKMOVALNA EKIPA S TRENERJEMA, ki se je lani pomerila na na Soboškem jezeru; letošnjo skupinsko fotografijo ob zaključku je preprečilo deževje. Mladi mirnovodaši so bili tudi v letošnji sezoni izjemno uspešni, saj so na državnih prvenstvih v številnih kategorijah glede na starost in različne discipline (200 m, 500 m, 1.000 m, 5.000 m, 10 km in 20 km) osvojili večino naslovov državnih prvakov in podprvakov. **Foto: Simona Mugerli**

državnih prvenstvih (tako v sprintu kot na pet kilometrov in v maratonu) prevladovali ter osvojili večino naslovov.

Tudi sicer je naš klubski cilj še povečati in izboljšati delo z mladimi. Letos smo zelo dvignili število skupin pri mlajših kategorijah. Pridno smo se udeleževali kajakaških taborov na mirnih in divjih vodah, organizirali smo tudi svoje tabore za najmlajše, izpeljali domačo tekmo slovenskega pokala za slalom in mirno vodo, tekmovali na mnogih tekmovanjih za najmlajše doma in v tujini ter organizirali kar dva termina Poletja ob Soči. Dela, ciljev, energije in želja nam nikoli ne zmanjka. Vse tisto, pri čemer smo bili v sezoni 2021 uspešni, je Soča že zdavnaj odnesla s seboj, mi pa kljub temu na njej z veslanjem vztrajamo tudi pozimi in ob tem že gradimo načrte za novo sezono.

Jernej Župančič Regent, trener moštarskih kajakašev na mirnih vodah, KKSE

objektu nekdanjega Hotela Paradiso oziroma še prej Centroslavije, ki je od lanske jeseni v lasti **Občine Tolmin**. Skupaj z občinskim štabom civilne zaščite so prostore na Dijaški ulici 18 začasno uredili tako, da so primerni za izvajanje testiranja, ki tam od začetka novembra poteka ob ponedeljkih in petkih od 8.00 do 13.00 z vmesnim odmorom od 10.30 do 11.00 ter ob sredah od 13.00 do 18.00 s polurno prekinitvijo od 15.30 do 16.00.

Poudariti velja, da je HAG testiranje namenjeno zgolj posameznikom, ki nimajo znakov okužbe (nimajo povišane telesne temperature, znakov prehlada, prebavnih težav in ne kašljajo), ter posameznikom, ki niso v karanteni. Za osebe s simptomi pa še vedno velja, da najprej pokličejo osebnega zdravnika in po njegovih navodilih opravijo odvzem brisa za test PCR. Dodajmo, da cepilni center zaenkrat ostaja v prostorih Kinogledališča Tolmin.

Besedilo in foto: Špela Kranjc

Projekt MerlinCV dobil dodatno finančno spodbudo

Kopasta vzpetina Kozlovega roba, ki kot osamelec zaokroža podobo Tolminske kotline in na vrhu skriva ruševine nekdanjega gradu, se ponša z bogato zgodovinsko dediščino, katere ureditve, ohranitve ter pripovedne umestitve v prostor se **Občina Tolmin** skupaj s **Tolminskim muzejem** in **Zavodom za turizem Dolina Soče** v zadnjih dveh letih načrtno loteva v okviru projekta **MerlinCV**, ki je del programa **Interreg Italija-Slovenija**. Lani so arheologi prečesali območje za severnim obzidjem in obdelali veliko novega gradiva. Občina Tolmin je pred tem omogočila izgradnjo nove dostopne poti do vrha vzpetine ter postavila usmerjevalne tablice in informativne table, izdelan pa je bil tudi akcijski načrt za uporabo dediščine Kozlovega roba v turističnih produktih v občini Tolmin. Letos so se odvijale nove dejavnosti, povezane z uporabo sodobne tehnologije pri obravnavi kulturne dediščine. Podjetje **Arctur** je izdelalo tridimenzionalno maketo nekdanjega gradu, ki si jo bo na mobilnih napravah mogoče ogledati na posebni spletni strani na več lokacijah okoli ruševin, kjer bodo postavljene table s kodo QR.

Čisto posebno doživetje – tridimenzionalna predstavitev gradu z upora-

TRIDIMENZIONALNO MAKETO NEKDANJEGA GRADU si bo na več lokacijah okoli ruševin na Kozlovem robu, kjer bodo postavljene table s kodo QR, mogoče ogledati na mobilnih napravah na posebni spletni strani. Foto: arhiv podjetja Arctur

bo 3D očal – pa bo prihodnje leto na voljo v Tolminskem muzeju, kjer bo za to urejena posebna soba in nabavljena ustrezna oprema. Omenjena pridobitev je le ena v nizu dodatnih projektovnih aktivnosti, ki bodo potekale v letu 2022. Občini Tolmin je bilo namreč omogočeno črpanje dodatnih 170.000 evrov neporabljenih sredstev od drugega projektne partnerja. To ji omogoča tudi izdelavo projektne dokumentacije za obsežnejša vzdrževalna dela območja grajskih ruševin in gradnjo spremljevalne infrastrukture za prezentacijo grajske dediščine ter manjše gostinske dejavnosti, za kar bo skušala pridobiti sredstva iz prihodnjih razpisov **Ministrstva za kulturo RS**. V ta namen se predvideva tudi vgradnja komunalne infrastrukture, potrebne za nadaljnji razvoj celotnega območja ruševin, seveda pa bodo morali znova najprej svoje delo opraviti arheo-

logi, tokrat na severozahodnem delu obzidja. Najprej je namreč treba zagotoviti, da se pod zemeljsko plastjo ne skrivajo še kakšni ostanki iz preteklih grajskih obdobij. V kolikor bodo pri svojem delu uspešni, so v projektu že zagotovljena sredstva za konservatorska in restavratorska dela na najdbah, arheologi pa bodo pripravili tudi študijo potenciala arheološkega najdišča na Doru v Tolminu, kjer se nahajajo ostanki še ene pomembne stavbe – patriarhovega dvorca.

Tanja Volarič Karlo

Tolminski župan znova soprodsednik združenja alpskih mest

Predstavniki občin članic društva **Alpsko mesto leta**, kamor je od leta 2016 vključena tudi **Občina Tolmin**, so se 15. oktobra v francoskem Chamonixu sestali na drugi letošnji skupščini. Seznanili so se z izvedenimi

dejavnostmi v 2021, potekom aktualnih projektov in načrti društva za prihodnje leto. Med tekočimi projekti društva, ki jih v celoti financira **Združenje CIPRA International**, sta med drugim tudi **Alps 2030**, v katerem se mladi iz **Gimnazije Tolmin** in njihovi vrstniki posvečajo trajnostnemu razvoju Alp, ter **Climate Action in Alpine Towns**, pri katerem gre za premagovanje izzivov, vezanih na podnebne spremembe. Vanj je vključenih več alpskih mest, v Sloveniji tudi **Občina Idrija**. V Tolminu bomo v njegovem okviru v prihodnjem letu ozelenili glavno asfaltno parkirišče pri stavbi občinske uprave in knjižnice.

Obenem je bila skupščina v Chamonixu tudi volilna. Članice so vodenje društva v prihodnjem dvoletnem mandatu znova zaupale dosedanjima soprodsednikoma **Urošu Brežanu** (Tolmin) in **Ingrid Fischer** (Sonthofen). Društvo pa je dobilo novo direktorico sekretariata, ki ga bo poslej vodila **Magdalena Holzer**.

Besedilo in foto: Špela Kranjc

Spominsko obeležje braniteljem slovenske samostojnosti tudi v Tolminu

Natanko 30 let po odhodu zadnjega vojaka Jugoslovanske ljudske armade s slovenskega ozemlja, na letošnji dan suverenosti, so 25. oktobra v Tolminu pri krožišču na Logu odkrili spominsko obeležje braniteljem slovenske samostojnosti. Pobuda za postavitev je prišla iz lokalnih veteranskih vrst, župan **Uroš Brežan** pa jo je brez oklevanja podprl. Pripravo predlogov za lokacijo in vsebino obeležja je prepustil delovni skupini, ki so jo sestavljali **Karla Kofol** iz Tolminskega muzeja kot predsednica skupine, **Dušan Komar**, predsednik Društva veteranov SEVER Severne Primorske, Pododbor Tolmin, **Milan Golob** iz Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo (OZVVS) Gornje Posočje, **Radovan Lipušček** kot predstavnik Krajevne skupnosti Tolmin in urbanist Občine Tolmin **Zoran Štanta**. Načrte za ureditev je kot donacijo pripravil tolminski arhitekt **Simon Kutin**.

Zbrane sta ob odkritju obeležja najprej nagovorila podpredsednik Zdrženja SEVER in predsednik Društva veteranov SEVER Severne Primorske **Angel Vidmar** ter v imenu OZVVS Gornje Posočje član predsedstva **Vito Berginc**, ki je bil med osa-

VSE OD IMENOVANJA ZA ALPSKO MESTO LETA 2016 je **Občina Tolmin** dejavna članica tega istoimenskega društva, župan **Uroš Brežan** pa je pred kratkim stopil tudi v nov mandat kot eden od dveh soprodsednikov.

POBUDA ZA POSTAVITEV SPOMINSKEGA OBELEŽJA BRANITELJEM SLOVENSKE SAMOSTOJNOSTI je prišla iz vrst **Društva veteranov SEVER** Severne Primorske, Pododbor Tolmin in Območnega združenja veteranov vojne za Slovenijo (OZVVS) Gornje Posočje. Obema organizacijama je **Občina Tolmin** podelila tudi najvišje priznanje, plaketo – OZVVS Gornje Posočje ob 20-letnici samostojne države in Društvu veteranov SEVER ob letošnji 30-letnici. **Foto: Andrej Rutar**

mosvojitveno vojno komandant 63. območnega štaba Teritorialne obrambe. Župan Uroš Brežan pa je v svojem slavnostnem nagovoru povezal preteklost in sedanjost: »Slovenska državnost se ni gradila le v tistih dneh in zadnjih letih pred osamosvojitveno vojno, ampak so bili ljudje v naših krajih že dolga stoletja pred tem tisti, ki so si nenehno prizadevali za napredek ter za boljši in pravičnejši svet. Cela zgodovina je pripeljala do točke, ki se je lahko z veseljem, pa tudi s ponosom spominjamo – do osamosvojitve. To je čas, ki nam lahko vlija samozavest, saj je slovenski narod izkazal izjemno enotnost, pogum in tudi modrost. To so vrline, ki jih vedno potrebujemo, zato naj nas novo obeležje spominja na to, da smo znali zgodovinsko priložnost izkoristiti in postaviti svojo državo. Danes imamo zato privilegij, da se lahko naši voditelji z voditelji drugih držav na evropski in svetovni ravni pogovarjajo o globalnih temah, ki bodo oblikovale tako našo prihodnost kot prihodnost novih rodov. Za to se moramo zahvaliti vsem tistim, ki ste pred 30 leti ohranjali pogum in izkazali modrost ter Slovenijo uspešno pripeljali do končne osamosvojitve.«

Spominsko obeležje so odkrili župan Brežan, Komar in predsednik OZVVS Gornje Posočje **Iztok Uršič**. Slovesnost ob odkritju so s pesmijo pospremili pevci **Komornega zbora Musica Viva Tolmin**. Na isti dan so veterani na Selcih odkrili še spominsko ploščo na hiši, kjer so med osamosvojitveno vojno hranili orožje.

Špela Kranjc

MAŠE ZA MIR V JAVORCI, ki jo je daroval tolminski dekan **Damijan Bajec**, se je letos udeležil tudi poljski veleposlanik dr. **Krzysztof Olendzki**. Visokega gosta je ob tej priložnosti sprejel tolminski podžupan mag. **Matej Skočir**. **Foto: Mateja Leban**

Poljski veleposlanik ob dnevu neodvisnosti na simboličnem obisku v Tolminu

Letošnje maše za mir v spominski cerkvi v Javorci, ki jo je 11. novembra daroval tolminski dekan **Damijan Bajec**, se je na dan neodvisnosti svoje države udeležil tudi veleposlanik Republike Poljske v Sloveniji dr. **Krzysztof Olendzki**. V imenu **Občine Tolmin** ga je tam sprejel podžupan mag. **Matej Skočir**. Poljska delegacija, v kateri je bil tudi prof. **Rafał Wiśniewski** z Narodnega centra za kulturo v Varšavi, je po Javorci obiskala še Vojaško pokopališče Loče, obe znamenitosti pa so gostom predstavili sodelavci iz **Zavoda za turizem Dolina Soče**. Kot je povedal veleposlanik dr. Olendzki, se je želel na ta način pokloniti spomenu padlim poljskim vojakom, ki so svoje

življenje pustili na soški fronti, in se zahvaliti tistim, ki so po povratku na Poljsko pripomogli h kasnejši poljski neodvisnosti.

Direktorica Tolminskega muzeja mag. **Damjana Fortunat Černilogar** je visokim gostom predstavila nastajanje obsežne muzejske razstave o spominski cerkvi sv. Duha v Javorci, ki je do sedaj gostovala že v šestih evropskih mestih, ter projekt mreženja nosilcev Znak evropske dediščine in izpostavila vlogo Javorce. Obenem je veleposlanika dr. Olendzkega seznanila z željo po sodelovanju še z enim poljskim nosilcem Znak evropske dediščine – pokopališčem št. 123 na vzhodni fronti prve svetovne vojne v Lužna-Pustki. **Tolminski muzej** v okviru omenjenega projekta sicer že sodeluje s predstavnicjo Lublinske unije.

Obisk poljske delegacije je bil po besedah podžupana mag. Skočirja uspešen in je potekal v izredno pozitivnem vzdušju. Predvsem sta obe strani izkoristili priložnost za izmenjavo pobud za različne oblike sodelovanja, od kulturnega področja z izmenjavo različnih razstav do sodelovanja na turističnem in gospodarskem področju. Ambasador dr. Olendzki je obenem napovedal, da bo Tolminsko, kjer ga med drugim prepriča izjemno kakovostna lokalna hrana, v kratkem znova obiskal. Župan **Uroš Brežan** je namreč že prejel pisno pobudo poljske **Občine Zagorz** za sodelovanje z Občino Tolmin, predvsem pa ambasador vidi veliko priložnosti za povezovanje v okviru različnih evropskih pobud, ki omogočajo tudi pridobitev dodatnih finančnih sredstev.

Špela Kranjc

V Tolminu psihološka svetovalnica za vse v duševni stiski

Center za psihološko svetovanje Posvet, v okviru katerega po Sloveniji deluje 21 psiholoških svetovalnic, je jeseni odprl svojo svetovalnico tudi v Tolminu, in sicer na naslovu Brunov drevored 13 (nekdanja stavba Soškega gozdnega gospodarstva). Program psihološkega svetovanja je namenjen posameznikom, parom in družinam v duševni stiski, ki jo lahko povzročajo različni vzroki: študij, služba ali upokojitve, težave v medosebnih odnosih, osamljenost, brezvoljnost, preobremenjenost, izguba bližnje osebe ... Udeležba je brezplačna in lahko dostopna (ni potrebe po napotnici niti po kartici zdravstvenega zavarovanja), čakalna doba je manjša od treh tednov. Naročite se lahko prek e-pošte info@posvet.org ali med delovniki od 8. do 20. ure po telefonu 031-704-707. Kot pravijo, lahko pokličete tudi takrat, ko doživljate akutno psihično in čustveno stisko oziroma potrebujete strokovno pomoč takoj. V pogovoru se razbremenite in lahko varno počakate na termin za psihološko svetovanje v svetovalnici ali pa vas usmerijo v druge zdravstvene ali socialnovarstvene ustanove.

Program podpirajo **Ministrstvo za zdravje**, **Nacionalni inštitut za javno zdravje**, **Fundacija za financiranje invalidskih in humanitarnih organizacij v RS** ter mnoge občine, tudi **Občina Tolmin**.

Š. K.

Skupnostna psihiatrična obravnava

Nacionalni program duševnega zdravja MIRA, oblikovan leta 2018, je prvi strateški dokument v Sloveniji, ki celovito in enotno obravnava področje duševnega zdravja. Uvaja nove strukture in vključuje stare ter jih povezuje na inovativen način skupnostnega pristopa: celostno, interdisciplinarno in medsektorsko.

V zdravstvene domove so na primarni ravni umeščeni centri za duševno zdravje odraslih (CDZO). Območje občin Bovec, Cerklje, Idrija, Kobarid in Tolmin bo pokrival **Center za duševno zdravje odraslih Tolmin**, ki deluje v sklopu **Zdravstvenega doma Tolmin**.

CDZO je sestavljen iz dveh delov: ambulantne in skupnostne psihiatrične obravnave, to je tako imenovane terenske službe. V slednji deluje multidisciplinarni tim strokovnjakov, saj težave v duševnem zdravju vplivajo na različna področja posameznikovega funkcioniranja ali so posledica predhodnih težav pri tem.

Komu je CDZO namenjen?

Skupnostna psihiatrična obravnava je namenjena osebam z upadom funkcioniranja v vsakdanjih življenjskih dejavnostih, ki so posledica duševnih težav oziroma sprememb v duševnem zdravju in njihovim svojcem. Težave so lahko kratkotrajne in prehodne, lahko pa tudi hude in ponavljajoče se (na primer kronična depresija, shizofrenija, trajne blodnjave motnje, bipolarna motnja ...), ki so že zahtevale večkratne ali dolgotrajne obravnave v bolnišnici. Skupnostna psihiatrična obravnava ni namenjena osebam z odvisnostjo od prepovedanih drog, ki pomoč lahko poiščejo v centrih za preprečevanje in zdravljenje odvisnosti od prepovedanih drog.

CDZO pomeni razširitev že uveljavljene obravnave iz bolnišničnega v domače okolje. Z obravnavo v domačem okolju lahko izboljšamo počutje in delovanje oseb s težavami v duševnem zdravju ter njihovih svojcev. Zmanjša pa se tudi potreba po bolnišničnem zdravljenju.

Po pomoč brez napotnice

Za vključitev v CDZO napotnica ni potrebna. Obravnava se lahko začne na pobudo osebe same, njenih svojcev, znancev, prijateljev, skupnosti ...

CILJ STROKOVNJAKOV IZ CENTRA ZA DUŠEVNO ZDRAVJE ODRASLIH TOLMIN (na fotografiji ni celotnega tima) je, da težave rešujejo sproti, še preden bi se stiske poglabile. Foto: arhiv CDZO Tolmin

Usmerijo jo lahko tudi osebni ali drug zdravnik, patronažna služba, bolnišnica, center za socialno delo, socialno varstveni program, nevladna (NVO) ali katera druga organizacija, ki zazna verjetnost za težave v duševnem zdravju.

Pomemben del delovanja skupnostne obravnave oziroma CDZO je povezovanje z ostalimi službami za pomoč in podporo na različnih področjih življenja (ostalo zdravstvo, socialno varstvo, zaposlovanje, NVO ...), saj se le tako lahko omogočijo nepretrgano zdravljenje, urejanje bivanja, zaposlitev, socialna podpora in podobno.

Tu smo, da vam pomagamo

Tim CDZO Tolmin sestavljamo:

- **zdravnica, specialistka za psihiatrijo**, ki ugotavlja in opredeli duševno motnjo (postavi diagnozo), napoti na dodatne preiskave, uvede zdravljenje ter predlaga priporočene vrste obravnave: **Špela Šorli**;
- **psihologinji**, ki ocenita težave in

zmožnosti posameznikov, ukrepa ta z namenom lajšanja stiske in izboljšanja zdravja ter izvajata svetovanje in poučevanje: **Nika Drole** in **Tanja Krapež**;

- **socialna delavka**, ki oceni težave na socialnem področju in skupaj s posameznikom ter njegovo družino išče možnosti za njihovo reševanje: **Patricija Kofol**;
- **delovna terapevtka**, ki oceni funkcionalne zmožnosti osebe in pomaga pri krepitvi potrebnih veščin: **Lucija Polak**;
- **diplomirani medicinski sestre in diplomirana zdravstvenika**; ocenijo potrebe po zdravstveni negi in zdravstveni vzgoji, ju izvajajo ter svetujejo glede poteka zdravljenja: **Marjetka Kogoj**, **Sabina Seljak**, **Martin Skrt** in **Matej Zgaga**.

Z namenom celovite in učinkovite podpore ter pomoči za doseg izboljšanja počutja in funkcioniranja različni strokovni profili tekom obravnave sodelujemo med seboj, z osebo s te-

ZA NASVETE IN POMOČ SMO DOSEGLJIVI:

@ cdzo@zd-tolmin.si

☎ 05/62-03-313

🏠 Ulica Petra Skalarja 4, 5220 Tolmin

Naročanje pacientov:

ponedeljek, sreda, četrtek in petek: 7.30–14.30
torek: 12.30–19.30

žavami v duševnem zdravju in svojci ter po potrebi z drugimi službami.

Zaradi geografskih značilnosti Zgornjega Posočja je največja prednost naše službe dostopnost. Ker se približamo ljudem, se zmanjša število tistih, ki opuščajo zdravljenje, zavračajo ali ne hodijo redno na preglede ... Na domu pa tudi lažje in ustrežnejše ocenjujemo vsakdanje funkcioniranje posameznika. Cilj je, da težave rešujemo sproti, preden bi se stiske poglabile.

Tim CDZO Tolmin

Organ upravljanja, določen za izvajanje Programa razvoja podeželja RS za obdobje 2014–2020, je Ministrstvo za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano.

0 pridobivanju novih razvojnih idej in certifikata

Ob koncu leta poročamo o tradicionalni jesenski ekskurziji in pridobivanju novih zamisli za nadaljnji razvoj na območju lokalne akcijske skupine LAS Dolina Soče ter nastajajoči kolektivni blagovni znamki (KBZ) Iz doline Soče.

NA OBISKU PRI SOSEDNJEM LASU

Drugi petek v oktobru je **LAS Dolina Soče**, katerega vodilni partner je **Posoški razvojni center**, predstavnike članov te lokalne akcijske skupine (LAS), ki prihajajo iz javnega, zasebnega in nevladnega sektorja, povabil na tradicionalno jesensko ekskurzijo. Letošnji udeleženci so pogledali čez bližnje hribe in spoznali nekaj uresničenih zamisli, ki so jih na **LAS Gorenjska košarica** izvedli s pomočjo nepovratnih nacionalnih in evropskih sredstev.

Na **Turizmu Bohinj** so najprej spoznali njihovo KBZ, nato pa se odpravili na **Kmetijo in sirarno pr' Prangarč** v Bohinjski Bistrici, ki se s svojimi izdelki vključuje v KBZ Bohinjsko. Sledil je obisk poslovno-podpornega centra **BSC Kranj**, kjer so nekaj več kot 30 udeležencev že ča-

kali predstavniki gostiteljske LAS in jim predstavili svoje projektne dejavnosti. Nekaj konkretnih projektov rezultatov, ki danes služijo kot primeri dobrih praks, so v nadaljevanju nato spoznali tudi na terenu. V bohinjski Stari Fužini so si ogledali obnovljeno vago in pametno osvetlitev, s katero se lahko pohvalijo tudi v Tržiču. Prav tu so obiskali tudi lani odprto informacijsko točko Dovžanova soteska in park Bombažne predilnice in tkalnice (BPT), v Naklem pa si ogledali medgeneracijski center, novo otroško igrišče in rezultate projekta **Gorenjska bike**. Čisto za konec je več kot 30 udeležencev v Cerkljah na Gorenjskem spoznalo še projekt **Gorenjske ribe**.

CERTIFIKAT IZ DOLINE SOČE

Po modelu Izvorno slovensko se je v zadnjih osmih letih v Sloveniji obli-

KOLEKTIVNA BLAGOVNA ZNAMKA (KBZ) IZ DOLINE SOČE je nastala po modelu Izvorno slovensko, združuje pa skrbno izbrane in preverjene pridelovalce ter ponudnike iz območja LAS Dolina Soče (občine Bovec, Kanal ob Soči, Kobarid in Tolmin). Znak omenjene KBZ se bo uporabljal v promocijske namene, medtem ko istoimenski certifikat, ki je namenjen označevanju, zagotavlja izvirnost geografskega porekla in skladnost izdelkov ter storitev s strogimi standardi. Foto: arhiv Javnega zavoda za turizem Dolina Soče

kovalo več KBZ. Temu sledi tudi vzpostavitev certificiranja v dolini Soče, ki ga v okviru projekta **LAS Dolina Soče** v sodelovanju s **Posoškim razvojnim centrom** vodi **Zavod za turizem Dolina Soče**. Gre za projekt Z inovativnimi poslovnimi rešitvami do višje dodane vrednosti v akvakulturi (RIBAsador), ki ga sofinancirata RS in EU iz Evropskega sklada za pomorstvo in ribištvo.

Kot je pojasnila koordinatorka **Tjaša Bizjak** iz Turizma Dolina Soče, so letos izvedli dvojno ocenjevanje izdelkov in bili navdušeni nad odzivom lokalnih ponudnikov. Na ocenjevanje se je prijavilo 81 rokodelskih izdelkov, pridelkov in živilskih izdelkov. »Certifikat kakovosti Iz Doline Soče bo prejelo kar 70 izdelkov, med katerimi najdemo keramične, lesene, filcane, kvačkane in pletene izdelke, pa tudi mlečne, suhomesnate ter ribje

specialitete. Manjkali pa niso niti med, žganja, likerji, sirupi, sadje in zelenjava«. V začetku leta 2022 je predvideno še ocenjevanje za jedi in pijače, postrežene na gostinski način. V drugi fazi projekta pa se bo ocenjevalo tudi nastanitvene obrate, gastronomske prireditve in vodena doživetja.

S projektom želijo prijavitelj in partnerji spodbuditi rast kakovosti celovite ponudbe, omogočiti povezovanje ponudnikov, poskrbeti za razvoj novih in povezanih izdelkov ter storitev. »Zato organiziramo strokovne delavnice in svetovanja, s certificiranjem pa bomo zagotavljali gradnjo registra ponudnikov, dvig kakovosti ponudbe, kratko lokalno oskrbno verigo, usklajeno promocijo in trženje lokalnih ponudnikov,« še pojasnjuje koordinatorka projekta, ki k sodelovanju vabi tudi nove ponudnike.

Tatjana Šalej Faletič

ENERGETSKO IN VODNO SAMOOSKRBNNA VSTOPNA INFORMACIJSKA TOČKA DOVŽANOVA SOTESKA – Med drugim so udeleženci ekskurzije LAS v sklopu ogledov dobrih praks obiskali tudi lani odprt objekt na vstopu v ta naravni spomenik. Ta služi kot zbirno mesto za začetke strokovnih in turističnih ogledov, v sklopu katerih obiskovalcem nudijo vse potrebne informacije za kakovostno doživljanje narave. Foto: Nina Zupan

Gradimo za jutri II

Posoški razvojni center je v okviru projekta ATLAS izdal priročnik *Gradimo za jutri II*, ki je nadaljevanje publikacije iz leta 2014. V prvi »smo se posvetili trajnostni gradnji, materialom, ponudnikom storitev in zdravemu bivalnemu okolju, tokrat pa je pozornost namenjena prepoznavanju stavbne dediščine in njeni obnovi«, je v uvodu zapisal **Miro Kristan**. Namenjena je ozaveščanju splošne javnosti in lastnikov stavb, investitorjev in projektantov, ki se soočajo z izzivom prenove lokalno značilne arhitekture.

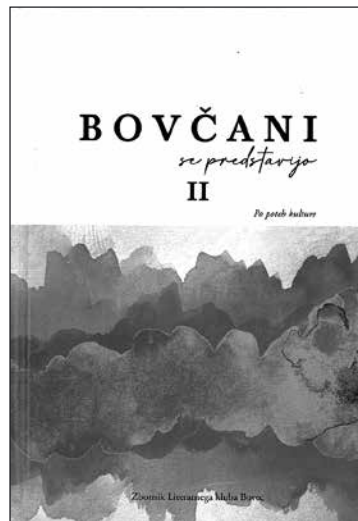
V prvem poglavju novega priročnika, ki je najboljše, je predstavljena arhitektura Zgornjega Posočja. Opisani so oblikovni in prostorski elementi štirih stavbnih tipov, značilnih za obravnavano območje: kobariško-tolminski, bovški, škofjeloško-cerklijski in slovensko-beneški. Na konkretnih prime-

rih so prikazane značilnosti prostorskih principov, stavbarstva, tlorisne zasnove in oblikovanja stavb. Vključeni so primeri kakovostnih prenov in sodobne arhitekture, poglavje pa zaključujejo smernice za prenovo in novogradnjo objektov. Sledita prispevka o vlogi stavbne dediščine v prepoznavnosti alpskih krajin in o tem, kako stavbe vplivajo na kakovost našega bivanja. V zadnjem delu so predstavljeni tehnični vidiki sanacije ključnih elementov stavb, in sicer smernice za energetske učinkovito obnovo zidov in oken, kot pomembnejših elementov starejših stavb, ki so vredni ohranjanja.

NASLOV: Gradimo za jutri II. Od prepoznavanja do obnove stavbne dediščine Zgornjega Posočja. **UREDILA:** Miro Kristan in Jana Podgoršek. **IZDAL:** Posoški razvojni center. **KRAJ IZDAJE:** Tolmin. **LETO IZDAJE:** 2021. **ŠTEVILO STRANI:** 164. **NAKLADA:** 370. **FORMAT:** 30 cm × 21,3 cm. **VEZAVA:** trda.

Bovčani se predstavijo II

V *Literarnem klubu Bovec* so leta 2019 izdali zbornik *Bovčani se predstavijo*: po poteh znanosti, v začetku

letošnjega leta pa je izšel drugi zvezek s podnaslovom *Po poteh kulture*. V njem so predstavljeni posamezniki, umetniki in ustvarjalci – ljubitelji in profesionalci –, ki so obogatili bovško kulturo ali se uveljavili v svetu. To so zborovodja **Danilo Durjava**, skladatelj **Ambrož Čopi**, kantavtor **Peter Della Bianca**, pesnika **Darko Komac** in **Zalka Piuze**, slikarja **Tomislav - Rene Čopi** in **Stanka Komac Šraj**, likovna kritičarka in producentka **Monika Ivančič Fajfar**, modna oblikovalca **Miro Mišljen** in **Borut Šulin**, gledališki režiser **Marjan Bevk**

ter kulturni organizator **Robert Trampuž**.

»Vsi ustvarjalci, predstavljeni v tem zborniku, so bili zaznamovani s čudežno lepo pokrajino in s Sočo. Odhajali so in odhajajo, ker morajo, a hrepenijo in se vračajo. Ustvarjajo in so ustvarjali (nekateri so žal pokojni), sad njihovega dela pa bogati kulturno življenje v kraju, da postaja bolj viden, razpoznaven, da postaja milje za nove kulturne izzive in s tem tudi na polju turizma bolj konkurenčen,« je zapisala **Slavica Mlekuž** v spremni besedi, ki jo sklene z ugotovitvijo: »Iz vsega zapisanega v zborniku sledi, da smo poleg narave upravičeno lahko ponosni tudi na naše ljudi.«

Pri nastajanju so sodelovali člani literarnega kluba in drugi, ki so bodisi opravili pogovore s kulturnimi ustvarjalci bodisi njihove zgodbe zapisali s pomočjo drugih virov.

NASLOV: Bovčani se predstavijo II. *Po poteh kulture*. **UREDILA:** Dana Ivančič. **ZALOŽIL:** Literarni klub Bovec. **KRAJ IZDAJE:** Bovec. **LETO IZDAJE:** 2021. **ŠTEVILO STRANI:** 78. **NAKLADA:** 300. **FORMAT:** 17,1 cm × 24,4 cm. **VEZAVA:** trda.

Knjižno polico napolnili: Barbara Ivančič Kutin in Mateja Kutin

Utrinki

9. POHOD PO POTI NA SVOJI ZEMLJI OBOGATEN Z NADGRADNIMI PRODUKTI

Baška grapa – Kulturno tehnično turistično Društvo Baška dediščina (KTT DBD) je prvo soboto v oktobru 9. pohod po tematski poti Na svoji zemlji vpelo v Festival Odmevi dediščine, Festival pohodništva Dolina Soče in Dneve evropske kulturne dediščine ter ga stkalo iz treh dediščinskih vsebin. Že tradicionalno je ponudilo podoživljanje dogodkov s snemanjem prvega slovenskega zvočnega filma *Na svoji zemlji*, pri čemer so se vodniki bolj kakor s podajanjem vsebine trudili s prikazom materialno siromašnega, a nalezljivo delovno zagnanega časa, v katerem je ta nastajal.

Društvo je pohodnike z veseljem seznanilo s produkti nadgradnje poti, pridobljenimi z izvajanjem projekta *Podeželje in dediščina v dolini So-*

NADGRADNJA TEMATSKE POTI NA SVOJI ZEMLJI je prinesla številne nove produkte, med njimi nov letak, ponatis prvotne zgibanke, magnetne, knjižico za zbiranje žigov ... **Foto: Alenka Zgaga**

če, katerega vodilni partner je Občina Tolmin. Poleg posodobljene tehnične podpore za interpretacijo in promocijo zgodbe, letaka, ponatisnjene zgibanke, magnetov ter knjižice

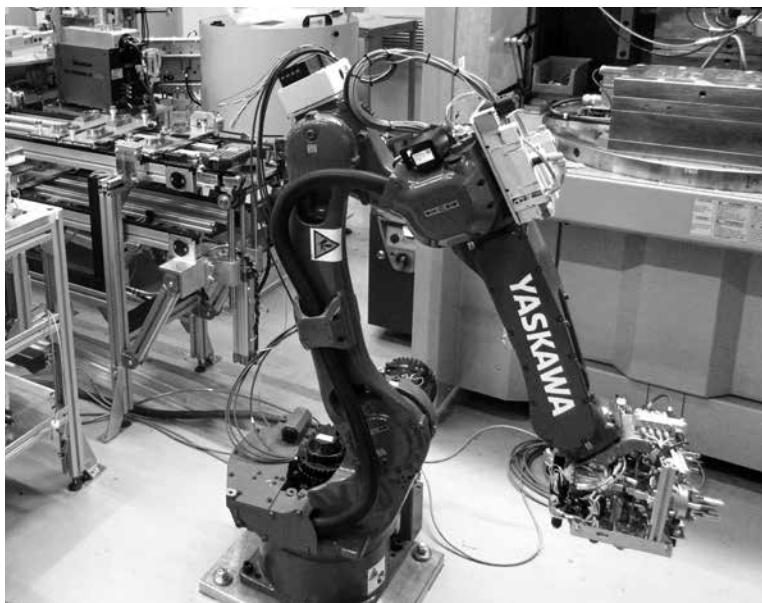
za zbiranje žigov je dobila nove vsebine tudi pot v naravi. Tako je po novem start pri domu krajanov obogaten z obsežno informacijsko tablo *Zvesti vzdrževalec spomina*. Ta prek

številnih akcij, nepozabnih dogodkov in obiskov pohodnikovo oko sprehodi od zamisli in vzpostavitve poti do današnjih ni. Ob poti pod Spodnjim Bukovim je mesto dobila nova informacijska tabla, ki govori o tam najdenih ostankih z apneno malto zidanih objektov. Arheologi jih pripisujejo rimskemu objektu iz časa alpske zapore, glede na ime kraja (»Pri stari cerkvi«) pa dopuščajo tudi resničnost pričevanj, da je tam nekaj stala cerkev. Pri športnem igrišču pa prijaznejšo orientacijo posebno obiskovalcem iz drugih krajev Slovenije ponuja reliefna tabla zgornjega dela Baške grape, ki razgibanost tega sveta ponuja kot na dlani. V zaselku Zarakovec ob poti je presenetljivo odzivnost pohodnikov vzbudila prvič pokazana sled rimskega zapornega zidu, starega 1.700 let, ki ga je očistil in plastično opisal član društva **Toni Obid**.

Olga Zgaga, članica KTT DBD

MAHLE Electric Drives Bovec

Podjetje MAHLE Electric Drives Bovec je eno izmed vidnejših podjetij avtomobilske industrije v Sloveniji. Zgodovina podjetja sega v leto 1957. Od takrat pa vse do danes se v Bovcu piše zgodba o razvoju, povezanosti in uspehu. Zajemamo področje tehnologije brizganja plastičnih komponent ter montažo le-teh. V sodelovanju z ostalimi družbami v skupini MAHLE razvijamo proizvodne procese za izdelavo novih produktov. Velik poudarek je na razvoju komponent in sami avtomatizaciji ter optimizaciji delovnih procesov. Stremimo k stalnim izboljšavam in k doseganju najvišjih standardov, ki jih zahteva naša panoga. Proizvodnja temelji na snovanju orodij in naprav, katere po večini izdelujemo sami. Uporabljamo jih v našem proizvodnem obratu, ki vključuje oddelke montaže, komponent in orodjarne. Glede na elektrifikacijo vozil ter težnjo k brezogljicnemu pečatu stremimo k projektom, ki bodo prinesli doprinos okolju, zato se naša proizvodnja usmerja predvsem v izdelavo komponent za avtomobile na električni pogon.

Novi projekti za rast in razvoj podjetja

Sodelovanje pri razvoju novih generacij elektromotorjev servo volana za priznane avtomobilske znamke. Za ta servo motor v podjetju v Bovcu izdelujemo rotor in nosilec kontaktov. V ta namen smo postavili tri avtomatizirane proizvodne linije v skupni vrednosti skoraj 4 milijonov evrov.

Naslednji projekt, z veliko potencialne prihodnosti, je obrizg statorskega jedra. Snujemo novo avtomatizirano proizvodno celico, na kateri bomo izdelovali tri različne tipe statorskih jeder. Pričeli smo tudi s proizvodnjo rotorjev elektromotorjev za pogon električnih koles.

V zadnjih mesecih intenzivno sodelujemo pri razvoju električnih oljnih in vodnih črpalk, ki bodo v prihodnosti zelo pomembni projekti.

Z letošnjim letom smo prav tako pričeli s proizvodnjo novega produkta, t.i. električnega ekspanzijskega ventila -EXV (Electric Expansion Valve). Le-ta se uporablja za krmiljenje hladilnega sredstva v hladilnem sistemu za klimatizacijo vozil in sistemu hlajenja pogonskih baterij pri električnih vozilih. S popolnoma avtomatizirano linijo za proizvodnjo EXV v kateri je osem robotov, nadgrajujemo stopnjo avtomatizacije znotraj podjetja in si s tem pridobivamo ustrezne kompetence za nove projekte, ki so pomembni za rast podjetja znotraj skupine MAHLE. Ventil je sestavljen iz 19-ih komponent. Od tega se bodo vse 4 večje plastične komponente brizgale v Bovcu, tiskanino bo dobavljala MAHLE lokacija iz Šempetra, preostale komponente pa bodo dobavljali zunanji dobavitelji.

Gre za pomemben med-podjetni projekt oz. projekt, s katerim si utiramo pot v nov segment izdelkov znotraj skupine MAHLE.

Razvoj mladih kadrov

Podjetje MAHLE Electric Drives Bovec ima s Posoškim razvojnim centrom dodelano shemo štipendiranja. Dijakom in študentom, ki se odločijo za tehnične poklice (orodjar, strojni tehnik, mehatronik,...), omogočamo opravljanje prakse ter seveda tudi štipendiranje. Z veseljem pod okrilje vzamemo tudi dijake, ki se odločijo za program vajeništva. Cilj vajeništva je boljša usposobljenost dijaka, glede na potrebe gospodarstva, ter tudi zgodnejša poklicna socializacija.

Ker smo se v zadnjih letih, tako kot večina podjetij, soočili s pomanjkanjem tehničnega kadra, smo se odločili za nov »izziv«. Že leta 2016 se nam je porodila ideja o tehničnem krožku za mlade. Letos nam je v sodelovanju s podjetjem DIR d.o.o. to tudi uspelo. Skupaj smo tako soustanovili tehnični krožek na Osnovni šoli Bovec. Krožek temelji na t.i. STEM metodi (angleška kratica: Science Technology Engineering Maths). Spodbuja učenje z raziskovanjem, kritično mišljenje ter timsko delo. Glavna ideja je združitev naravoslovno-tehničnih predmetov, ki nastopajo tudi v resničnih življenjskih situacijah. Veseli nas, da je krožek med učenci in starši dobro sprejet, hkrati pa se nadevamo ideje ter želje, da otrokom bolj približamo »naš svet«.

Z veliko energije, idej, zremo v prihodnost in vsem vam želimo vse dobro, predvsem pa zdravo leto 2022. Srečno!

Datum	Kraj	Prireditev	Informacije
do 16. 1. 2022	BOVEC, cerkev Device Marije	Razstava del akademskega kiparja Lana Seuška (na ogled ob nedeljah in sredah od 15. do 17. ure)	Društvo ARS Bovec, Daša Čopi: 040-396-806
17. 12. 2021 (19.30)	KOBARID, kulturni dom	Koncert slovensko-jugoslovanske filmske glasbe v izvedbi Pihalnega orkestra Tolmin	Zarja Roner: 051-378-789, rezervacija vstopnic: karte.kobarid@gmail.com
18. 12. 2021	ČRNI VRH	Pohod na Javornik nad Črnim Vrhom (1.240 m n. m.)	PD Tolmin (S. Gorjup): 031-344-967
18. 12. 2021 (19.00)	TOLMIN, kinogledališče	Tradicionalni božično-novoletni koncert slovensko-jugoslovanske filmske glasbe v izvedbi Pihalnega orkestra Tolmin	Zarja Roner: 051-378-789, rezervacija vstopnic: karte@kino-tolmin.si, 05/38-11-801
19. 12. 2021	BRDA	Pohod ob meji brez meje	PD Tolmin (S. Boljat): 051-622-962
21. 12. 2021 (17.00)	KOBARID	Zimsko plesno rajanje z Alenko Kolman in prihod dedka Mrza	Občina Kobarid: www.kobarid.si, 05/38-99-200
26. 12. 2021	MENGORE	Nočni pohod na Mengore	PD Tolmin (M. Vidic): 040-232-898
28. 12. 2021 (19.30)	KOBARID, kulturni dom	Dobrodelni božično-novoletni koncert Kvatropirc	Občina Kobarid: www.kobarid.si, 05/38-99-200
28.-30. 12. 2021	BOVEC, kulturni dom	Filmski festival BOFF (Bovec Outdoor Film Festival)	http://boff.si
16. 1. 2022	ŠENTVIŠKA PLANOTA	Nočni pohod na Črvov vrh (974 m n. m.)	PD Tolmin (V. Pagon): 041-261-075
30. 1. 2022	KARAVANKE	Turni smuk na Struški	PD Tolmin (A. Lužnik): 051-387-864
8. 2. 2022	GORENJSKA	Po poti kulturne dediščine – pohod posvečen pesniku Francetu Prešernu	PD Tolmin (S. Boljat): 051-622-962
19. 2. 2022	IDRIJA	Pohod po tovarni poti živega srebra	PD Tolmin (S. Boljat): 051-622-962
26. 2. 2022	BLAD	Dobrodelni pohod in tek okoli jezera v spomin na pokojno Ruth Podgornik Reš	PD Tolmin (S. Boljat): 051-622-962
6. 3. 2022	VIPAVSKA DOLINA, Nanos	Pohod po Vojkovih poteh	PD Tolmin (S. Gorjup): 031-344-967
13. 3. 2022	KRŠKE ALPE, Nockberge	Turni smuk	PD Tolmin (A. Lužnik): 051-387-864
20. 3. 2022	POREZEN	Zimski pohod na Porezen (1.632 m n. m.)	PD Tolmin (V. Pagon): 041-261-075
26. 3. 2022	SABOTIN–VRHOVLJE–KANAL	Pohod po stopinjah Valentina Staniča	PD Tolmin (S. Boljat): 051-622-962

Informacije:

V rubriki **Koledar prireditev** objavljamo izključno prireditve, ki nam jih posredujete v uredništvo (05/38-41-502, 05/38-41-510, e-naslov: socasnik@prc.si). Informacije glede možnosti objave v naslednji številki SOČAsnika bomo v začetku prihodnjega leta objavili na spletni strani Posoškega razvojnega centra (www.prc.si/socasnik/dodatno/objava-prispevka).

Objava v Koledarju prireditev je **brezplačna**. Namenjena je informiranju prebivalcev, ne pa oglaševanju prireditev ali organizatorjev. Objavljamo samo naslednje podatke: datum in uro, kraj, naslov prireditve, kontaktnega organizatorja ter telefonsko številko ali e-naslov ali spletno stran. Če želite v SOČAsniku podrobneje najaviti prireditve v obliki članka, oglasa ali oglašnega sporočila, so vam informacije na voljo na spletni strani www.prc.si/socasnik/dodatno/cenik-oglaševanja. Za morebitne spremembe pri posameznih prireditvah, ki nastanejo po zaključku redakcije, ne odgovarjamo. Izvedba načrtovanih prireditev bo odvisna tudi od epidemioloških razmer.

Utrinki

MEDNARODNI DOSEŽKI MOSTARSKIH KAJAKAŠEV V SEZONI 2021

Za mostarskimi kajakaši je dolga in napeta sezona. Kot izpostava Kajak Kluba Soške elektrarne (KKSE) iz Solkana smo imeli kajakaši, ki domujemo v Vodni hiši na Mostu na Soči, letos veliko načrtov, ki smo jih kljub koroni večino tudi uspešno izvedli. Tako smo lahko z našimi dosežki v mednarodnem merilu tudi letos zelo zadovoljni.

Najprej smo imeli za olimpijske igre (OI) v Tokiu na izbirnih tekmah v slalomu kar tri železa v ognju. Na koncu se je izšlo tako, da se je, kot je bilo povedano že v prejšnji številki SOČAsnika, na olimpijado od članov našega kluba uvrstila le **Alja Kozorog**, ki je v ženskem kanuju na divjih vodah osvojila spoštovanja vredno 12. mesto. **Niko Testen** je v moškem kajaku na koncu vseeno moral priznati premoč prekaljenemu virtuo-

SVETOVNEGA PRVENSTVA V KAJAKU IN KANUJU NA MIRNIH VODAH se je na Portugalskem letos udeležilo tudi slovensko moštvo, ki so ga zastopali mostarski kajakaši (iz leve proti desni): **Tit Faletič**, **Matevž Manfreda**, **Mia Medved**, **Jakob Stojanovič** in trener **Jernej Zupančič Regent**. Bo pa Zavarovalnica Triglav prek svojega zavoda Vse bo v redu tudi letos finančno podprla osem izbranih nadarjenih mladih upov s področij športa, umetnosti, znanosti in mlade parašportnike. Med letošnjimi 20 kandidati, ki so se prijavili na razpis Mladi upi 2021, je tudi **Jakob**, ki sicer prihaja iz Brežic, vendar ga je dolina Soče vzela za svojega. Trenira namreč na Mostu na Soči in zato čez teden biva v dijaškem domu v Tolminu, kjer obiskuje tudi gimnazijo. Več o njem boste izvedeli na <https://bit.ly/3GCrPqL>. Držimo pesti, da mu uspe priti do sredstev, s katerimi bi si olajšal razvojno pot in lažje uresničil zastavljene projekte. Foto: arhiv Canoe Sprint Portugal

zu brzic **Petru Kauzerju**. Morda še težje pa je bilo **Luku Božiču**, ki je na izbirnih tekmah mesto na letoš-

njih OI moral prepustiti **Benjaminu Savšku**, ki je, kot vemo, v Tokiu postal olimpijski prvak.

Na mednarodnem prizorišču pa smo stopniško nižje od Olimpa imeli še druge adute. **Luka Božič** je sezono zaokrožil s tretjim mestom v skupnem seštevku svetovnega pokala in tretjim mestom moštveno na evropskem prvenstvu. **Niko Testen** je zbirki svetovnih medalj z Mosta na Soči dodal ekipni bron s svetovnega prvenstva. **Jakob Šavli** je s slovenskim moštvom osvojil naslov ekipnih mladinskih svetovnih prvakov. Četrta z ekipo pa je bila tudi **Asja Jug** na mladinskem evropskem prvenstvu v slalomu. **Jakob Stojanovič** je na mirnih vodah tako na evropskem kot na svetovnem mladinskem prvenstvu dosegel 8. mesto, **Mia Medved** in **Tit Faletič** pa sta skupaj v mešanem dvojcu na U23 svetovnem prvenstvu osvojila 7. mesto. Kajakaško sezono je zaključil **Matevž Manfreda** z bronom na tekmi Olimpijskih upov.

Jernej Zupančič Regent, trener mostarskih kajakašev na mirnih vodah, KKSE